EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.6.30.
COM(2021) 347 final

2021/0171 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a fogyasztói hitelekről

{SEC(2021) 281 final} - {SWD(2021) 170 final} - {SWD(2021) 171 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló, 2011-ben, 2014-ben, 2016-ban és 2019-ben módosított[1] 2008/48/EK irányelv (a továbbiakban: fogyasztóihitel-irányelv vagy irányelv) a fogyasztói hitelek tekintetében harmonizált uniós keretrendszert hozott létre annak érdekében, hogy elősegítse a fogyasztói hitelek zavartalanul működő belső piacának kialakulását, és magas szintű fogyasztóvédelmet nyújtson a fogyasztói bizalom biztosítása céljából.

A 2018–2019-es REFIT-értékelés[2] megállapította, hogy a 2008-as irányelv célkitűzései – nevezetesen a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása és a hitelek belső piaca fejlődésének előmozdítása – továbbra is relevánsak egy olyan szabályozási környezetben, amely jelentősen széttagolt az EU-ban, valamint hogy e célkitűzések csak részben teljesültek. Ez a széttagoltság, valamint az irányelv egyes rendelkezéseinek pontatlan megfogalmazása miatti jogbizonytalanság akadályozza a fogyasztói hitelek belső piacának zavartalan működését, és nem biztosít egységesen magas szintű fogyasztóvédelmet.

A 2008-as irányelv elfogadása óta a digitalizáció alapvetően megváltoztatta a döntéshozatali folyamatot és általában a fogyasztók szokásait, akik most gördülékenyebb és gyorsabb hitelfelvételi folyamatot várnak el, és a hitelfelvételt gyakran online intézik. Ez a hitelezési ágazatot is érinti, amely fokozatosan digitalizálódik. Az új piaci szereplők, például a személyközi hitelezési platformok, különböző formában kínálnak hitelmegállapodásokat. Új termékek, például rövid lejáratú, magas költségű hitelek jelentek meg. A digitalizáció továbbá új módszereket hozott az információk digitális közzétételére és a fogyasztók hitelképességének automatizált döntéshozatali rendszerek és nem hagyományos adatok segítségével történő vizsgálatára.

A Covid19-válság és az abból eredő korlátozó intézkedések szintén zavart okoztak az uniós gazdaságban, és jelentős hatást gyakoroltak a hitelpiacra, valamint a fogyasztókra – különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévőkre –, és ezáltal sok uniós háztartást pénzügyileg sebezhetőbbé tettek. Ugyanakkor a válság felgyorsította a digitális átalakulást is. A Covid19-válság közepette a tagállamok számos enyhítő intézkedést fogadtak el – például hiteltörlesztési moratóriumokat, amelyeket általánosságban kiterjesztettek a fogyasztói hitelekre –, amelyek célja a polgárok és a háztartások pénzügyi terheinek enyhítése.

Mindezekre tekintettel a Bizottság 2020. évi munkaprogramjában bejelentette a fogyasztóihitel-irányelv felülvizsgálatát. A Covid19-világjárvánnyal összefüggésben elfogadott felülvizsgált munkaprogramban a felülvizsgálat elfogadásának időpontját 2021 második negyedévére halasztották[3].

---

1 A módosítás a 2011/90/EU irányelvvel, a 2014/17/EU irányelvvel, az (EU) 2016/1011 rendelettel és az (EU) 2019/1243 rendelettel történt.

2 Az értékelés eredményeit 2020-ban tették közzé. Bizottsági szolgálati munkadokumentum – A fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2008/48/EK irányelv értékelése, Brüsszel, 2020.11.5., SWD(2020) 254 final.

3 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A Bizottság 2020. évi kiigazított munkaprogramja – Ambiciózusabb Unió, COM(2020) 440 final.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A javaslat biztosítaná a meglévő szakpolitikai rendelkezésekkel való összhangot.

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételeket a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv szabályozza, amely előírja, hogy az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, ha a „jóhiszeműség” követelményével ellentétben egyrészt a fogyasztók, másrészt az eladók és szolgáltatók jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéznek elő a fogyasztók kárára. Ezt az általános követelményt egy olyan jegyzék egészíti ki, amely a tisztességtelennek tekinthető feltételekre vonatkozó példákat tartalmaz. A 93/13/EGK irányelv az uniós jog egyéb fogyasztóvédelmi szabályaival párhuzamosan alkalmazandó.

A pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról szóló 2002/65/EK irányelv a távolról, például online értékesített fogyasztói hiteleket szabályozza, amelyek jelenleg nem tartoznak a fogyasztóihitel-irányelv hatálya alá. A Bizottság 2020. évi munkaprogramjában bejelentetteknek megfelelően az irányelv jelenleg felülvizsgálat alatt áll.

A megtévesztő reklámot a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló 2005/29/EK irányelv, valamint a megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló 2006/114/EK irányelv szabályozza, amely a kereskedők közötti kapcsolatokra alkalmazandó. Ezek a szabályok azonban nem veszik figyelembe a fogyasztói hitel sajátosságait, illetve nem foglalkoznak azzal, hogy a fogyasztóknak össze kell tudniuk hasonlítani a reklámokat.

A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló (EU) 2016/679 rendelet (általános adatvédelmi rendelet) meghatározza a személyes adatok kezelésére alkalmazandó szabályokat, megerősíti az egyének alapvető jogait, valamint pontosítja a vállalatokra és a közfeladatot ellátó szervekre vonatkozó szabályokat. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkében meghatározott, az adattakarékosságra, a pontosságra és a korlátozott tárolhatóságra vonatkozó elvek az adatoknak a hitelképességi vizsgálatok elvégzéséhez való felhasználását szabályozzák. E javaslat – az általános adatvédelmi rendelettől való eltérés nélkül – kezelni kívánja a személyes adatok feldolgozásával kapcsolatban azonosított azon aggályokat, amelyek a fogyasztói hitelpiacon megfigyelhető gyakorlatokkal, azaz az alternatív adatforrások hitelképességi vizsgálatokhoz való felhasználásával vagy a gépi tanulási technikák alkalmazásával végzett értékelések átláthatóságával kapcsolatosak.

Az egyéb jogszabályokkal, például a többek között a 2005/29/EK irányelvben az uniós fogyasztóvédelmi szabályok hatékonyabb végrehajtásáról és korszerűsítéséről szóló (EU) 2019/2161 irányelv által bevezetett módosításokkal való összhang is biztosított lenne a javaslatban, amely az említett irányelvvel összhangban álló rendelkezéseket tartalmaz.

A Bizottság 2020-ban egy digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálycsomagot fogadott el. Ez a jogszabálycsomag magában foglal egy digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályt, amely módosítja a 2000/31/EK irányelvet (az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv), és horizontális keretet vezet be a közvetítői szolgáltatásokra vonatkozóan, valamint egy digitális piacokról szóló jogszabályt, amely szabályokat vezet be a digitális ágazatban „kapuőrként” működő platformokra vonatkozóan.

2021-ben a Bizottság közzétette a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról szóló rendeletjavaslatot[4] is a mesterséges intelligencia (MI) elterjedésének előmozdítása, valamint az MI bizonyos felhasználásaihoz kapcsolódó kockázatok kezelése érdekében.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javaslat célkitűzései összhangban vannak az uniós szakpolitikákkal és célkitűzésekkel.

A javaslat összhangban van más uniós jogszabályokkal és szakpolitikákkal, különösen a fogyasztóvédelem területén – mint például a fogyasztók jogairól szóló 2011/83/EU irányelv, a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről szóló 2013/11 irányelv és a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2014/17/EU irányelv (jelzáloghitel-irányelv), amely a jelzáloghitel-megállapodásokat szabályozza – és kiegészíti azokat.

2018-ban a Bizottság közzétett egy, a hitelgondozókról, hitelfelvásárlókról és a biztosítékok érvényesítéséről szóló irányelvre vonatkozó javaslatot is[5], amelyről jelenleg tárgyalnak a társjogalkotók.

2020 szeptemberében a Bizottság digitális pénzügyi csomagot fogadott el, amely egy digitális pénzügyi szolgáltatási stratégiát, valamint a kriptoeszközökre és a digitális rezilienciára vonatkozó jogalkotási javaslatokat foglal magában, egy olyan versenyképes uniós pénzügyi ágazat kialakítása érdekében, amely a fogyasztók számára innovatív pénzügyi termékekhez nyújt hozzáférést, miközben biztosítja a fogyasztóvédelmet és a pénzügyi stabilitást. Ennek megfelelően e javaslat célja a fogyasztói hitelekre vonatkozó szabályok korszerűsítése a digitalizáció által előidézett változások figyelembevétele érdekében. A javaslat továbbá kiegészíti az európai közösségi finanszírozási üzleti szolgáltatókról szóló (EU) 2020/1503 rendeletet, mivel az nem alkalmazandó a fogyasztóknak nyújtott közösségi finanszírozási szolgáltatásokra.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ/Szerződés) egy magas szintű fogyasztóvédelmet biztosító belső piac létrehozásának és működésének, valamint a szolgáltatásnyújtás szabadságának biztosítására irányuló fellépésről rendelkezik. A határokon átnyúló fogyasztói hitelnyújtást még mindig számos akadály nehezíti.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A javasolt irányelv jogalapja az EUMSZ-nek a belső piac megvalósításáról szóló 114. cikke, kellő figyelemmel az EUMSZ 169. cikkére[6]. E cikk hatáskört ruház az EU-ra, hogy intézkedéseket hozzon a belső piac megteremtésére és működésére vonatkozó nemzeti szabályok közelítése érdekében. A magas szintű fogyasztóvédelem megteremtésével a javaslat célja a belső piac zavartalan működésének elősegítése.

[4] COM(2021) 206 final.

[5] COM/2018/0135 final.

[6] Az EUMSZ 169. cikke megállapítja, hogy a fogyasztói érdekek érvényesülésének előmozdítására és a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítására irányuló célkitűzések az EUMSZ 114. cikke alapján elfogadott intézkedésekkel érhetők el.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Amennyiben a javaslat nem tartozik az Európai Unió kizárólagos hatáskörébe, a szubszidiaritás elve érvényesül[7].

A tervezett intézkedés célkitűzéseit a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, ezért az említett célkitűzések a tervezett intézkedés léptéke és hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók.

A Szerződés egy magas szintű fogyasztóvédelmet biztosító belső piac létrehozásának és működésének, valamint a szabad szolgáltatásnyújtásnak a biztosítására irányuló fellépésről rendelkezik. Az ilyen fogyasztóihitel-piac számos akadály miatt még mindig korlátozott. Ezek az akadályok korlátozzák a határokon átnyúló kínálati és keresleti aktivitás szintjét, csökkentve a versenyt és következésképpen a fogyasztók választási lehetőségeit.

Az uniós fellépés egységesen magas szintű fogyasztóvédelmet, valamint egyértelműbb és összehangoltabb jogi keretet biztosítana a vállalkozások számára, csökkentve a más tagállamokban történő hitelnyújtás korlátait (határokon átnyúló közvetlen szolgáltatásnyújtás vagy leányvállalatok létrehozása révén).

A digitalizációval és az új digitális szereplők hitelpiacra való lehetséges belépésével várhatóan növekedni fog a határokon átnyúló hitelnyújtás. Ezáltal a digitális kor követelményeihez igazodó közös uniós szabályok még szükségesebbé és hatékonyabbá válnak az uniós szakpolitikai célkitűzések eléréséhez.

- **Arányosság**

A javaslat nem haladja meg a célkitűzésének eléréséhez feltétlenül szükséges mértéket. Nem szabályozza a hitelnyújtás és hitelfelvétel valamennyi aspektusát, hanem a fogyasztóihitel-ügylet néhány kulcsfontosságú aspektusára összpontosít a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás fejlődésének elősegítése és ezzel összefüggésben a fogyasztók védelme érdekében.

A javasolt szabályok arányossági vizsgálat tárgyát képezték a megfelelő és arányos szabályozás biztosítása érdekében. Ezek a szabályok költségeket rónának a szolgáltatókra, de ambiciózus és időtálló megközelítést is jelentenének, amely nagyobb előnyökkel járna a fogyasztók és általában a társadalom számára.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A kiválasztott eszköz egy, a 2008/48/EK irányelvet hatályon kívül helyező irányelv.

Az irányelv a belső piac működésének megvalósulására irányuló célt illetően kötelező, de a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja[8]. A javasolt irányelv a 2008-as irányelv helyébe lép, de számos elemét megtartja. Ez lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a (2008/48/EK irányelv átültetésének eredményeként létrejött) hatályos szabályozást a megfeleléshez szükséges mértékben módosítsák, ugyanakkor minimalizálják az ilyen reformnak a saját jogrendszerükre gyakorolt hatását. A javasolt irányelv teljes körű harmonizációs eszköz a hatálya alá tartozó területeken, egyes területeken azonban bizonyos szabályozási döntések a tagállamok hatáskörében maradnak.

[7] Az EUMSZ 3. cikke felsorolja az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó területeket.

[8] Az EUMSZ 288 cikke.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése/célravezetőségi vizsgálata**

2014-ben a Bizottság jelentést nyújtott be az irányelv végrehajtásáról[9], amelyhez próbavásárlási gyakorlatot és fogyasztói felmérést végzett az irányelvnek való megfelelés értékelése céljából. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy folytatni kell az irányelv érvényesítésének nyomon követését.

A Bizottság 2020-ban újabb jelentést nyújtott be az irányelv végrehajtásáról[10], hogy ismertesse a 2018–2019-es REFIT-értékelés[11] legfontosabb eredményeit, valamint az irányelv alkalmazása során az irányelv elfogadása óta nyert tapasztalatokat. A jelentés hangsúlyozta, hogy a 2008-as irányelv célkitűzései továbbra is relevánsak, és hogy az irányelv részben eredményesen biztosította a fogyasztóvédelem magas szintjét, valamint a zökkenőmentesen működő belső piac kialakulását. Annak oka, hogy az irányelv csak részben volt eredményes, magából az irányelvből (például egyes cikkek pontatlan megfogalmazásából) és külső tényezőkből, mint például a tagállamok általi gyakorlati alkalmazásból és végrehajtásból, valamint a fogyasztóihitel-piacnak az irányelv által nem szabályozott vetületeiből ered. Az értékelés számos hiányosságot tárt fel az irányelv alkalmazási körével, fogalommeghatározásaival és kifejezéseivel kapcsolatban, amelyek olykor nem egyértelműek, továbbá megállapította, hogy a tájékoztatási kötelezettségek nem igazodnak a digitális médiához, a hitelképességi vizsgálatra vonatkozó rendelkezések nem egyértelműek, ami miatt nem biztosít elegendő védelmet a fogyasztók számára, a végrehajtás terén pedig különbségek állnak fenn.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Az elmúlt néhány évben a Bizottság számos konzultációt folytatott a fogyasztói hitelekre vonatkozó uniós szintű szabályokról. Konzultációra került sor az érdekelt felekkel a REFIT-értékelés céljából, amelynek eredményeit 2020-ban tették közzé, valamint az irányelv REFIT-felülvizsgálatához készített hatásvizsgálat céljából. A REFIT-értékelés és a REFIT-felülvizsgálat részeként két nyilvános konzultációra[12] is sor került, a konzultáció egyéb formái mellett (fogyasztói felmérések, az érdekelt felekkel folytatott interjúk és felmérések, a nemzeti hatóságoknak küldött célzott kérdőívek,[13] kétoldalú találkozók, munkaértekezletek, tagállami szakértői csoportok ülései, konzultáció a pénzügyi szolgáltatások felhasználói csoportjával, valamint *ad hoc* megbeszélések az éves fogyasztóvédelmi csúcstalálkozók során).

---

9 A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2008/48/EK irányelv végrehajtásáról, Brüsszel, 2014.5.14., COM(2014) 259 final.

10 A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2008/48/EK irányelv végrehajtásáról, 2020.11.5., COM(2020) 963 final.

11 Az értékelés eredményeit 2020-ban tették közzé. Bizottsági szolgálati munkadokumentum – A fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2008/48/EK irányelv értékelése, 2020.11.5., SWD(2020) 254 final.

12 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1844-Evaluation-of-the-Consumer-Credit-Directive/public-consultation_hu
https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12465-Consumer-Credit-Agreement-review-of-EU-rules/public-consultation_hu

13 A nemzeti hatóságokkal folytatott felméréseken és interjúkon kívül három kérdőívet dolgoztak ki az alternatív vitarendezési szervezetek, valamint az európai fogyasztói központok és a fogyasztóvédelmi központok tagjai számára.

Az Európai Parlament 2021 márciusában egy meghallgatást is szervezett az irányelv felülvizsgálatáról, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság pedig 2019-ben tájékoztató jelentést tett közzé a fogyasztóihitel-irányelv értékeléséről[14].

A fogyasztóvédelmi együttműködési hatóságok egy csoportja (a fogyasztóvédelmi együttműködési hálózat tagjai) 2021 februárjában/márciusában összehangolt ellenőrzést végzett az online reklámok és a fogyasztóihitel-termékek megvásárlására vonatkozó ajánlatok megfelelőségével kapcsolatban[15].

A széles körű konzultációs folyamat lehetővé tette a főbb érdekelt felek kulcsfontosságú kérdésekkel kapcsolatos véleményeinek azonosítását. Az érdekelt felek visszajelzései szerint a piac digitalizálódása a fő hajtóerő, amelyet figyelembe kell venni a felülvizsgálati folyamatban. A fogyasztói szervezetek támogatják az irányelv átfogó felülvizsgálatát a felülvizsgálat során az irányelv nem megfelelő alkalmazási köre, a felelőtlen hitelezési gyakorlatok, az információs túlterheltség, az adatfelhasználás és a – különösen a Covid19-járvánnyal összefüggésben jelentkező – túlzott eladósodottság tekintetében azonosított számos probléma kezelése érdekében. A válaszadók valamennyi érdekképviseleti csoportban és a tagállamokban egyetértenek abban, hogy a fogyasztók által a reklámozás során, valamint a szerződéskötést megelőző szakaszban kapott tájékoztatást észszerűsíteni kell, és annak tükröznie kell a digitális eszközök egyre elterjedtebb használatát, ha a fogyasztó védelmére irányuló cél elérése a tét. Az üzleti élet képviselői határozottan támogatják a szabályozási stabilitást és a nem szabályozási jellegű beavatkozásokat, illetve az irányelv célzott módosítását annak érdekében, hogy az igazodjon a digitalizációval kapcsolatos fejleményekhez. A tájékoztatási követelmények egyszerűsítését javasolják a hitelképességi vizsgálat kellő rugalmasságának fenntartása mellett. A nemzeti hatóságok általában támogatják a jogszabály-módosítást. Úgy tűnik, hogy számos tagállam széles körű jogszabályi változtatásokat támogat a feltárt problémák kezelése érdekében, míg mások célzottabb megközelítést szorgalmaznak. A nemzeti hatóságok többsége elismeri, hogy a szabályok harmonizálása elősegítené a határokon átnyúló piac fejlődését. Valamennyi érdekelt fél nagyra értékeli a védelemre szoruló fogyasztók és a hitelezők számára nyújtott adósságkezelési tanácsadási szolgáltatások előnyeit, mivel ezek a szolgáltatások lehetővé teszik a hitelezők számára az adósságok hatékony behajtását.

A beérkezett észrevételeket összegezték és felhasználták az e javaslatot kísérő hatásvizsgálat elkészítéséhez, valamint az új szabályoknak az érdekelt felekre gyakorolt hatásának értékeléséhez.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A Bizottság a felelős hitelnyújtással és hitelfelvétellel kapcsolatos kérdésekről szóló számos tanulmányt és jelentést is figyelembe vett. Ezek közé tartozik az ICF-nek az irányelv hatásvizsgálatát alátámasztó tanulmánya (2021)[16]; az ICF-nek a fogyasztóihitel-irányelv értékelését alátámasztó tanulmánya (2020)[17]; az LE Europe et al. fogyasztói magatartást vizsgáló tanulmánya a lakossági pénzügyi szolgáltatások marketingjének és távértékesítésének digitalizációjáról (2019)[18]; a CIVIC tanulmánya a fogyasztói károk

14 INT/884-EESC-2019-01055-00-00-ri-tra.

15 Fogyasztói hitelekre vonatkozó miniellenőrzés, 2021.

16 ICF,Tanulmány a fogyasztóihitel-irányelv felülvizsgálatának lehetséges hatásairól, 2021. (közzétételére a javaslat előterjesztésével egyidejűleg kerül sor).

17 ICF, A fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2008/48/EK irányelv értékelése, 2020.

18 LE Europe, VVA Europe, Ipsos NV, ConPolicy and Time.lex, Fogyasztói magatartást vizsgáló tanulmány a lakossági pénzügyi szolgáltatások marketingjének és távértékesítésének digitalizációjáról, 2019.

méréséről az Európai Unióban (2017)[19]; valamint a CIVIC tanulmánya az európai háztartások túlzott eladósodottságáról (2013)[20].

A Bizottság a lakossági pénzügyi szolgáltatásokról szóló 2017. évi cselekvési terv[21] keretében a tagállami hatóságokkal együttműködve feltérképezte a fogyasztóihitel-irányelv szerinti hitelképességi vizsgálatra vonatkozó nemzeti megközelítéseket, és 2018-ban közzétette azt[22].

- **Hatásvizsgálat**

A Bizottság hatásvizsgálatot végzett e javaslatra vonatkozóan.

A REFIT-felülvizsgálat általános célja a fogyasztói károk és a változó piacon történő hitelfelvétel kockázatainak csökkentése, a fogyasztói hitelek határokon átnyúló nyújtásának megkönnyítése és a belső piac versenyképességének fokozása volt. Mindez összhangban van az irányelv eredeti célkitűzéseivel.

A célkitűzések elérése érdekében értékelt lehetőségek a következők voltak: változatlan szakpolitikai irányvonalon alapuló forgatókönyv (0. lehetőség – alapforgatókönyv), nem szabályozási jellegű beavatkozás (1. lehetőség); az irányelv célzott módosítása, amelynek középpontjában a jelenlegi rendelkezések egyértelműbbé és hatékonyabbá tétele áll (2. lehetőség); az irányelv átfogó módosítása a hatályos uniós joggal összhangban álló új rendelkezések beillesztése (3a. lehetőség) vagy a hatályos uniós jogon túlmutató új rendelkezések beillesztése (3b. lehetőség) érdekében. A hatásvizsgálat alapján az előnyben részesített lehetőség a 3a. lehetőség lett, amelyet más lehetőségekből átvett bizonyos költséghatékony intézkedések egészítettek ki.

Az előnyben részesített lehetőség az irányelv módosítása annak érdekében, hogy az a meglévő uniós vívmányokkal összhangban új rendelkezéseket tartalmazzon. Az előnyben részesített lehetőség főbb elemeinek rövid összefoglalása a következő intézkedéseket tartalmazza: az irányelv hatályának kiterjesztése a 200 EUR alatti kölcsönökre, a kamatmentes hitelekre, az összes folyószámlahitelre és az összes lízingszerződésre, valamint a személyközi hitelezési platformokon keresztül kötött hitelmegállapodásokra; több kulcsfontosságú fogalom meghatározásának módosítása; megfelelő magyarázat nyújtása a fogyasztók számára; a fogyasztók számára a reklámokban nyújtandó információk mennyiségének csökkentése a kulcsfontosságú információkra történő összpontosítás mellett, amennyiben azokat bizonyos csatornákon keresztül nyújtják; további részletek arról, hogy a fogyasztók számára hogyan és mikor kerül sor a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra annak biztosítása érdekében, hogy az hatékonyabb legyen; az előre kipipált jelölőnégyzetek tilalma; az árukapcsolás tilalma; a tanácsadási szolgáltatásokra vonatkozó standardok; a hiteltermékek kéretlen értékesítésének tilalma; a tagállamok azon kötelezettségének előírása, hogy felső értékeket határozzanak meg a kamatlábakra, a teljes hiteldíjmutatóra, illetve a hitel teljes költségére vonatkozóan; üzletviteli szabályok megállapítása, valamint a hitelezők és a hitelközvetítők annak biztosítására vonatkozó kötelezettségének előírása, hogy a személyzet tagjai megfelelő készségekkel és ismeretekkel rendelkezzenek; annak feltüntetése, hogy a hitelképességi

---

19 CIVIC Consulting, Tanulmány a fogyasztói károk méréséről az Európai Unióban, 2017.

20 CIVIC Consulting, Az európai háztartások túlzott eladósodottsága: a helyzet naprakész feltérképezése, jellege és okai, valamint a hatása mérséklésének következményei és az erre irányuló kezdeményezések, 2013.

21 COM(2017) 0139 végleges.

22 A fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2008/48/EK irányelv szerinti hitelképességi vizsgálatokkal kapcsolatos nemzeti megközelítések feltérképezése: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/mapping_national_approaches_creditworthiness_assessment.pdf

vizsgálatokat a pénzügyi és gazdasági körülményekre vonatkozó, szükséges, elégséges és arányos információk alapján kell elvégezni; az (EU) 2016/679 általános adatvédelmi rendelet elveit tükröző rendelkezés az alternatív adatforrásoknak a hitelképességi vizsgálatok elvégzéséhez történő felhasználásáról; a tagállamok kötelezése arra, hogy előmozdítsák a pénzügyi ismeretterjesztést; a tagállamok kötelezése arra, hogy intézkedéseket fogadjanak el annak érdekében, hogy a hitelezőket a hitelezői türelem gyakorlására ösztönözzék; az adósságkezelési tanácsadási szolgáltatások elérhetőségének javítása; a végrehajtás feltételeinek javítása az illetékes hatóságokról szóló cikk bevezetésével; a szankciók tekintetében az (EU) 2019/2161 salátairányelvben a határokon átnyúlóan elterjedt jogsértésekre vonatkozóan meghatározott 4 %-os szabály (a pénzbírság felső határának minimuma) szerepel.

Az értékelés szerint az előnyben részesített lehetőség nagyon eredményes lenne a kezdeményezés célkitűzéseinek elérésében, nagyfokú összhangot biztosítana az uniós jogszabályokkal, és hatékony lenne az értékelt gazdasági és társadalmi hatások szempontjából. Várhatóan pozitív hatással lesz a fogyasztóvédelemre, csökkenti a károkat, növeli a bizalmat és javítja a társadalmi befogadást. A jelenlegi jogi keret széttagoltságának csökkentése révén valószínűleg erősíteni fogja az egyenlő versenyfeltételeket a tagállamokon belül és a tagállamok között. Az előnyben részesített lehetőség alapján tett számszerűsített intézkedések a 2021 és 2030 közötti időszakban körülbelül 2 milliárd euróval csökkentenék a fogyasztókat érő károkat. Az említett számszerűsített intézkedéseken kívül, ez a lehetőség egyéb intézkedések előnyeit is magában hordozná, mint például a teljes hiteldíjmutatóra (THM)/kamatlábakra vonatkozó felső határértékek, amelyek nagyon előnyösnek tekinthetők a fogyasztók és a társadalom számára, de nem számszerűsíthetők, és amelyek még inkább életképessé teszik az előnyben részesített lehetőséget. A túlzott eladósodottság megelőzésére és kezelésére és ezáltal a társadalmi befogadás javítására irányuló intézkedéseknek köszönhetően a társadalomra gyakorolt hatás is nagyon pozitívnak tekinthető. Ezek az intézkedések magukban foglalják a hitelképességi vizsgálatok, az átstrukturálási intézkedések és az adósságkezelési tanácsadási szolgáltatások megerősítését. Ez várhatóan az adósságkezelési tanácsadásra fordított 1 EUR költségenként 1,4–5,3 EUR közötti egyenértékű előnyökkel jár, elsősorban a túlzott eladósodottság társadalmi költségeinek elkerülése révén.

A hitelezők viselnék az új irányelv végrehajtási költségeinek nagy részét. Egyes intézkedések költségesebbek lennének a jelenleg az irányelv hatálya alá nem tartozó termékeket kínáló szolgáltatók számára (pl. a kamatlábra, a teljes hiteldíjmutatóra vagy a hitel teljes költségére vonatkozó felső határértékek). A számszerűsített intézkedések bankokra vonatkozó becsült költsége 1,4 milliárd EUR és 1,5 milliárd EUR között van. Várható, hogy a költségeket áthárítják a fogyasztókra (még ha nem is lehetett megállapítani, milyen mértékben).

A javaslat nem terjed ki a személyközi hitelezési platformokon keresztül hitelt nyújtó fogyasztók védelmére, mivel az nem felel meg a javaslat logikájának. Ezért az e platformokon keresztül befektető fogyasztók védelmének és a platformok e fogyasztókkal szembeni felelősségének értékelésére más összefüggésben kerül majd sor, amelyet adott esetben jogalkotási javaslat fog követni.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A REFIT-felülvizsgálat szerepel a Bizottság munkaprogramjának REFIT-re vonatkozó szakaszában. A javaslat költségeket róna a vállalkozásokra, azonban a nagyobb jogi egyértelműségnek köszönhetően az is várható, hogy csökkenteni fogja az adminisztratív terheiket. Néhány tagállamban már számos intézkedés végrehajtása zajlik, így ezekben a tagállamokban a vállalkozásoknak nem kellene jelentős többletköltségekkel szembesülniük.

A javaslat egyszerűsít bizonyos tájékoztatási követelményeket, és célja a követelmények digitális felhasználáshoz történő hozzáigazítása. A javaslat konkrétan csökkenteni fogja a hitelezők/hitelközvetítők reklámköltségeit bizonyos médiumokban, pl. rádióban, miközben biztosítja, hogy a fogyasztók világosabb, könnyebben feldolgozható és érthető tájékoztatást kapjanak. A fogyasztói hitelek rádióműsorokban történő reklámozására vonatkozó követelmények egyszerűsítésének lehetősége évi 1,4 millió EUR-ra becsülhető, ami a 2021 és 2030 közötti időszakban 14 millió EUR-t jelent.

A digitális felhasználásra vonatkozó tájékoztatási követelmények kiigazítása – többek között az európai fogyasztói hitelre vonatkozó új szabványos összefoglaló révén – kezdeti költségekkel jár. Hosszú távon azonban csökkentené a vállalkozások terheit, amelyek a „Szabványos európai fogyasztóhitel-tájékoztató ” című formanyomtatványt teljes egészében e-mailben bocsáthatnák rendelkezésre anélkül, hogy azt a digitális képernyőkhöz kellene igazítani. Mivel a fogyasztók mintegy egyharmada online kötött hitelmegállapodást, ennek a tehercsökkentésnek végső soron több mint 25 millió egyéni bankhitelre lehet pozitív hatása évente.

Ami a közigazgatási szervek terheinek csökkenését illeti, a nagyobb fokú jogi egyértelműség és az egyszerűsített szabályozási keret várhatóan csökkenti a panaszok számát, valamint növelni fogja a jogbiztonságot és a megfelelést, ami hatékonyabbá teszi a végrehajtási eljárásokat. A koordináció megerősítésére és az irányelv végrehajtásához szükséges feltételek javítására irányuló konkrét intézkedések várhatóan hatékonyságnövekedést is eredményeznek az irányelvből eredő kötelezettségek végrehajtása terén.

A kkv-kra gyakorolt konkrét hatások nem bizonyultak jelentősnek, ezért azok külön történő értékelésére nem került sor.

- **Alapjogok**

E javaslat tiszteletben tartja az alapvető jogokat és tiszteletben tartja a különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert elveket. Különösen arra törekszik, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának megfelelően szavatolja a személyes adatok védelmére, a tulajdonhoz való jogra, a megkülönböztetés tilalmára, a családi és a szakmai élet védelmére, valamint a fogyasztóvédelemre vonatkozó szabályok teljes körű tiszteletben tartását. A személyes adatok ezen irányelv alkalmazásában történő kezelése meg fog felelni az (EU) 2016/679 rendeletnek. Ez magában foglalja azt is, hogy csak olyan adatokat lehet gyűjteni és egyéb módon feldolgozni, amelyek megfelelőek, relevánsak és a fogyasztó hitelképességének vizsgálatához szükséges mértékre korlátozódnak.

A hitelmegállapodások Unión belüli kezdeményezése, megkötése vagy fenntartása során tiltani fogja az állampolgárság vagy a lakóhely alapján, illetve az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkében említett bármely alapon, mind a hitelezők, mind a fogyasztók javára történő megkülönböztetést.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Ez a javaslat nincs hatással az Unió vagy az uniós ügynökségek költségvetésére, eltekintve az uniós jogszabályoknak való megfelelés biztosításához kapcsolódó szokásos adminisztratív költségektől, mivel nem kerül sor új bizottságok létrehozására és pénzügyi kötelezettségvállalásokra.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A felülvizsgált irányelv elfogadása esetén és hatálybalépését követően a Bizottság nyomon fogja követni annak végrehajtását. A különböző érdekelt felekre nehezedő többletterhek elkerülése érdekében a Bizottság feladata elsősorban az irányelv hatásának a tagállami hatóságok és a hitelezők által szolgáltatott olyan adatok alapján történő nyomon követése lesz, amelyek lehetőség szerint meglévő adatforrásokon alapulnak.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A következő összefoglaló célja, hogy az irányelv lényegének felvázolásával könnyítse a döntéshozatali folyamatot. Az 1. cikk (tárgy) megállapítja, hogy az irányelv célja a tagállamok bizonyos fogyasztói hitelmegállapodásokra, valamint közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra vonatkozó törvényei, rendeletei és közigazgatási eljárásai egyes szempontjainak összehangolása.

A 2. cikk (hatály) meghatározza az irányelv hatályát, amely bizonyos fogyasztói hitelmegállapodásokra és közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra terjed ki. A 2008/48/EK irányelv 2. cikkében engedélyezett egyes mentességek továbbra is érvényben maradnak, de a minimális összegekre, az áruk vagy szolgáltatások megvásárlására lehetőséget biztosító lízingszerződésekre, a folyószámlahitelekre, a kamattól és egyéb díjaktól mentes hitelekre, illetve a 3 hónapon belül visszafizetendő hitelekre vonatkozó mentességek törlésre kerülnek.

A 3. cikk (fogalommeghatározások) meghatározza az e javaslatban használt fogalmakat. A fogalommeghatározások a lehető legnagyobb mértékben összhangban vannak a más uniós szövegekben, különösen a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2014/17/EK irányelvben foglalt fogalommeghatározásokkal. Tekintettel azonban a jelen irányelv sajátosságaira, néhány fogalommeghatározás e javaslat igényeihez lett igazítva.

A 4. cikk (az euróban kifejezett összegek átszámítása nemzeti pénznemre) meghatározza az irányelvben euróban kifejezett összegek nemzeti pénznemre történő átszámításának szabályait.

Az 5. cikk (a fogyasztók díjmentes tájékoztatásának kötelezettsége) magában foglalja azt a kötelezettséget, hogy a fogyasztók számára az irányelvvel összhangban díjmentes tájékoztatást kell adni.

A 6. cikk (a megkülönböztetés tilalma) előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy az Unióban jogszerűen tartózkodó fogyasztókat ne érje hátrányos megkülönböztetés állampolgárságuk vagy a lakóhelyük alapján, illetve az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkében említett bármely alapon, amikor hitelmegállapodást vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokat kezdeményeznek, kötnek vagy tartanak fenn az Unióban.

A 7. cikk (a hitelmegállapodások és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások reklámozása és marketingje) általános elveket vezet be a marketing- és a reklámközleményekre vonatkozóan.

A 8. cikk (a hitelmegállapodásokra és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra vonatkozó reklámokba foglalandó általános tájékoztatás) meghatározza a reklámokba foglalandó tájékoztatás formáját és tartalmát. Az általános tájékoztatás a hitel fő jellemzőire vonatkozik. Különleges és indokolt esetekben, amennyiben a reklámokba foglalandó tájékoztatás közlésére használt adathordozó nem teszi lehetővé a tájékoztatás vizuális megjelenítését, például a rádiós reklámokban, az ilyen tájékoztatást mérsékelni kell az

információs túlterheltség elkerülése és a szükségtelen terhek csökkentése érdekében. Ezek a rendelkezések kiegészítik a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról szóló 2002/65/EK irányelvben, valamint a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló 2005/29/EK irányelvben foglalt kötelezettségeket.

A 9. cikk (általános tájékoztatás) előírja a hitelezők vagy adott esetben a hitelközvetítők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók számára, hogy mindenkor egyértelmű és érthető általános tájékoztatást tegyenek elérhetővé a hitelmegállapodásokra vonatkozóan.

A 10. cikk (szerződéskötést megelőző tájékoztatás) a hitelezőket, a hitelközvetítőket vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatókat arra kötelezi, hogy személyre szabott, a szerződéskötést megelőző tájékoztatást nyújtsanak a fogyasztóknak a „Szabványos európai fogyasztóhitel-tájékoztató" című formanyomtatvány alapján, amelyen kívül a fogyasztók kapnak egy, „Az európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló" című egyoldalas dokumentumot is, amely felvázolja a szóban forgó hitel fő jellemzőit, és segíti a fogyasztókat a különböző ajánlatok összehasonlításában. A cél annak biztosítása, hogy a fogyasztók – akár mobiltelefon-képernyőn is – lássák az összes lényeges információt. Az európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló tartalmát és formáját a II. melléklet, míg a „Szabványos európai fogyasztóhitel-tájékoztató" című formanyomtatvány tartalmát és formáját az I. melléklet részletezi. A szerződéskötést megelőző tájékoztatást legalább 1 nappal azelőtt kell megadni, amikortól kezdve a fogyasztó bármely hitelmegállapodáshoz, közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodáshoz vagy ajánlathoz kötve van. Amennyiben a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra kevesebb mint egy nappal azelőtt kerül sor, amikortól kezdve a fogyasztó bármely hitelmegállapodáshoz, közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodáshoz vagy ajánlathoz kötve van, a hitelezőknek, a hitelközvetítőknek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóknak a szerződés megkötését követő egy napon belül emlékeztetniük kell a fogyasztókat arra a lehetőségre, hogy elállhatnak a hitelmegállapodástól vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodástól.

A 11. cikk (szerződéskötést megelőző tájékoztatás a 2. cikk (5) vagy (6) bekezdésében említett hitelmegállapodások tekintetében) arra kötelezi a hitelezőket és a hitelközvetítőket, hogy – az európai fogyasztóihitel-tájékoztató alapján és „Az európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló" című egyoldalas dokumentumon kívül – a fogyasztók számára személyre szabott, a szerződéskötést megelőző tájékoztatást nyújtsanak a fogyasztói hitelek bizonyos típusai esetében. A formanyomtatvány tartalmát és formáját a III. melléklet részletezi. A többi hitelmegállapodás esetében a szerződéskötést megelőző tájékoztatást legalább egy nappal azelőtt kell nyújtani, amikortól kezdve a fogyasztó bármely hitelmegállapodáshoz vagy -ajánlathoz kötve van, különben a hitelezőknek és a hitelközvetítőknek a szerződés megkötését követő egy napon belül emlékeztetniük kell a fogyasztókat arra a lehetőségre, hogy elállhatnak a hitelmegállapodástól.

A 12. cikk (megfelelő magyarázat) előírja, hogy a hitelezőknek, a hitelközvetítőknek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak megfelelő magyarázattal kell szolgálniuk a fogyasztóknak a javasolt hitelmegállapodásokkal, közösségi finanszírozási hitelszolgáltatással és a járulékos szolgáltatásokkal kapcsolatban annak érdekében, hogy utóbbiak értékelhessék, hogy azok megfelelnek-e az igényeiknek és a pénzügyi helyzetüknek.

A 13. cikk (automatizált feldolgozás alapján személyre szabott ajánlatok) kötelezővé teszi a fogyasztók tájékoztatását, ha automatizált feldolgozás – többek között profilalkotás – alapján személyre szabott ajánlatokat mutatnak be számukra.

A 14. cikk (árukapcsolás és csomagban történő értékesítés) tiltja az árukapcsolást, kivéve, ha bizonyítható, hogy az egyértelműen előnyös a fogyasztók számára, kellően figyelembe véve a szóban forgó terméktípusok elérhetőségét és árait, ugyanakkor lehetővé teszi a csomagban történő értékesítést.

A 15. cikk (vélelmezett hozzájárulás a járulékos szolgáltatások megvásárlásához) tiltja a fogyasztó általi hozzájárulás alapértelmezett opciókon, például előre kipipált jelölőnégyzetek alapján történő vélelmezését.

A 16. cikk (tanácsadási szolgáltatások) – anélkül, hogy tanácsadási kötelezettséget vezetne be – megállapítja azokat a standardokat, amelyek biztosítják, hogy amennyiben a hitelező, a hitelközvetítő vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató tanácsadást nyújt, erről a fogyasztók tájékoztatást kapjanak. Követelményt vezet be arra vonatkozóan, hogy ennek a piacon jelen lévő kellő számú hitelmegállapodásra vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásra ki kell terjednie, és hogy tanácsadást a hitelfelvevő profiljának megfelelően kell nyújtani.

A 17. cikk (a hitel kéretlen értékesítésére vonatkozó tilalom) tiltja a hitel bármilyen módon történő kéretlen értékesítését, beleértve a fogyasztóknak küldött, nem kért, előzetesen jóváhagyott hitelkártyákat, illetve a hitelező által a fogyasztó folyószámlahitelére/hitelkártyájával történő fizetésre vonatkozó korlát egyoldalú, a fogyasztó előzetes kérése vagy kifejezett beleegyezése nélkül történő megemelését.

A 18. cikk (a fogyasztó hitelképességének vizsgálatára vonatkozó kötelezettség) előírja a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató számára, hogy a fogyasztó érdekeinek figyelembevételével, valamint a fogyasztó bevételeire és kiadásaira, továbbá az egyéb pénzügyi és gazdasági körülményeire vonatkozó szükséges és arányos információk alapján vizsgálja meg a fogyasztónak a hitel visszafizetésére vonatkozó képességét, anélkül, hogy túllépné az ilyen vizsgálat elvégzéséhez feltétlenül szükséges mértéket. E cikk azt is előírja, hogy a hitel csak akkor bocsátható a fogyasztók rendelkezésére, ha a hitelképességi vizsgálat eredménye arra utal, hogy – a különleges és indokolt körülményeket kivéve – valószínűsíthető a hitelmegállapodásból vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásból eredő kötelezettségeknek a megállapodásban előírt módon történő teljesítése. Továbbá, amennyiben a hitelképességi vizsgálatok automatizált feldolgozáson – többek között profilalkotáson – alapulnak, a fogyasztóknak joguk van ahhoz, hogy a hitelező részéről történő emberi beavatkozást, és érdemi magyarázatot kérjenek a hitelképességi vizsgálatról, valamint hogy kifejtsék az álláspontjukat, és vitassák ezt a hitelképességi vizsgálatot.

A 19. cikk (adatbázisok) rendelkezéseket vezet be annak biztosítására, hogy a hitelezők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók megkülönböztetésmentes módon hozzáférjenek a releváns adatbázisokban lévő információkhoz.

A 20. cikk (a hitelmegállapodás és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás formája) és a 21. cikk (a hitelmegállapodásba vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásba foglalandó tájékoztatás) meghatározza a hitelmegállapodások vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodások formáját és az azokba foglalandó tájékoztatást.

A 22. cikk (a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás módosításával kapcsolatos tájékoztatás) a fogyasztók számára bevezetendő konkrét biztosítékokat határoz meg a hitelmegállapodások vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodások módosítása esetén.

A 23. cikk (a hitelkamatláb változásai) meghatározza a hitelkamatláb változása esetén a fogyasztónak nyújtandó tájékoztatást.

A 24. cikk (folyószámlahitelek) olyan rendelkezéseket vezet be, amelyek biztosítják, hogy a fogyasztók rendszeres tájékoztatást kapjanak a folyószámlahitelük bizonyos részleteiről.

A 25. cikk (túllépés) az olyan hallgatólagosan elfogadott folyószámlahitelekre vonatkozó szabályokat állapít meg, amelyekkel a hitelező a fogyasztó számára folyószámlájának aktuális egyenlegét vagy a megállapodás szerinti folyószámlahitelét meghaladó összeget tesz hozzáférhetővé. Jelentős túllépés esetén a fogyasztót figyelmeztetni kell, és tájékoztatni kell az alkalmazandó feltételekről.

A 26. cikk (az elállás joga) azt a lehetőséget kínálja a fogyasztóknak, hogy a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról szóló 2002/65/EK irányelvben említettekhez hasonló körülmények között elálljanak a hitelmegállapodástól vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokok nyújtására vonatkozó megállapodástól.

A 27. cikk (kapcsolt hitelmegállapodások) konkrét szabályokat állapít meg a kapcsolt hitelmegállapodásokra és a fogyasztók elállási jogára vonatkozóan.

A 28. cikk (nyílt végű hitelmegállapodások vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodások) konkrét feltételeket határoz meg a nyílt végű megállapodások felmondására.

A 29. cikk (határidő előtti visszafizetés) rögzíti a fogyasztók azon jogát, hogy kötelezettségeiket az esedékesség időpontja előtt teljesítsék. Határidő előtti teljes vagy részleges visszafizetés esetén a fogyasztó jogosult a hitel teljes költségének csökkentésére, míg a hitelező jogosult a hitel határidő előtti visszafizetéséhez közvetlenül kapcsolódó esetleges költségek méltányos és objektíve indokolt ellentételezésére.

A 30. cikk (a teljes hiteldíjmutató kiszámítása) a fogyasztóihitel-termékek összehasonlításához használt fő mutatóra vonatkozik. A fogyasztóihitel-termékek esetében előírja a teljes hiteldíjmutató (THM) 2008/48/EK irányelvben használt fogalommeghatározásának használatát. A THM kiszámítási módjának részleteit a IV. melléklet tartalmazza, a módszertan módosítására vonatkozó rendelkezések meghatározása pedig a piaci fejlemények figyelembevétele érdekében történt.

A 31. cikk (a kamatlábakra, a teljes hiteldíjmutatóra és a fogyasztónak nyújtott hitel teljes költségére vonatkozó felső határértékek) felső határértékeket vezet be a fogyasztói hitelmegállapodásokra alkalmazandó kamatlábra, a THM-re és/vagy a hitel teljes költségére vonatkozóan. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy a rulírozó hitelkeretre vonatkozóan külön felső határértéket állapítanak meg.

A 32. cikk (az üzletvitelre vonatkozó magatartási szabályok a fogyasztóknak történő hitelnyújtás során) és a 33. cikk (a személyzet ismereteire és szakértelmére vonatkozó követelmények) fontos feltételeket ír elő a hitelezők, a hitelközvetítők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók számára annak érdekében, hogy magas szintű szakmaiságot biztosítsanak a fogyasztói hitelek nyújtása terén, például a javadalmazási politikákra vonatkozó követelményeket és a megfelelő ismeretek és készségek megszerzésére vonatkozó követelményeket.

A 34. cikk (pénzügyi ismeretterjesztés) a tagállamok által támogatandó – különösen a fogyasztói hitelmegállapodásokra vonatozó – pénzügyi ismeretterjesztéssel kapcsolatos intézkedéseket vezet be a fogyasztók pénzügyi tájékozottságának javítása érdekében, ideértve a digitális úton értékesített termékekkel kapcsolatos tájékozottságot is.

A 35. cikk (fizetési késedelem és átstrukturálási intézkedések) olyan intézkedéseket vezet be, amelyek ösztönzik a végrehajtási eljárás megindítása előtti észszerű átstrukturálást.

A 36. cikk (adósságkezelési tanácsadási szolgáltatások) előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy adósságkezelési tanácsadási szolgáltatások álljanak a fogyasztók rendelkezésére.

A 37. cikk (a hitelintézetnek nem minősülő hitelezők engedélyezése, nyilvántartásba vétele és felügyelete) előírja, hogy a hitelintézetnek nem minősülő hitelezőkre megfelelő engedélyezési, nyilvántartásba vételi és felügyeleti eljárásoknak kell vonatkozniuk. Ennek biztosítania kell, hogy valamennyi hitelező és közösségi finanszírozási hitelszolgáltató – függetlenül attól, hogy hitelintézetről van-e szó vagy sem – megfelelő szabályozás és felügyelet alatt álljon.

A 38. cikk (a hitelközvetítők sajátos kötelezettségei) a hitelközvetítőkre vonatkozó különleges intézkedésekkel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz.

A 2008/48/EK irányelv 17. cikkének megfelelő 39. cikk (jogok engedményezése) megállapítja, hogy bizonyos jogokat fenn kell tartani a hitelező hitelmegállapodás szerinti jogainak harmadik félre történő engedményezése vagy magának a hitelmegállapodásnak harmadik félre történő engedményezése esetén. Engedményes alatt bármely olyan személy értendő, akire a hitelező jogait engedményezték, azaz hitelbiztosító, követelésbehajtási ügynökség, viszontleszámítolással foglalkozó társaság vagy értékpapírosító társaság stb.

A 40. cikk (peren kívüli vitarendezés) előírja, hogy a fogyasztók számára alternatív vitarendezési eljárásokat kell biztosítani a fogyasztók és a hitelezők, hitelközvetítők vagy közösségi finanszírozási szolgáltatók közötti, a jelen irányelvben meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatos viták rendezésére, a szerződéses és a szerződéskötést megelőző jogviták közötti különbségtétel nélkül. Az ilyen alternatív vitarendezési eljárásoknak, valamint az eljárásokban közreműködő szervezeteknek meg kell felelniük a 2013/11/EU irányelv követelményeinek.

A 41. cikk (illetékes hatóságok) előírja a tagállamok számára, hogy jelöljenek ki konkrét illetékes hatóságokat az irányelv végrehajtására.

A 42. cikk (a harmonizáció szintje) és a 43. cikk (az irányelv kötelező jellege) megerősíti a teljes harmonizáció elvét és az irányelv kötelező jellegét. A tagállamok nem jogosultak arra, hogy az irányelv hatálya alá tartozó területekre vonatkozóan egyéb rendelkezéseket vezessenek be, amennyiben az irányelv ezeken a területeken harmonizált rendelkezéseket tartalmaz.

A 44. cikk (szankciók) előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy az irányelvnek való meg nem felelés esetén megfelelő közigazgatási intézkedéseket vagy szankciókat alkalmazzanak. Ezenkívül a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló felülvizsgált rendeletben meghatározott „kiterjedt jogsértések” és „uniós dimenzióval rendelkező kiterjedt jogsértések” esetében a tagállamoknak a nemzeti jogukban a jogsértő hitelező, hitelközvetítő vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltató érintett tagállamokban bonyolított forgalma legalább 4%-ának megfelelő maximális összegű pénzbírságot kell kiszabniuk.

A 45. cikk (a felhatalmazás gyakorlása) meghatározza azokat az eljárásokat, amelyeket az irányelv egyes részeinek felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén történő kiigazítása, pontosítása vagy frissítése érdekében követni kell.

A 46. cikk (felülvizsgálat és nyomon követés), a 47. cikk (hatályon kívül helyezés és átmeneti rendelkezések), a 48. cikk (átültetés), a 49. cikk (hatálybalépés) és az 50. cikk (címzettek) olyan általános rendelkezéseket és szövegezést tartalmaznak, amelyek nem igényelnek külön magyarázatot.

2021/0171 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a fogyasztói hitelekről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,[23]

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

(1) A 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[24] uniós szintű szabályokat határoz meg a fogyasztói hitelmegállapodásokra és a fogyasztóknak nyújtott közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra vonatkozóan.

(2) A Bizottság 2014-ben jelentést nyújtott be a 2008/48/EK irányelv végrehajtásáról. A Bizottság 2020-ban előterjesztette az említett irányelv végrehajtásáról szóló második jelentést, valamint egy bizottsági szolgálati munkadokumentumot az irányelv REFIT-értékelése eredményeinek ismertetése céljából, amely az érintett érdekelt felekkel folytatott széles körű konzultációt is magában foglalt.

(3) E jelentések és konzultációk rámutattak, hogy a 2008/48/EK irányelv részben eredményes volt a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása és az egységes hitelpiac fejlődésének előmozdítása terén, valamint hogy a célkitűzései továbbra is relevánsak. Annak okai, hogy az irányelv miért csak részben volt eredményes, magából az irányelvből, például egyes cikkek pontatlan megfogalmazásából, és külső tényezőkből, mint például a digitalizációval kapcsolatos fejleményekből, a tagállamok általi gyakorlati alkalmazásból és végrehajtásból, valamint abból erednek, hogy az irányelv nem szabályozza a fogyasztóihitel-piac bizonyos vetületeit.

(4) A digitalizáció olyan piaci fejleményekhez járult hozzá, amelyek a 2008/48/EK irányelv elfogadásakor még nem voltak előre láthatók. A 2008 óta tapasztalt gyors technológiai fejlődés ugyanis jelentős változásokat – mint például az új termékek

23 …

24 Az Európai Parlament és a Tanács 2008/48/EK irányelve (2008. április 23.) a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 133., 2008.5.22., 66. o.).

megjelenése, valamint a fogyasztói magatartás és preferenciák alakulása – hozott a fogyasztóihitel-piacon, mind a kínálati, mind a keresleti oldalon.

(5) A 2008/48/EK irányelv egyes rendelkezéseinek pontatlan megfogalmazása, amely lehetővé tette a tagállamok számára, hogy az említett irányelvben előírtakon túlmutató, eltérő rendelkezéseket fogadjanak el, a fogyasztói hitelek számos területén széttöredezett szabályozási keretet eredményezett az Unióban.

(6) Az ezekből a nemzeti különbségekből származó ténybeli és jogi helyzet egyes esetekben a hitelezők közötti verseny torzulásához vezet az Unióban, és akadályokat hoz létre a belső piac működését illetően. A helyzet korlátozza a fogyasztók azon lehetőségét, hogy kihasználják a határokon átnyúló hitelek fokozatosan növekedő kínálatát, amely a digitalizáció következtében várhatóan tovább fog nőni. Az ilyen torzulások és korlátozások viszont következményekkel járhatnak az áruk és szolgáltatások iránti kereslet csökkenése szempontjából. A helyzet az egész Unióban a fogyasztók nem megfelelő és nem egyenlő szinten történő védelméhez is vezet.

(7) Az elmúlt években a fogyasztóknak kínált hitelek jelentősen fejlődtek és diverzifikálódtak. Új hiteltermékek jelentek meg – különösen az online környezetben – , és az igénybevételük folyamatosan növekszik. Ez jogbizonytalanságot okozott a 2008/48/EK irányelvnek az ilyen új termékekre történő alkalmazását illetően.

(8) Ez az irányelv kiegészíti a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról szóló 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben[25] meghatározott szabályokat. A jogbiztonság érdekében egyértelművé kell tenni, hogy a rendelkezések ütközése esetén ezen irányelv rendelkezését *lex specialisként* kell alkalmazni.

(9) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 26. cikke értelmében a belső piac egy olyan térség, amelyben biztosított az áruk és szolgáltatások szabad mozgása, valamint a letelepedés szabadsága. A fogyasztói hitelekre vonatkozóan egy átláthatóbb és hatékonyabb jogi keret kialakításának növelni kell a fogyasztói bizalmat, és elő kell segítenie a határokon átnyúló tevékenységek fejlődését.

(10) A fogyasztói hitelek belső piaca működésének javítása érdekében számos kulcsfontosságú területen harmonizált uniós keretet szükséges létrehozni. Figyelemmel a fogyasztói hitelek fejlődő piacára – különösen az online környezetben – és az európai polgárok fokozódó mobilitására, az előretekintő uniós jogalkotás, amely képes a hitel jövőbeli formáihoz alkalmazkodni és amely a tagállamok számára a végrehajtás során megfelelő mértékű rugalmasságot biztosít, segíteni fogja az egyenlő versenyfeltételek kialakítását a vállalkozások számára.

(11) Az EUMSZ 169. cikkének (1) bekezdése és 169. cikke (2) bekezdésének a) pontja előírja, hogy az Uniónak az EUMSZ 114. cikke alapján elfogadott intézkedések révén hozzá kell járulnia a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosításához. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: a Charta) 38. cikke előírja, hogy az Unió politikáiban biztosítani kell a fogyasztók védelmének magas szintjét.

(12) Fontos, hogy a fogyasztók magas szintű fogyasztóvédelemben részesüljenek. Így lehetségesnek kell lennie, hogy a hitelajánlatok szabad mozgása mind a hitelajánló,

[25] Az Európai Parlament és a Tanács 2002/65/EK irányelve (2002. szeptember 23.) a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról, valamint a 90/619/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK irányelv és a 98/27/EK irányelv módosításáról (HL L 271., 2002.10.9., 16. o.).

mind a hiteligénylő számára optimális körülmények között valósuljon meg, kellő figyelmet fordítva a tagállamok sajátos körülményeire.

(13) Teljes harmonizációra van szükség annak biztosítására, hogy az Unióban valamennyi fogyasztó érdekeit magas szinten és egyenlő módon védelmezzék, valamint hogy egy jól működő belső piacot lehessen létrehozni. Ezért a tagállamok számára nem helyénvaló lehetővé tenni, hogy a jelen irányelvben meghatározottaktól eltérő nemzeti rendelkezéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, kivéve, ha ez az irányelv másként rendelkezik. Ilyen korlátozást azonban csak olyan esetekben helyénvaló alkalmazni, amikor harmonizált rendelkezések szerepelnek ebben az irányelvben. Ilyen harmonizált rendelkezések hiányában a tagállamok szabadon tarthatnak fenn vagy vezethetnek be nemzeti jogszabályokat. Ennek megfelelően a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy fenntartsanak vagy bevezessenek nemzeti rendelkezéseket az eladó vagy a szolgáltatást nyújtó és a hitelező egyetemleges felelősségére vonatkozóan. A tagállamok számára biztosítani kell továbbá, hogy olyan nemzeti rendelkezéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, amelyek az adásvételi vagy szolgáltatásnyújtási szerződés abban az esetben történő felmondásáról szólnak, ha a fogyasztó a hitelmegállapodástól vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásoktól való elállás jogát gyakorolja. E tekintetben a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a nyílt végű hitelmegállapodások esetében olyan minimális időszakot állapítsanak meg, amelynek a törlesztés hitelező általi kérelmezésének időpontja és a hitel visszafizetésének határideje között el kell telnie.

(14) A jelen irányelvben szereplő fogalommeghatározások kijelölik a harmonizáció mértékét. A tagállamoknak a jelen irányelv végrehajtására vonatkozó kötelezettségét ezért az irányelvnek az e fogalommeghatározások által meghatározott hatályára kell korlátozni. Ezen irányelv ugyanakkor nem érinti ezen irányelv rendelkezéseinek tagállamok általi alkalmazását – az uniós jognak megfelelően – olyan területekre, amelyek kívül esnek az irányelv hatályán. A tagállamok ily módon fenntarthatnak vagy bevezethetnek a jelen irányelv hatálya nem tartozó hitelmegállapodásokra vonatkozóan olyan nemzeti jogszabályokat, amelyek megfelelnek ennek az irányelvnek vagy ezen irányelv egyes rendelkezéseinek, például olyan hitelmegállapodásokra vonatkozóan, amelyek megkötésekor a fogyasztó köteles a hitelezőnél megőrzésre biztosítékként letétbe helyezni egy tárgyat, és amelyek esetében a fogyasztó felelőssége szigorúan az említett zálogtárgyra korlátozódik. Ezen túlmenően a tagállamok ezt az irányelvet a kapcsolt hitelmegállapodásnak a jelen irányelvben szereplő fogalmába nem tartozó kapcsolt hitelekre is alkalmazhatják. Így ezen irányelvnek a kapcsolt hitelmegállapodásokra vonatkozó rendelkezései az adásvételi vagy szolgáltatásnyújtási szerződés finanszírozására csak részben szolgáló hitelmegállapodásokra is alkalmazhatók.

(15) A 2008/48/EK irányelvet számos tagállam alkalmazta az irányelv hatálya alá nem tartozó területekre a fogyasztóvédelem erősítése céljából. Valójában az irányelv hatálya alá nem tartozó számos hitelmegállapodás káros lehet a fogyasztókra nézve, ideértve a rövid lejáratú, magas költségű hiteleket is, amelyek összege jellemzően alacsonyabb, mint a 2008/48/EK irányelvben meghatározott 200 EUR összegű minimális küszöbérték. Ebben az összefüggésben, valamint a magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása és a határokon átnyúló fogyasztói hitelek piacának segítése érdekében ezen irányelv hatályának ki kell terjednie néhány, a 2008/48/EK irányelv hatálya alól kizárt megállapodásra, mint például a 200 EUR alatti összegű fogyasztói hitelmegállapodásokra. Hasonlóképpen, a fokozott átláthatóság és a megfelelőbb fogyasztóvédelem biztosítása érdekében más potenciálisan káros

termékeknek is – az általuk okozott magas költségek vagy a fizetés elmulasztása miatt fizetendő magas díjak miatt – ezen irányelv hatálya alá kell tartoznia, ami növelni fogja a fogyasztók bizalmát. E tekintetben, ezen irányelv hatálya alól nem zárhatók ki a lízingszerződések, a folyószámlahitel formájában fennálló hitelmegállapodások, amelyek alapján a hitelt egy hónapon belül vissza kell fizetni, az olyan hitelmegállapodások, amelyek alapján a hitel mentes a kamattól és egyéb díjaktól – a „vásárolj most, fizess később” rendszereket, azaz az olyan új digitális pénzügyi eszközöket is ideértve, amelyek lehetővé teszik, hogy a fogyasztók úgy vásároljanak, hogy később fizetnek –, valamint az olyan hitelmegállapodások, amelyek értelmében a hitelt három hónapon belül és kizárólag jelentéktelen összegű díjakkal kell visszafizetni. Ezen túlmenően valamennyi 100 000 EUR-ig terjedő hitelmegállapodást ezen irányelv hatálya alá kell vonni. Az említett irányelvben a hitelmegállapodásokra megállapított felső küszöbértéket meg kell emelni a 2008 óta bekövetkezett és az elkövetkező években bekövetkező infláció hatásaihoz történő igazodás céljából történő indexálás figyelembevétele érdekében.

(16) A közösségi finanszírozás a fogyasztók számára – jellemzően a kis kiadásokra vagy befektetésekre – egyre inkább elérhető finanszírozási formát jelent. Az (EU) 2020/1503 európai parlamenti és tanácsi rendelet[26] kizárja hatálya alól azokat a közösségi finanszírozási szolgáltatásokat – ideértve a hitelnyújtás közvetítését is –, amelyeket a 2008/48/EK irányelvben meghatározott fogyasztóknak nyújtanak. Ezzel összefüggésben ezen irányelv célja, hogy kiegészítse az (EU) 2020/1503 rendeletet, és orvosolja ezt a kizárást azáltal, hogy jogi egyértelműséget teremt a közösségi finanszírozási szolgáltatásokra alkalmazandó jogi szabályozással kapcsolatban, amennyiben a fogyasztó egy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatón keresztül kíván hitelt felvenni.

(17) A közösségi hitelfinanszírozási hitelszolgáltató egy nyilvánosan hozzáférhető digitális platformot működtet azzal a céllal, hogy kapcsolatba hozza a leendő hitelezőket a finanszírozási forrást kereső fogyasztókkal, illetve megkönnyítse kapcsolatfelvételüket. Az ilyen finanszírozás a fogyasztói hitel formáját öltheti. Amennyiben a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók közvetlenül nyújtanak hitelt a fogyasztóknak, ezen irányelvnek a hitelezőkre vonatkozó rendelkezései rájuk is alkalmazandók. Amennyiben a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók a kereskedelmi, üzleti vagy szakmai tevékenységük során eljáró hitelezők és a fogyasztók közötti hitelnyújtást könnyítik meg, a hitelezőkre vonatkozó, ezen irányelv szerinti kötelezettségeket ezekre a hitelezőkre is alkalmazni kell. Ilyen helyzetben a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók hitelközvetítőként járnak el, ezért a hitelközvetítőkre vonatkozó, ezen irányelv szerinti kötelezettségeket rájuk is alkalmazni kell.

(18) Ezen irányelv egyes rendelkezéseit továbbá alkalmazni kell az ilyen minőségben, és nem hitelezőként vagy hitelközvetítőként eljáró közösségi finanszírozási hitelszolgáltatókra, amennyiben azok hitelnyújtást közvetítenek egyrészt a kereskedelmi, üzleti vagy szakmai tevékenységük körén kívül fogyasztói hitelt nyújtó személyek, másrészt a fogyasztók között. Ebben az összefüggésben a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak meg kell felelnie a jelen irányelvben foglalt egyes szabályoknak és kötelezettségeknek, beleértve a hitelképességi vizsgálat elvégzésére

[26] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/1503 rendelete (2020. október 7.) az európai közösségi finanszírozási üzleti szolgáltatókról, valamint az (EU) 2017/1129 rendelet és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról (HL L 347., 2020.10.20., 1. o.).

vonatkozó kötelezettséget és a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra vonatkozó szabályokat. Azok a személyek, akik nem a kereskedelmi, üzleti vagy szakmai tevékenységük keretében nyújtanak hitelt a fogyasztóknak egy közösségi finanszírozási hitelplatformon keresztül, nem tartoznak a hitelezőkre vonatkozó, ezen irányelv szerinti kötelezettségek hatálya alá.

(19) Az olyan egyedi hitelmegállapodások esetében, amelyekre ezen irányelvnek csak néhány rendelkezése vonatkozik, a tagállamok továbbra is szabadon szabályozhatják nemzeti jogszabályaikban az ilyen típusú hitelmegállapodásokat a jelen irányelv által nem harmonizált egyéb szempontok tekintetében.

(20) A folyamatos szolgáltatásnyújtással vagy azonos jellegű termékek értékesítésével kapcsolatos olyan megállapodások, amelyek értelmében a fogyasztó részletekben fizet a teljes időtartam alatt, az érintett szerződő felek érdekeit, valamint az ügyletek feltételeit és teljesítését tekintve jelentős mértékben különbözhetnek a jelen irányelv hatálya alá tartozó hitelmegállapodásoktól. Ezért ezen irányelv alkalmazásában az ilyen megállapodások nem tekintendők hitelmegállapodásnak. Az ilyen megállapodások magukban foglalják például az olyan biztosítási szerződéseket, amelyek értelmében a biztosítást havi részletekben fizetik.

(21) Az ingatlanfedezettel biztosított hitelnyújtásra vonatkozó hitelmegállapodásokat, valamint az olyan hitelmegállapodásokat, amelyek célja földterület vagy meglévő vagy tervezett épület tulajdonjoga megszerzésének vagy fenntartásának finanszírozása, ki kell zárni ezen irányelv hatálya alól, mivel ezeket a megállapodásokat a 2014/17/EK irányelv[27] szabályozza. Ugyanakkor azokat a fedezetlen hiteleket, amelyek lakóingatlanok felújítását szolgálják – ideértve azokat is, amelyek esetében a hitel teljes összege meghaladja a 100 000 EUR-t –, nem lehet kizárni az irányelv hatálya alól.

(22) Ezt az irányelvet attól függetlenül kell alkalmazni, hogy a hitelező jogi vagy természetes személy-e. Az irányelv azonban nem érintheti a tagállamok azon jogát, hogy a fogyasztói hitelek nyújtását kizárólag jogi személyekre vagy egyes jogi személyekre korlátozzák.

(23) Ezen irányelv bizonyos rendelkezései olyan természetes és jogi személyekre (hitelközvetítőkre) alkalmazandók, akik/amelyek kereskedelmi, üzleti vagy szakmai tevékenységük során díj ellenében kínálnak vagy ajánlanak fel fogyasztóknak hitelmegállapodásokat, a hitelmegállapodást előkészítő tevékenységgel segítik a fogyasztókat vagy hitelmegállapodásokat kötnek a fogyasztókkal a hitelező nevében.

(24) A fogyasztóknak nyújtott tájékoztatást – például a szerződéskötést megelőző tájékoztatást vagy az általános tájékoztatást – díjmentesen kell nyújtani.

(25) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat és különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: a Charta) elismert elveket. Ez az irányelv teljes mértékben tiszteletben tartja különösen a Chartában meghatározott, a személyes adatok védelméhez, a tulajdonhoz, a megkülönböztetés tilalmához, a család és a munka védelméhez, valamint a fogyasztók védelméhez való jogot.

(26) Az Unióban jogszerűen tartózkodó fogyasztókat sem az állampolgárságuk vagy a lakóhelyük alapján, sem pedig a Charta 21. cikkében említett bármely alapon nem

[27] Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve (2014. február 4.) a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 60., 2014.2.28., 34. o.).

érheti hátrányos megkülönböztetés, amikor hitelmegállapodást vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodást kezdeményeznek, kötnek vagy tartanak fenn az Unióban.

(27) A fogyasztók számára védelmet kell biztosítani a tisztességtelen vagy megtévesztő gyakorlatokkal szemben, különös tekintettel a hitelező, a hitelközvetítő vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató által nyújtott tájékoztatás tekintetében, összhangban a 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel[28]. Az említett irányelv továbbra is alkalmazandó a hitelmegállapodásokra és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra, és olyan „biztonsági hálóként" működik, amely biztosítja, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal szembeni fogyasztóvédelem magas szintjét valamennyi ágazatban fenn lehessen tartani, többek között más uniós jogszabályok kiegészítése révén.

(28) A reklámok általában egy vagy több adott termékre összpontosítanak, a fogyasztók számára viszont lehetővé kell tenni, hogy döntéseiket a kínált hiteltermékek teljes választékának ismeretében hozzák meg. E tekintetben az általános tájékoztatásnak fontos szerepe van abban, hogy felvilágosítsa a fogyasztót a rendelkezésre álló termékek és szolgáltatások széles köréről és legfontosabb jellemzőiről. A fogyasztók számára ezért lehetővé kell tenni, hogy mindenkor hozzáférjenek a rendelkezésre álló hiteltermékekre vonatkozó általános tájékoztatáshoz. Ez nem érinti a fogyasztók szerződéskötést megelőző, személyre szabott tájékoztatására vonatkozó kötelezettséget.

(29) Külön rendelkezni kell a hitelmegállapodásokkal vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokkal kapcsolatos reklámokról és az általános tájékoztatás bizonyos elemeiről, amelyeket a fogyasztók rendelkezésére kell bocsátani különösen annak érdekében, hogy a különféle ajánlatokat összehasonlíthassák. Az ilyen tájékoztatást egyértelműen, tömören és jól látható módon, reprezentatív példával szemléltetve kell nyújtani. Az általános tájékoztatást elöl és szembetűnő módon, világosan és figyelemfelkeltő formában kell megjeleníteni. Jól olvashatóknak kell lennie, valamint igazodnia kell bizonyos adathordozók, például a mobiltelefon-képernyők műszaki korlátaihoz. Az átmeneti kedvezményekre vonatkozó feltételeket, mint például a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatás első hónapjaira vonatkozó alacsonyabb „csalogató" kamatláb, egyértelműen meg kell jelölni. A fogyasztóknak az összes lényeges információt egyszerre kell látniuk, még akkor is, ha azokat mobiltelefon képernyőjén nézik. A fogyasztóval közöli kell a hitelező és adott esetben a hitelközvetítő, valamint a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató telefonszámát és e-mail-címét is annak érdekében, hogy a fogyasztó gyorsan és hatékonyan felvehesse a kapcsolatot a hitelezővel, a hitelközvetítővel vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóval. Egy plafont kell meghatározni, amennyiben nem lehetséges a hitel teljes összegét a teljes rendelkezésre bocsátott összegként meghatározni, különösen, ha a hitelmegállapodás a fogyasztó számára korlátozott lehívási lehetőséget tesz lehetővé. A plafon azt a legmagasabb hitelösszeget jelzi, amely a fogyasztó rendelkezésére bocsátható. Különleges és indokolt esetekben, a hitelmegállapodásokra vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra vonatkozó

[28] Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról") (HL L 149., 2005.6.11., 22. o.).

reklámok során közzétett információk fogyasztók által történő jobb megértésének elősegítése érdekében, amennyiben a használt adathordozó nem teszi lehetővé a reklám vizuális megjelenítését, például a rádiós reklámoknál, csökkenteni lehet a közzétett információk mennyiségét. Ezen túlmenően a hitelmegállapodásokkal vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokkal kapcsolatos, a hitelköltségekről szóló információt nem tartalmazó reklámok tekintetében a tagállamok számára biztosítani kell, hogy nemzeti jogszabályaikban továbbra is szabadon szabályozhassák a tájékoztatásra vonatkozó követelményeket.

(30) Annak érdekében, hogy a fogyasztók a tények teljes ismeretében hozhassák meg döntéseiket, a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötése előtt legalább egy nappal megfelelő tájékoztatást kell kapniuk – beleértve a hitel feltételeire és költségeire, valamint kötelezettségeikre vonatkozó információkat, valamint azok megfelelő magyarázatát –, amelyet egyéni preferenciáik szerint alaposan megfontolhatnak. E szabályok nem érintik a 93/13/EK tanácsi irányelvet[29].

(31) A szerződéskötést megelőző tájékoztatást a „Szabványos európai fogyasztóihitel-tájékoztató” című formanyomtatványon keresztül kell biztosítani. A fogyasztóknak az ajánlatok megértésében és összehasonlításában történő segítése érdekében a „„Szabványos európai fogyasztóihitel-tájékoztató” című formanyomtatványon kívül rendelkezésre kell állnia egy „Az európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló” című formanyomtatványnak, amelyen keresztül a fogyasztók egyszerre láthatják az összes lényeges információt, még egy mobiltelefon képernyőjén is. Az információknak világosnak és jól olvashatónak kell lenniük, valamint igazodniuk kell bizonyos adathordozók, például a mobiltelefon-képernyők műszaki korlátaihoz. Az információkat megfelelő és alkalmas módon, különböző csatornákon kell megjeleníteni annak biztosítása érdekében, hogy minden fogyasztó egyenlő mértékben és az (EU) 2019/882 irányelvvel[30] összhangban férhessen hozzá az információkhoz.

(32) Az ajánlatok lehető legteljesebb mértékű átláthatósága és összehasonlíthatósága érdekében a szerződéskötést megelőző tájékoztatásnak magában kell foglalnia különösen a hitelre alkalmazandó teljes hiteldíjmutatót, amelyet az Unió egész területén ugyanolyan módon kell meghatározni. Mivel a teljes hiteldíjmutató ebben a szakaszban csak példával jelezhető, az ilyen példának reprezentatívnak kell lennie. Ezért ennek meg kell felelnie például az adott típusú hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások alapján nyújtott hitel átlagos futamidejének és teljes összegének, és adott esetben a vásárolt áruknak. A reprezentatív példa meghatározásakor a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások egyes típusainak egy bizonyos piacon tapasztalható gyakoriságát is figyelembe kell venni. A hitelkamatláb, a részletek gyakorisága és a kamatok tőkésítése tekintetében a hitelezők az adott fogyasztói hitelek esetén alkalmazott szokásos számítási módszereiket veszik igénybe. Amennyiben a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra kevesebb mint egy nappal azelőtt kerül sor, amikortól kezdve a fogyasztó bármely hitelmegállapodáshoz vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodáshoz kötve van, a hitelezőknek, valamint adott esetben a hitelközvetítőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóknak

[29] A Tanács 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről (HL L 95., 1993.4.21., 29. o.).

[30] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelve (2019. április 17.) a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről (HL L 151., 2019.6.7., 70. o.).

a szerződés megkötését követő egy napon belül emlékeztetnie kell a fogyasztókat arra a lehetőségre, hogy elállhatnak a hitelmegállapodástól.

(33) A hitel fogyasztó által viselt teljes költsége minden költséget magában foglal, ideértve a kamatot, jutalékot, az adókat, a hitelközvetítői díjat és bármely olyan egyéb díjat, amelyet a fogyasztónak a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások vonatkozásában meg kell fizetnie, a közjegyzői költségeket kivéve. A hitelező tényleges költségismeretét objektív módon kell megbecsülni, az irányelvben meghatározott, szakmaiságra vonatkozó követelményeket is figyelembe véve.

(34) Azok a hitelmegállapodások vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások, amelyek keretében a hitelkamatlábat a hitelmegállapodásban vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokban szereplő referencia-kamatláb változásaival összhangban rendszeresen felülvizsgálják, nem tekintendők rögzített hitelkamatlábú hitelmegállapodásoknak vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásoknak.

(35) A tagállamok számára biztosítani kell, hogy továbbra is szabadon tarthassanak fenn vagy vezethessenek be olyan nemzeti rendelkezéseket, amelyek megtiltják a hitelezőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak, hogy a fogyasztótól a hitelmegállapodással vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokkal kapcsolatban bankszámla nyitását, egyéb járulékos szolgáltatási megállapodás megkötését, vagy az ilyen bankszámlák vagy járulékos szolgáltatások költségeinek vagy díjainak megfizetését követelje. Azokban a tagállamokban, amelyekben az ilyen kombinált ajánlatok megengedettek, a fogyasztókat a hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötését megelőzően tájékoztatni kell minden olyan járulékos szolgáltatásról, amely elsősorban a hitel megszerzéséhez, vagy a meghirdetett feltételek alapján kötelező. E járulékos szolgáltatások költségét – különösen a biztosítási díjakat – bele kell számítani a hitel teljes költségébe. Vagy amennyiben e költségek összege előzetesen nem határozható meg, a fogyasztóknak a szerződéskötést megelőzően megfelelő tájékoztatást kell kapniuk e költségek létezéséről. A hitelezőről vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóról azt kell vélelmezni, hogy ismeri a saját maga által vagy egy harmadik személy nevében a fogyasztónak kiajánlott járulékos szolgáltatások költségeit, kivéve, ha azok ára a fogyasztó egyedi jellemzőitől vagy sajátos helyzetétől függ.

(36) Egyedi hitelmegállapodás-típusok esetében azonban – a fogyasztóvédelem megfelelő szintjének a hitelezők vagy adott esetben a hitelközvetítők túlzott megterhelése nélküli biztosítása érdekében – helyénvaló a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra vonatkozóan előírt követelmények korlátozása, figyelembe véve az ilyen típusú megállapodások sajátos jellegét.

(37) A fogyasztót a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötése előtt széleskörűen tájékoztatni kell, tekintet nélkül arra, hogy a hitel forgalmazásában részt vesz-e hitelközvetítő. Ezért általában a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra vonatkozó követelményeket a hitelközvetítőre is alkalmazni kell. Amennyiben azonban az eladók és a szolgáltatók járulékos tevékenység keretében foglalkoznak hitelközvetítéssel, nem helyénvaló a jelen irányelv szerinti, a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra vonatkozó jogi kötelezettséget előírni számukra. Az eladó és a szolgáltató például akkor tekinthető járulékos tevékenység keretében hitelközvetítőnek, ha hitelközvetítői tevékenysége nem a kereskedelmi, üzleti vagy szakmai tevékenységének fő célját jelenti. A fogyasztóvédelem ezekben az

esetekben is megfelelő szinten valósul meg, mivel a hitelező feladata kell, hogy legyen annak biztosítása, hogy a fogyasztó a szerződéskötést megelőzően akár a hitelközvetítő részéről – amennyiben a hitelező és a hitelközvetítő így állapodik meg – , akár más megfelelő módon teljes körű tájékoztatásban részesüljön.

(38) A tagállamoknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy szabályozzák a fogyasztónak a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások megkötése előtt adott tájékoztatás esetlegesen kötelező jellegét és azt az időszakot, amely alatt a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató ahhoz kötve van.

(39) A szerződéskötést megelőzően biztosítandó tájékoztatás ellenére a fogyasztónak még kiegészítő segítségre is szüksége lehet ahhoz, hogy eldönthesse, hogy a kínált termékek közül melyik hitelmegállapodás vagy mely közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások a legmegfelelőbbek az igényei és pénzügyi helyzete szempontjából. Ezért a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelezők, valamint adott esetben a hitelközvetítők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók az általuk a fogyasztónak kínált hiteltermékek tekintetében megadják az ilyen segítséget azáltal, hogy megfelelő magyarázatokat adnak a releváns információkról, azon belül is különösen a fogyasztóknak személyre szabottan kínált termékek alapvető jellemzőiről, oly módon, hogy a fogyasztó megérthesse, hogy e termékek milyen következményekkel járhatnak az anyagi helyzetére nézve. A hitelezőknek, valamint adott esetben a hitelközvetítőknek és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóknak egyrészt ahhoz kell igazítaniuk a fenti magyarázatok közlésének módját, hogy milyen körülmények között kínálják a hitelt, másrészt ahhoz, hogy a fogyasztónak – figyelembe véve a hitelekkel kapcsolatos ismereteit és tapasztalatait, valamint az egyes hiteltermékek sajátosságait – mennyire van szüksége erre a segítségre. Ezen magyarázatok önmagukban nem jelenthetnek személyre szabott ajánlást.

(40) Ahogyan azt a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslat (mesterséges intelligenciáról szóló rendelet)[31] kiemelte, a mesterségesintelligencia-rendszerek könnyen telepíthetők a gazdaság és a társadalom több ágazatában, beleértve a határokon átnyúló ágazatokat is, és az egész Unióban működhetnek. Ebben az összefüggésben a hitelezők, a hitelközvetítők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók számára lehetővé kell tenni, hogy – a fogyasztó vásárlóerejének felmérését lehetővé tevő automatizált döntéshozatal és a fogyasztói magatartásról történő profilalkotás alapján – egyes fogyasztók vagy fogyasztói csoportok esetén személyre szabhassák az ajánlataik árait. A fogyasztókat ezért egyértelműen tájékoztatni kell arról, ha a nekik felajánlott ár automatizált feldolgozás alapján személyre szabott, annak érdekében, hogy a vásárlásra vonatkozó döntésük során számolhassanak a potenciális kockázatokkal.

(41) Az árukapcsolás főszabályként nem engedélyezhető, kivéve, ha a hitelmegállapodással vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokkal együtt ajánlott pénzügyi szolgáltatás vagy termék külön nem kínálható, mivel a hitel szerves részét képezi, például folyószámlahitel esetén. Míg az arányossággal kapcsolatos megfontolásokat figyelembe véve a hitelezők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók számára lehetővé kell tenni annak megkövetelését, hogy a fogyasztó a hitel visszafizetésének garantálása vagy a biztosíték értékének biztosítása céljából megfelelő biztosítással rendelkezzen, a fogyasztó számára lehetővé kell tenni, hogy a biztosítóját maga

[31] COM/2021/206 final.

választhassa meg. Ez nem sértheti a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató által meghatározott hitelfeltételeket, feltéve, hogy az e szolgáltató által nyújtott biztosítás a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók által ajánlott vagy kínált biztosítással egyenértékű fedezetet nyújt. Továbbá a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy teljesen vagy részben egységesíthessék a biztosítási szerződések által nyújtandó fedezetet, megkönnyítve ezáltal a különböző ajánlatok összehasonlítását azon fogyasztók számára, akik ilyen összehasonlításokat kívánnak elvégezni.

(42) A járulékos szolgáltatásokat világos és átlátható módon kell bemutatni. Ezen túlmenően nem megengedhető annak vélelmezése, hogy a fogyasztó hozzájárul az ilyen járulékos szolgáltatásokhoz, hanem az ilyen hozzájárulásnak egyértelmű megerősítő aktusnak kell lennie, amely a fogyasztó belegyezésének önkéntes, konkrét, megfelelő tájékoztatáson alapuló és egyértelmű kinyilvánítása. Ebben az összefüggésben a hallgatás, az előre kipipált jelölőnégyzetek, vagy a cselekvés hiánya nem minősül hozzájárulásnak.

(43) A személyre szabott tanácsadás (tanácsadási szolgáltatások) egy olyan tevékenység, amely más hitelnyújtási vagy hitelközvetítési tevékenységekkel együtt is végezhető. Ezért ahhoz, hogy a fogyasztók megérthessék a számukra nyújtott szolgáltatások jellegét, fel kell világosítani őket arról, hogy mi minősül ilyen tanácsadási szolgáltatásnak, valamint hogy részesülnek-e, illetve részesülhetnek-e tanácsadási szolgáltatásban. Tekintettel arra, hogy a fogyasztók nagy jelentőséget tulajdonítanak a „tanácsadás” és a „tanácsadó” kifejezések használatának, lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy megtiltsák e kifejezések vagy hasonló kifejezések használatát, amennyiben hitelezők, hitelközvetítők vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók nyújtanak tanácsadási szolgáltatásokat a fogyasztóknak. Helyénvaló biztosítani, hogy a tagállamok biztosítékokat vezessenek be arra az esetre, ha a tanács függetlenként van jellemezve, azt garantálandó, hogy a figyelembe vett termékek köre és a díjazási eljárás megfeleljen a fogyasztók azon várakozásainak, amelyeket az ilyen tanácsokhoz fűznek. Tanácsadási szolgáltatások nyújtásakor a hitelezőnek, a hitelközvetítőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak jeleznie kell, hogy az ajánlás alapját kizárólag saját termékkínálatuk képezi-e, vagy pedig a piacon jelen levő termékek széles skálája, azért hogy a fogyasztó számára érthető legyen, min alapul a számára adott ajánlás. Ezenkívül a hitelezőnek, a hitelközvetítőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak tájékoztatást kell adnia a fogyasztó által a tanácsadási szolgáltatásokért fizetendő díjról, vagy – amennyiben annak összege a tájékoztatás idején még nem határozható meg – a díj kiszámítására alkalmazott módszerről.

(44) Azok a hitelértékesítések, amelyeket nem a fogyasztók kezdeményeztek, egyes esetekben a fogyasztó számára káros gyakorlatokkal hozhatók összefüggésbe. E tekintetben meg kell tiltani a hitel kéretlen értékesítését, beleértve a fogyasztóknak küldött, nem kért, előzetesen jóváhagyott hitelkártyákat, illetve a fogyasztó folyószámlahitelére/hitelkártyájával történő fizetésre vonatkozó korlát egyoldalú megemelését.

(45) A tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell tenniük annak érdekében, hogy – hitelpiacuk sajátos jellemzőit is figyelembe véve – a hitelviszony valamennyi szakasza folyamán felelősségteljes gyakorlatot mozdítsanak elő. Ezen intézkedések magukban foglalhatják például a fogyasztók tájékoztatását és oktatását is, ideértve a nemfizetéshez és a túlzott eladósodottsághoz kapcsolódó veszélyekre való figyelmeztetést is. A bővülő hitelpiacon különösen fontos az, hogy a hitelezők ne

vegyenek részt felelőtlen hitelügyletekben, vagy ne adjanak hitelt előzetes hitelképességi vizsgálat nélkül. A tagállamoknak megfelelő ellenőrzést kell végezniük, hogy elkerülhető legyen az ilyen magatartás a hitelezők részéről, és meg kell határozniuk az ilyen magatartásra alkalmazandó szankciókat. A 2013/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[32] hitelkockázatra vonatkozó rendelkezéseinek sérelme nélkül, a hitelezők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók felelőssége, hogy egyenként felmérjék a fogyasztók hitelképességét. Ennek érdekében a hitelezők, a hitelközvetítők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók nemcsak a fogyasztó által az adott hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás előkészítése során megadott információkat használhatják fel, hanem a valamely hosszú ideje fennálló kereskedelmi kapcsolat során szerzett információkat is. A fogyasztóknak szintén körültekintően és szerződéses kötelezettségeik betartásával kell eljárniuk.

(46) Alapvető fontosságú megvizsgálni és ellenőrizni a fogyasztó hitelvisszafizetési képességét és hajlandóságát a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötése előtt. A hitelképességi vizsgálatot a fogyasztó érdekében, a felelőtlen hitelezési gyakorlatok és a túlzott eladósodottság megelőzése érdekében kell elvégezni, és e vizsgálatnak figyelembe kell vennie minden olyan szükséges és releváns tényezőt, amely befolyásolhatja a fogyasztónak a hitel visszafizetésére vonatkozó képességét. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy további iránymutatást adjanak ki a fogyasztó hitelképességének értékelésére szolgáló további kritériumokról és módszerekről, például a hitelfedezeti arányra vagy a hitel/jövedelem arányra vonatkozó korlátok meghatározásával.

(47) A hitelképességi vizsgálatnak a fogyasztó pénzügyi és anyagi helyzetére, többek között a jövedelmére és kiadásaira vonatkozó információkon kell alapulnia. Az Európai Bankhatóságnak a hitelnyújtásra és hitelmonitoringra vonatkozó iránymutatása (EBA/GL/2020/06) iránymutatást nyújt arra vonatkozóan, hogy milyen adatkategóriák használhatók fel a személyes adatok hitelképességi célból történő feldolgozása céljából, amely magában foglalja a jövedelem vagy más visszafizetési források igazolását, a pénzügyi eszközökre és kötelezettségekre vonatkozó információkat, illetve az egyéb pénzügyi kötelezettségvállalásokra vonatkozó információkat. Nem helyénvaló olyan személyes adatoknak, mint például a közösségimédia-platformokon talált személyes adatok vagy az egészségügyi adatok, beleértve a rákkal kapcsolatos adatokat is, a használata a hitelképességi vizsgálat során. A hitelképességi vizsgálat megkönnyítése érdekében a fogyasztóknak tájékoztatást kell nyújtaniuk a pénzügyi és gazdasági helyzetükről. Főszabály szerint csak akkor kell a hitelt a fogyasztó rendelkezésére bocsátani, ha a hitelképességi vizsgálat eredménye arra utal, hogy valószínűsíthető a hitelmegállapodásból vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásból eredő kötelezettségeknek a megállapodásban előírt módon történő teljesítése. Amennyiben azonban az ilyen vizsgálat eredménye negatív, a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató különleges és indokolt körülmények között kivételesen rendelkezésre bocsáthat hitelt, például akkor, ha hosszú ideje kapcsolatban áll a fogyasztóval, vagy rendkívüli egészségügyi kiadások finanszírozására nyújtott hitelek, diákhitelek vagy

[32] Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

fogyatékossággal élő fogyasztóknak nyújtott hitelek esetében. Ilyen esetben annak eldöntésekor, hogy a hitelt a fogyasztó rendelkezésére bocsátja-e vagy sem, a hitelezőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak figyelembe kell vennie a hitel összegét és célját, valamint a megállapodásból eredő kötelezettségek teljesítésének valószínűségét.

(48) A mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról szóló rendeletre (a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet) irányuló javaslat úgy rendelkezik, hogy a természetes személyek hitelbírálati pontszámának vagy hitelképességének értékelésére használt MI-rendszereket magas kockázatú MI-rendszerekként kell besorolni, mivel ezek az említett személyeknek a pénzügyi erőforrásokhoz vagy az olyan alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférését határozzák meg, mint a lakhatás, a villamos energia és a távközlési szolgáltatások. Tekintettel ezekre a komoly tétekre, amennyiben a hitelképességi vizsgálat automatizált feldolgozást foglal magában, a fogyasztónak jogot kell biztosítani arra, hogy a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató részéről emberi beavatkozást kérjen. A fogyasztónak jogosultnak kell lennie továbbá arra, hogy érdemi magyarázatot kapjon az elvégzett értékelésről és az alkalmazott automatizált feldolgozás működéséről, beleértve többek között a fő változókat, az alkalmazott logikát és az érintett kockázatokat, valamint jogosultnak kell lennie arra, hogy álláspontját kifejtse és vitassa a hitelképességi vizsgálatot, valamint ezt a döntést.

(49) A fogyasztó hitelképességének elbírálásához a hitelezőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak a hiteladatbázisokba is meg kell tekintenie. A jogi és a ténybeli körülmények megkövetelhetik, hogy ez a betekintés esetenként eltérő mértékű legyen. A hitelezők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók közötti verseny bármilyen torzulásának megakadályozása érdekében azoknak hozzá kell férniük a letelepedési helyüktől eltérő tagállam fogyasztóira vonatkozó, magán- vagy állami fenntartású hiteladatbázisokhoz, olyan feltételek mellett, amelyek az adott tagállamban letelepedett hitelezőkkel vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatókkal összehasonlítva nem eredményeznek hátrányos megkülönböztetést. A tagállamoknak az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel[33] összhangban elő kell segíteniük a magán- vagy nyilvános adatbázisokhoz való határokon átnyúló hozzáférést. A kölcsönösség fokozása érdekében a hiteladatbázisoknak az uniós és a nemzeti joggal összhangban legalább a fogyasztók fizetési késedelmeire vonatkozó információkat kell tartalmazniuk.

(50) Amennyiben a hiteligénylést hiteladatbázis lekérdezése alapján utasítják vissza, a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató a fogyasztót tájékoztatja erről, valamint a használt adatbázisban a fogyasztóval kapcsolatban szereplő információkról.

(51) Ezen irányelv nem szabályozza a hitelmegállapodások vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodások érvényességével kapcsolatos szerződésjogi kérdéseket. Ezért a tagállamok e területen fenntarthatnak vagy bevezethetnek az uniós joggal összhangban lévő nemzeti rendelkezéseket. A tagállamok megállapíthatnak a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötésére irányuló ajánlatra vonatkozó jogszabályokat, különösen az ajánlattétel

[33] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

időpontjára, valamint arra az időszakra vonatkozóan, amely során az ajánlat a hitelezőre vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóra nézve kötelező erejű. Amennyiben az ajánlattételre a jelen irányelv által előírt, a szerződéskötést megelőző tájékoztatással egy időben kerül sor, azt, mint bármely egyéb kiegészítő információt, amelyet a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató a fogyasztónak meg kíván adni, külön dokumentumban kell biztosítani. Ez a külön dokumentum a szabványos európai fogyasztóihitel-tájékoztatóhoz csatolható.

(52) A hitelmegállapodásnak és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásnak egyértelműen és tömören tartalmaznia kell minden szükséges információt annak érdekében, hogy a fogyasztó megismerhesse az említett megállapodás szerinti jogait és kötelezettségeit.

(53) A 93/13/EGK tanácsi irányelv rendelkezéseinek, és a jelen irányelv szerinti, a szerződéskötést megelőző kötelezettségek sérelme nélkül, valamint a magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása érdekében a fogyasztó számára kellő időben és a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás feltételeinek bármilyen módosítása előtt be kell mutatni a javasolt változtatások ismertetését és adott esetben a fogyasztói beleegyezés szükségességét vagy a törvény erejénél fogva bevezetett változtatásokat; a változtatások végrehajtásának ütemezését; a fogyasztó rendelkezésére álló panasztételi lehetőségeket, valamint a fogyasztó számára a panasz benyújtására rendelkezésre álló határidőt, valamint annak az illetékes hatóságnak a nevét és címét, ahol a panasz benyújtható. A szerződés módosítása nem érintheti a fogyasztók jogait, beleértve a jelen irányelv szerinti tájékoztatással kapcsolatos jogokat is.

(54) A teljes átláthatóság biztosítása érdekében a fogyasztó részére tájékoztatást kell nyújtani a hitelkamatlábról, mind a szerződéskötést megelőző szakaszban, mind a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötésekor. A szerződéses jogviszony során a fogyasztót értesíteni kell a változó hitelkamatláb változásairól, valamint a fizetések ebből eredő változásairól. Ez nem érinti a fogyasztók tájékoztatásához nem kapcsolódó nemzeti jogszabályok rendelkezéseit, amelyek – a fizetésekre vonatkozó változtatások kivételével – a hitelkamatlábakat és az egyéb, a hitelre vonatkozó gazdasági feltételeket érintő változtatások feltételeit vagy azok következményeit állapítják meg, például azt, hogy a hitelezőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak kizárólag abban az esetben van joga a hitelkamatláb megváltoztatásához, ha az ilyen változtatásra észszerű indoka van, vagy azt, hogy a fogyasztónak a hitelkamatláb vagy egyéb konkrét, a hitelre vonatkozó gazdasági feltétel megváltozása esetén jogában áll a szerződést felmondani.

(55) Jelentős, egy hónapos időszakot meghaladó túllépés esetén a hitelező haladéktalanul tájékoztatja a fogyasztót a túllépésről – ideértve annak összegét is –, a hitelkamatlábról, valamint bármilyen alkalmazandó szankcióról, költségről vagy késedelmi kamatról. Rendszeres túllépés esetén a hitelezőnek – amennyiben rendelkezésre áll – tanácsadási szolgáltatásokat kell kínálnia a fogyasztó számára annak érdekében, hogy segítse a fogyasztókat a kevésbé költséges alternatívák azonosításában, vagy a fogyasztókat az adósságkezelési tanácsadások felé kell irányítania.

(56) A fogyasztók számára biztosítani kell a szankciók és indoklási kötelezet tség nélkül történő elállás jogát. Az elállási jog azonban nem gyakorolható rosszhiszeműen.

(57) Amennyiben a fogyasztó olyan hitelmegállapodástól vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodástól áll el, amellyel összefüggésben árura tett szert és különösen a részletfizetésre történő vásárlástól, a vásárlás kötelezettségét kilátásba helyező bérleti vagy lízingszerződéstől, ezen irányelv nem érinti a tagállamoknak az áru visszaadására vagy bármely kapcsolódó kérdésre vonatkozó szabályozását.

(58) Bizonyos nemzeti jogszabályok már úgy rendelkeznek, hogy a finanszírozást ne lehessen a fogyasztók rendelkezésére bocsátani egy meghatározott határidő lejárta előtt. Ezekben az esetekben a fogyasztók adott esetben biztosítani kívánják, hogy megkapják a korábban vásárolt árukat vagy szolgáltatásokat. Ezért a kapcsolt hitelmegállapodások esetén a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy kivételesen előirányozhassák, hogy amennyiben a fogyasztó a megvásárolt áruk vagy szolgáltatások tekintetében kifejezetten korai kézhezvételt kíván, az elállási jog gyakorlására nyitva álló határidő lecsökkenthető legyen arra a határidőre, amelynek lejárta előtt nem lehet finanszírozást nyújtani.

(59) Kapcsolt hitelmegállapodások esetén kölcsönös függési viszony van az áruk vagy szolgáltatások beszerzése és az e célból kötött hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás között. Következésképpen amennyiben a fogyasztó – az uniós jog alapján – adásvételi megállapodás kapcsán az elállás jogát gyakorolja, őt a továbbiakban a kapcsolt hitelmegállapodás nem kötelezheti. Ez nem érinti a nemzeti jog kapcsolt hitelmegállapodásokra vonatkozó rendelkezéseit azokban az esetekben, amikor az adásvételi megállapodás semmissé vált, vagy amennyiben a fogyasztó a nemzeti jog alapján gyakorolta az elállási jogát. Nem érinti továbbá a fogyasztó nemzeti jog által biztosított azon jogait, amelyek szerint a fogyasztó és az eladó vagy a szolgáltató között nem kerülhet sor semmilyen kötelezettségvállalásra, sem fizetésre mindaddig, amíg a fogyasztó alá nem írta az áruk vagy szolgáltatások megvásárlását finanszírozó hitelmegállapodást vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodást.

(60) A szerződő felek számára jogot kell biztosítani a nyílt végű hitelmegállapodás rendes felmondására. Ezen túlmenően amennyiben a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás ezt tartalmazza, biztosítani kell a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató számára a jogot, hogy objektív indokokkal alátámasztott esetben felfüggeszthesse a fogyasztó azon jogát, hogy nyílt végű hitelmegállapodás alapján lehívást kezdeményezzen. Ilyen indokok lehetnek a hitel nem engedélyezett vagy csalárd felhasználásának gyanúja, vagy annak jelentősen megnövekedett kockázata, hogy a fogyasztó nem képes a hitel-visszafizetési kötelezettségének eleget tenni. Ezen irányelv nem érinti a szerződő felek azon jogát szabályozó nemzeti kötelmi jogszabályokat, hogy a hitelmegállapodást szerződésszegés miatt felmondják.

(61) Lehetővé kell tenni, hogy a fogyasztó bizonyos feltételek mellett az adásvételi megállapodással összefüggő problémák esetén jogorvoslattal élhessen a hitelezővel vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóval szemben. A tagállamoknak ugyanakkor meg kell határozniuk, hogy a fogyasztó – mielőtt még a hitelezővel vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóval szemben gyakorolhatná a jogorvoslati jogát – az értékesítővel vagy a szolgáltatásnyújtóval szemben milyen mértékben és milyen feltételek mellett élhet jogorvoslattal, különösen peres eljárás kezdeményezésével az előbbiek ellen. A fogyasztók nem foszthatók meg az eladó vagy a szolgáltató és a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató együttes és egyetemleges felelősségét előíró nemzeti jogszabályok által biztosított jogaiktól.

(62) A fogyasztónak joga van kötelezettségeit a hitelmegállapodásban megállapított teljesítési időpontot megelőzően teljesíteni. Amint azt az EU Bírósága a Lexitor ügyben hozott ítéletben[34] megállapította, a fogyasztó azon joga, hogy a hitel határidő előtti visszafizetése esetén csökkentse a hitel teljes költségét, magában foglalja a fogyasztót terhelő valamennyi költséget. A hitel határidő előtti visszafizetése esetén a hitelező jogosult a hitel határidő előtti visszafizetéséhez közvetlenül kapcsolódó esetleges költségek méltányos és objektíve indokolt ellentételezésére, figyelembe véve a hitelező bármely megtakarítását is. Ugyanakkor az ellentételezés kiszámítási módszerének meghatározása érdekében néhány elvet fontos tiszteletben tartani. A hitelező számára biztosított ellentételezés kiszámításának átláthatónak és a fogyasztók által érthetőnek kell lennie már a szerződéskötést megelőző fázisban is és a hitelmegállapodás teljesítése során minden esetben. Ezenfelül a kiszámítás módjának a hitelezők számára könnyen alkalmazhatónak kell lennie, továbbá elő kell segíteni az ellentételezés illetékes hatóságok általi felügyeleti ellenőrzését. Ezért, valamint amiatt, hogy a fogyasztói hitelt – időtartamából és volumenéből adódóan – nem hosszú távú finanszírozási mechanizmusokból finanszírozzák, az ellentételezés felső összeghatárát átalányösszegben kell rögzíteni. Ez a megközelítés tükrözi a fogyasztói hitelek sajátos jellegét, és nem érinti a hosszú távú finanszírozási mechanizmusokból, mint például a rögzített kamatlábú jelzáloghitelekből fedezett egyéb termékekkel kapcsolatos megközelítést.

(63) A tagállamoknak jogukban áll úgy rendelkezni, hogy határidő előtti visszafizetés esetén a hitelező csak azzal a feltétellel kérhet ellentételezést, hogy a tizenkét hónapos időtartamon belül visszafizetett összeg meghaladja a tagállam által meghatározott küszöböt. A küszöb meghatározásakor – amely a 10 000 EUR-t nem haladhatja meg – a tagállamoknak figyelembe kell venniük, hogy a piacaikon mekkora a fogyasztói hitelek átlagösszege.

(64) A belső piac megteremtésének és működésének előmozdítása, valamint az Unió egész területén a magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása érdekében szükséges az Unió egész területén biztosítani az összehasonlíthatóságot olyan információk tekintetében, melyek a teljes hiteldíjmutatóra vonatkoznak.

(65) A kamatlábakra, a teljes hiteldíjmutatóra és/vagy a hitel fogyasztó által viselt teljes költségére vonatkozó felső határértékek rögzítése számos tagállamban bevett gyakorlatnak minősül. A felső határértékek ilyen módon történő rögzítése előnyösnek bizonyult a fogyasztók számára. Ebben az összefüggésben a tagállamok fenntarthatják jelenlegi jogi szabályozásukat. A fogyasztóvédelemnek a tagállamokra vonatkozó szükségtelen korlátozások nélkül történő növelése érdekében azonban az egész Unióban be kell vezetni felső határértékeket a kamatlábakra, a teljes hiteldíjmutatóra és/vagy a hitel teljes költségére vonatkozóan.

(66) Jelentős különbségek vannak a különböző tagállamok jogszabályai között a hitelmegállapodások vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások nyújtása során folytatott üzletvitel tekintetében. Bár tény, hogy a hitelközvetítésben részt vevő szereplőknek sokféle típusa létezik, alapvető szükség van bizonyos uniós szintű előírásokra a magas szakmai színvonal és a színvonalas szolgáltatás biztosítása érdekében.

[34] A Bíróság 2019. szeptember 11-i Lexitor ítélete, C-383/18, ECLI:EU:C:2019:702.

(67) Az alkalmazandó uniós jogi keretnek bizalmat kell teremtenie a fogyasztókban az iránt, hogy a hitelezők, a hitelközvetítők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók figyelembe veszik a fogyasztó érdekeit azon információk alapján, amelyek adott időpontban a hitelezők, a hitelközvetítők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók rendelkezésére állnak, valamint a fogyasztónak a javasolt hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások futamideje alatti helyzetét érintő kockázatokkal kapcsolatos, észszerű feltételezések alapján. E fogyasztói bizalom biztosításának kulcseleme az ágazaton belüli magas fokú tisztesség, becsületesség és szakmai színvonal biztosításának követelménye, az összeférhetetlenségek megfelelő kezelése – ideértve a díjazásból fakadó összeférhetetlenség esetét is –, valamint a fogyasztó érdekeit a legjobban szolgáló tanácsadás előírása.

(68) Helyénvaló biztosítani, hogy a hitelezők, a hitelközvetítők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók érintett személyzete megfelelő szintű ismeretekkel és szakértelemmel rendelkezzen a magas szakmai színvonal elérése érdekében. Ezért elő kell írni a releváns ismeretek és szakértelem bizonyítását vállalati szinten az ismeretekre és szakértelemre vonatkozó minimumkövetelmények alapján. Az egyes természetes személyek tekintetében a tagállamoknak szabadon kell dönteniük arról, hogy bevezetnek vagy fenntartanak-e ilyen követelményeket. Ennek az irányelvnek az alkalmazásában az irányelv szerinti tevékenységekben közvetlenül részt vevő személyzet magában foglalja az értékesítési és a háttérirodai (front- and back-office) személyzetet, valamint a hitelmegállapodásokra vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra vonatkozó eljárásokban fontos szerepet betöltő vezetést is. A hitelmegállapodásokra vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra vonatkozó eljárásokhoz nem kapcsolódó kisegítő funkciókat ellátó személyeket – beleértve a humán erőforrások és informatikai és kommunikációs technológia területén alkalmazott személyzetet – ezen irányelv alkalmazásában nem lehet a személyzet körébe tartozónak tekinteni. A tagállamoknak olyan intézkedéseket – például tájékoztató kampányokat, felhasználói útmutatókat, munkavállalói képzési programokat – kell bevezetniük, amelyek támogatják a jelen irányelv követelményeivel kapcsolatos tájékozottság növelését a kis- és közepes méretű hitelezők (kkv-k) körében, és megkönnyítik azok betartását.

(69) A tagállamoknak – a fogyasztók azon képességének megerősítése érdekében, hogy a felelős hitelfelvételre és adósságkezelésre vonatkozóan tájékoztatáson alapuló döntéseket hozhassanak – elő kell mozdítaniuk az olyan intézkedéseket, amelyek támogatják a fogyasztók felelős hitelfelvétellel és adósságkezeléssel kapcsolatos ismereteinek bővítését, különösen a fogyasztói hitelmegállapodásokat illetően. Ezt a kötelezettséget az Unió és a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) által kidolgozott pénzügyi kompetenciakeret figyelembevételével lehetne teljesíteni. Különösen fontos iránymutatást nyújtani azoknak a fogyasztóknak, akik első alkalommal és különösen digitális eszközökkel vesznek fel fogyasztói hitelt. E tekintetben a Bizottságnak fel kell tárnia a bevált gyakorlatokat, hogy elősegítse a fogyasztók pénzügyi tájékozottságának növelését szolgáló további intézkedések kidolgozását. A Bizottság ezeket a bevált gyakorlatokra vonatkozó példákat az egyéb uniós jogalkotási aktusok alapján készített hasonló jelentésekkel összehangolva is közzéteheti.

(70) Tekintettel arra, hogy a végrehajtási eljárások jelentős következményekkel járnak a hitelezők és a fogyasztók számára és esetleg a pénzügyi stabilitás szempontjából is, helyénvaló arra ösztönözni a hitelezőket, hogy már korai stádiumban proaktívan

kezeljék a növekvő hitelkockázatot, és meghozni a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a hitelezők észszerű türelmi időt adjanak, és a végrehajtási eljárás megindítása előtt egyéb módon megkíséreljék a helyzet rendezését. Lehetőség szerint olyan megoldásokat kell találni, amelyek figyelembe veszik többek között a fogyasztó egyéni körülményeit, a fogyasztó érdekeit és jogait, a hitel visszafizetésére való képességét és a megélhetési költségekre vonatkozó észszerű igényeket, valamint korlátozzák a fogyasztó költségeit nemteljesítés esetén. A tagállamok nem akadályozhatják meg a hitelmegállapodásban részes feleket abban, hogy egymás között kifejezetten megállapodjanak arról, hogy a kapcsolt hitelmegállapodás tárgyát képező áruk hitelező részére történő átadása vagy az azok értékesítéséből befolyt összeg elegendő a hitel visszafizetéséhez.

(71) Az átstrukturálási intézkedések magukban foglalhatják a hitelmegállapodás teljes vagy részleges refinanszírozását vagy a hitelmegállapodás korábbi feltételeinek módosítását. Az ilyen módosítás többek között a következőket foglalhatja magában: a hitelmegállapodás időtartamának kiterjesztése; a hitelmegállapodás típusának módosítása; a törlesztőrészlet egésze vagy egy része megfizetésének bizonyos időre történő elhalasztása; a kamatláb módosítása; fizetési szünet felkínálása; részleges visszafizetések; valutaátszámítás; továbbá részleges elengedés és adósságkonszolidáció.

(72) A pénzügyi kötelezettségvállalásaik teljesítése során nehézségekkel küzdő fogyasztók speciális segítséget kapnak adósságaik kezeléséhez. Az adósságkezelési tanácsadási szolgáltatások célja, hogy segítséget nyújtsanak a pénzügyi problémákkal szembesülő fogyasztóknak, és iránymutatást nyújtsanak nekik a fennálló adósságaiknak egy tisztességes életszínvonal fenntartása és méltóságuk megőrzése mellett a lehető legnagyobb mértékben történő visszafizetéséhez. Ez a hitelezőknek, hitelközvetítőknek, közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóknak vagy hitelgondozóknak nem minősülő vállalkozók által nyújtott, személyre szabott és független segítségnyújtás magában foglalhat jogi tanácsadást, pénz- és adósságkezelést, valamint szociális és pszichológiai segítségnyújtást. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy független vállalkozók által nyújtott adósságtanácsadási szolgáltatások közvetlenül vagy közvetve a fogyasztók rendelkezésére álljanak, és hogy amennyiben lehetséges, az adósságuk visszafizetésével kapcsolatos nehézségekkel küzdő fogyasztókat a végrehajtási eljárás megindítása előtt az adósságkezelési tanácsadási szolgáltatások felé irányítsák. A tagállamok továbbra is fenntarthatnak vagy bevezethetnek egyedi követelményeket az ilyen szolgáltatásokra vonatkozóan.

(73) A piaci átláthatóság és stabilitás érdekében, valamint a további harmonizálásig a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelezők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók szabályozására vagy felügyeletére vonatkozó megfelelő intézkedések megtörténtek.

(74) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelintézetnek nem minősülő hitelezőkre megfelelő engedélyezési eljárás vonatkozzon, amely magában foglalja a hitelintézetnek nem minősülő hitelezők nyilvántartásba vételét és illetékes hatóság általi felügyeletét.

(75) Ez az irányelv a hitelközvetítőknek csak bizonyos, a fogyasztók felé fennálló kötelezettségeit szabályozza. A tagállamok számára ezért szavatolni kell, hogy továbbra is szabadon tarthassanak fenn vagy vezethessenek be a hitelközvetítőkre vonatkozó kiegészítő kötelezettségeket, beleértve az olyan feltételeket, amelyek

értelmében a hitelközvetítő díjazást kaphat a fogyasztótól, aki igénybe kívánja venni szolgáltatását.

(76) A hitelező jogainak egy hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatás értelmében történő engedményezése nem járhat olyan hatással, hogy a fogyasztó hátrányosabb helyzetbe kerüljön. A fogyasztót továbbá megfelelő módon tájékoztatni kell arról, ha a hitelmegállapodást vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatást harmadik személyre engedményezik. Amennyiben azonban az eredeti hitelező az engedményessel megállapodva továbbra is hitelezőként jár el a fogyasztóval szemben, a fogyasztónak nem fűződik lényeges érdeke ahhoz, hogy az engedményezésről tájékoztassák. A fogyasztó engedményezéssel kapcsolatos tájékoztatására vonatkozó uniós szintű követelmény ilyen esetekben túlzott lenne.

(77) A tagállamok továbbra is fenntarthatnak vagy bevezethetnek a tájékoztatás kollektív formáira vonatkozó nemzeti rendelkezéseket, amennyiben ez szükséges az összetett ügyletek – például a bankok kötelező adminisztratív felszámolása során az értékpapírosítás vagy az eszközfelszámolás – hatékonysága szempontjából.

(78) Az ebben az irányelvben megállapított jogokat és kötelezettségeket illető viták rendezésére a fogyasztóknak jogot kell biztosítani a megfelelő és hatékony alternatív vitarendezési eljáráshoz, adott esetben a meglévő szervezetek igénybevétele mellett. Ezt a 2013/11/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv[35] az ilyen tárgyú szerződéses jogviták tekintetében már biztosítja. A fogyasztóknak azonban alternatív vitarendezési eljárásokhoz is hozzá kell férniük a jelen irányelv által megállapított jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatos, például a szerződéskötést megelőző tájékoztatási követelményekkel, a tanácsadási szolgáltatásokkal és a hitelképességi vizsgálatokkal kapcsolatos, szerződésen kívüli jogviták, valamint a hitelezők által fizetett és ezért a fogyasztókkal közvetlen szerződéses kapcsolatban nem álló hitelközvetítők által nyújtott tájékoztatással kapcsolatos jogviták esetén. Az alternatív vitarendezési eljárásnak és az ezt kínáló szervezeteknek meg kell felelniük a 2013/11/EU irányelv követelményeinek.

(79) A tagállamoknak ki kell jelölniük a jelen irányelv végrehajtásának biztosítására felhatalmazott illetékes hatóságokat, és biztosítaniuk kell, hogy ezek az illetékes hatóságok rendelkezzenek a feladataik teljesítéséhez szükséges összes vizsgálati és végrehajtási hatáskörrel és a megfelelő erőforrásokkal. A különböző tagállamok illetékes hatóságainak együtt kell működniük egymással, ha az a jelen irányelvben meghatározott feladataik ellátásához szükséges.

(80) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk a jelen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén kiszabható szankciókra vonatkozó szabályokat, és biztosítaniuk kell végrehajtásukat. Bár e szankciók megválasztása a tagállamok hatáskörében marad, azoknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

(81) A szankciókra vonatkozó jelenlegi nemzeti szabályokban jelentős eltérések figyelhetők meg az Unió különböző tagállamai között. Konkrétan, nem minden tagállam biztosítja, hogy hatékony, arányos és visszatartó erejű pénzbírságok legyenek kiszabhatók a kiterjedt jogsértésekért vagy az uniós dimenzióval rendelkező kiterjedt

[35] Az Európai Parlament és a Tanács 2013/11/EU irányelve (2013. május 21.) a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról (HL L 165., 2013.6.18., 63. o.).

jogsértésekért felelős kereskedőkre. Annak biztosítása érdekében, hogy a tagállami hatóságok hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat szabhassanak ki az olyan kiterjedt jogsértésekért és uniós dimenzióval rendelkező kiterjedt jogsértésekért, amelyek az (EU) 2017/2394 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek[36] megfelelően összehangolt vizsgálat és végrehajtás tárgyát képezik, a pénzbírságoknak szerepelniük kell az ilyen jogsértésekért kiszabható szankciók elemei között. A pénzbírságok elrettentő hatásának biztosítása érdekében a tagállamoknak az ilyen jogsértésekért kiszabható pénzbírság maximális összegét a hitelező, a hitelközvetítő vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató által az adott tagállamban vagy tagállamokban elért éves árbevétel legalább 4 %-ában kell meghatározniuk a nemzeti jogukban. Az említett kereskedők egyes esetekben vállalatcsoportok is lehetnek.

(82) Az átláthatóság és a fogyasztói bizalom növelése érdekében az illetékes hatóság minden olyan közigazgatási szankciót nyilvánosságra hozhat, amelyet a jelen irányelv alapján elfogadott intézkedések megsértése esetén kiró, kivéve, ha a nyilvánosságra hozatal súlyosan veszélyeztetné a pénzügyi piacokat, vagy aránytalan kárt okozna az érintett feleknek.

(83) Mivel az irányelv célját, vagyis a tagállamok fogyasztói hitelre vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek egyes aspektusaira vonatkozó közös szabályok előírását nem lehet elégséges mértékben tagállami szinten elérni – figyelembe véve a piaci fejleményeket a digitalizáció fényében, valamint a határokon átnyúló hitelnyújtás megkönnyítésére irányuló célt –, hanem az uniós szinten valósítható meg jobban, az Unió az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

(84) Ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek módosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a teljes hiteldíjmutató kiszámításához szükséges további feltevések tekintetében. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak[37] megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

(85) A tagállamoknak és a Bizottságnak a magyarázó dokumentumokról szóló, 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatával[38] összhangban a tagállamok vállalták, hogy az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez indokolt esetben egy vagy több olyan dokumentumot mellékelnek, amely megmagyarázza az irányelv elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszközök megfelelő részei közötti kapcsolatot.

---

36 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2394 rendelete (2017. december 12.) a fogyasztóvédelmi jogszabályok végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről és a 2006/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről, HL L 345., 2017.12.27., 1. o.

37 HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

38 HL C 369., 2011.12.17., 14. o.

Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó úgy ítéli, hogy indokolt ilyen dokumentumok továbbítása.

(86) Figyelembe véve a fogyasztóihitel-szektor változásai miatt a 2008/48/EK irányelv szükségessé vált módosításainak számát, továbbá az uniós jogalkotás érthetősége érdekében az említett irányelvet hatályon kívül kell helyezni és ennek az irányelvnek kell a helyébe lépnie.

(87) A tagállamok a jelen irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a jelen irányelv átültetésének határidejétől számított 6 hónapot követő dátumot*]-tól/-től alkalmazzák. Figyelembe véve azonban a Covid19-világjárvány által teremtett nehéz gazdasági körülményeket, valamint a mikro-, kis- és középvállalkozások előtt álló sajátos kihívásokat, az ilyen vállalkozások számára elegendő időt kell biztosítani a jelen irányelv alkalmazására való felkészüléshez. Ezért a mikro-, kis- és középvállalkozások tekintetében a tagállamok a jelen irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a jelen irányelv átültetésének határidejétől számított 18 hónapot követő dátumot*]-tól/-től alkalmazzák.

(88) Az európai adatvédelmi biztossal az (EU) 2018/1725 rendelet[39] 42. cikkének (1) bekezdésével összhangban konzultációra került sor, és a biztos XXXXXX-án/én véleményt nyilvánított[40].

[39] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

[40] …

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

Ez az irányelv közös keretet hoz létre a fogyasztóknak nyújtott egyes hitelmegállapodások és a fogyasztóknak nyújtott egyes közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások formájában nyújtott fogyasztói hitelekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések egyes vonatkozásainak összehangolására.

2. cikk

Hatály

(1) Ez az irányelv a hitelmegállapodásokra vonatkozik.

Az 1., 2. és 3. cikk, az 5–10. cikk, a 12–23. cikk, a 26., 27. és 28. cikk, a 30–33. cikk, a 37. cikk és a 39–50. cikk a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra is alkalmazandó, amennyiben ezeket a szolgáltatásokat nem hitelező vagy hitelközvetítő nyújtja.

(2) Ez az irányelv nem alkalmazandó a következőkre:

a) olyan hitelmegállapodások, amelyek fedezete lakóingatlanra bejegyzett jelzálog vagy a tagállamokban általánosan alkalmazott más hasonló lakóingatlan alapú biztosíték, vagy valamely, lakóingatlanhoz kapcsolódó jog;

b) a földterület vagy meglévő vagy tervezett épület tulajdonjogának megszerzését vagy fenntartását célzó hitelmegállapodások;

c) olyan hitelmegállapodások, amelyekben a hitel teljes összege a 100 000 EUR-t meghaladja;

d) olyan hitelmegállapodások, amelyek alapján a munkaadók másodlagos tevékenységként, kamatmentesen vagy a piacon szokásos teljes hiteldíjmutatóknál alacsonyabb díjakkal kínálnak munkavállalóiknak hitelt, és amelyek a nagyközönség számára nem hozzáférhetőek;

e) olyan hitelmegállapodások, amelyeket a 2014/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[41] 4. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározott befektetési vállalkozásokkal vagy az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[42] 4. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározott hitelintézetekkel kötnek abból a célból, hogy egy befektető a 2014/65/EK irányelv I. mellékletének C. szakaszában felsorolt egy vagy több pénzügyi eszközhöz kapcsolódó ügyletet végrehajthasson, amennyiben a hitelt nyújtó befektetési vállalkozás vagy hitelintézet érintett ebben az ügyletben;

---

41 Az Európai Parlament és a Tanács 2014/65/EU irányelve (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 349. o.).

42 Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

f) olyan hitelmegállapodások, amelyek valamely ügy bíróság vagy más hatóság előtti rendezésének következményei;

g) olyan hitelmegállapodások, amelyek meglévő adósság díjmentes, halasztott megfizetésére vonatkoznak;

h) olyan hitelmegállapodások, amelyek esetében a fogyasztó köteles a hitelező megőrzésére biztosítékként letétbe helyezni egy tárgyat, és amelyek esetében a fogyasztó felelőssége szigorúan az említett zálogtárgyra korlátozódik;

i) olyan hitelmegállapodások, amelyek korlátozott közönségnek és az általános közérdeket szolgáló céllal jogszabályban foglalt kötelezettség szerint, a piacon érvényes kamatlábaknál alacsonyabb kamatlábak mellett vagy kamatmentesen, vagy más, a piacon érvényes feltételekhez képest a fogyasztó számára kedvezőbb feltételek mellett nyújtott kölcsönökhöz kapcsolódnak.

j) olyan hitelmegállapodások, amelyek [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a jelen irányelv átültetésének határidejétől számított 6 hónapot követő dátumot*]-án/-én fennállnak; azonban a 23. és a 24. cikk, a 25. cikk (1) bekezdésének második mondata, a 25. cikk (2) bekezdése, valamint a 28. és a 39. cikk alkalmazandó a [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a jelen irányelv átültetésének határidejétől számított 6 hónapot követő dátumot*]-án/-én fennálló valamennyi nyílt végű hitelmegállapodásra.

(3) A (2) bekezdés c) pontjában foglaltak ellenére, ezen irányelv alkalmazandó az olyan fedezetlen hitelmegállapodásokra, amelynek esetében a hitel teljes összege a 100 000 EUR-t meghaladja, amennyiben e hitelmegállapodások célja egy lakóingatlan felújítása.

(4) Túllépés formájában nyújtandó hitelmegállapodások esetén kizárólag az 1., 2. és a 3. cikk, a 25. és a 41–50. cikk alkalmazandó.

(5) A tagállamok határozhatnak úgy, hogy csak az 1., 2. és 3. cikk, a 7. és 8. cikk, a 11., 19., 20. cikk, a 21. cikk (1) bekezdésének a)–h) és l) pontja, a 21. cikk (3) bekezdése, a 23. cikk, a 25. cikk valamint a 28–51. cikk alkalmazandó az olyan szervezettel kötött hitelmegállapodásokra, amelynek tagsága olyan személyekre korlátozódik, akik egy meghatározott területen lakóhellyel vagy munkahellyel rendelkeznek, vagy egy meghatározott munkaadó munkavállalói és nyugdíjas munkavállalói, vagy olyan személyekre, akik megfelelnek a tagok egymás közötti viszonya alapjául szolgáló, a nemzeti jogban meghatározott egyéb minősítéseknek, és amely megfelel az alábbi feltételek mindegyikének:

a) tagjainak kölcsönös hasznára jött létre;

b) tagjain kívül senki más számára nem termel nyereséget;

c) a nemzeti jogszabályok által megkövetelt szociális célt szolgál;

d) csak tagjai számára gyűjt és kezel megtakarításokat, valamint nyújt hitelforrásokat;

e) a piacon érvényes hiteldíjaknál alacsonyabb, vagy a nemzeti jogszabályokban meghatározott felső határú teljes hiteldíjmutató alapján nyújt hitelt;

A tagállamok mentesíthetik az irányelv alkalmazása alól az első albekezdésben említett szervezet által kötött hitelmegállapodásokat, ha az e szervezet által kötött összes érvényes hitelmegállapodás teljes értéke jelentéktelen az abban a tagállamban érvényes összes hitelmegállapodás teljes értékéhez viszonyítva, amelyben a szervezet

székhelye található, és az adott tagállamban az összes ilyen szervezet által kötött érvényes hitelmegállapodás együttes értéke az ugyanazon tagállamban kötött összes érvényes hitelmegállapodás együttes értékének 1 %-ánál kisebb.

A tagállamok minden évben felülvizsgálják, hogy bármely ilyen, a második albekezdésben említett mentesítés alkalmazására vonatkozó feltételek továbbra is teljesülnek-e, és intézkedést foganatosítanak a mentesítés visszavonására abban az esetben, ha úgy ítélik meg, hogy ezek a feltételek már nem állnak fenn.

(6) A tagállamok határozhatnak úgy, hogy csak az 1., 2. és 3. cikk, a 7. és 8. cikk, a 11., 19., 20. cikk, a 21. cikk (1) bekezdésének a)–h) pontja, l) és r) pontja, a 21. cikk (3) bekezdése, a 23. és a 25. cikk, valamint a 28–38. cikk és a 40–50. cikk alkalmazandó azon hitelmegállapodásokra, amelyek értelmében a hitelező és a fogyasztó a halasztott fizetés vagy a visszafizetési módszerek tekintetében kölcsönösen elfogadott rendelkezéseket határoznak meg arra az esetre, ha a fogyasztó az eredeti hitelmegállapodás teljesítésével már eleve késedelemben van, és amennyiben a következő feltételek teljesülnek:

a) a rendelkezéssel elkerülhető a fogyasztó késedelmével kapcsolatos bírósági eljárás lehetősége;

b) a fogyasztóra a megállapodás megkötése révén nem vonatkoznak az eredeti hitelmegállapodásban megállapított feltételeknél kedvezőtlenebb feltételek.

3. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „fogyasztó”: bármely természetes személy, aki olyan célból jár el, amely kívül esik üzleti vagy szakmai tevékenységén;

2. „hitelező”: olyan természetes vagy jogi személy, aki/amely szakmája, üzleti tevékenysége vagy foglalkozása gyakorlása során hitelt nyújt vagy arra ígéretet tesz;

3. „hitelmegállapodás”: olyan megállapodás, amely alapján a hitelező a fogyasztónak hitelt nyújt vagy annak nyújtására ígéretet tesz halasztott fizetés, kölcsön vagy más, ezekhez hasonló pénzügyi megoldás formájában, azon megállapodások kivételével, amelyek folyamatos szolgáltatásnyújtásra vagy azonos jellegű áruk ugyanolyan mennyiségben történő folyamatos értékesítésére vonatkoznak, és amelyek esetében a fogyasztó az ilyen szolgáltatásokért vagy árukért azok rendelkezésre bocsátása időtartama alatt részletekben fizet;

4. „közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások”: a közösségi finanszírozási hitelplatform által a fogyasztói hitel nyújtásának elősegítése érdekében nyújtott szolgáltatások;

5. „a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége”: mindazok a költségek, ideértve a kamatot, a jutalékot, az adókat és bármely olyan egyéb díjat, amelyet a fogyasztónak a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatás vonatkozásában meg kell fizetnie és amelyek – hitelmegállapodás esetén – a hitelező vagy – közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások esetén – a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató előtt ismertek, kivéve a közjegyzői költségeket; a hitel teljes költségébe bele kell

számítani a hitelmegállapodáshoz vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatáshoz kapcsolódó járulékos szolgáltatások költségeit is, amennyiben a hitel megszerzéséhez vagy a meghirdetett feltételek melletti megszerzéséhez az ilyen járulékos szolgáltatásokra irányuló szerződés megkötése is kötelező;

6. „a fogyasztó által fizetendő teljes összeg”: a teljes hitelösszegnek és a hitel fogyasztó által viselt teljes költségének összege;

7. „teljeshiteldíj-mutató” vagy „THM”: a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége a teljes hitelösszeg éves százalékában kifejezve, beleértve – adott esetben – a 30. cikk (2) bekezdésében említett költségeket;

8. „hitelkamatláb”: rögzített vagy változó százalékban kifejezett, a lehívott hitel összegére éves szinten alkalmazott kamatláb;

9. „rögzített hitelkamatláb”: az a hitelkamatláb, amelyet a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató és a fogyasztó a hitelmegállapodásban vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásban a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások teljes időtartamára megállapít, vagy az a több hitelkamatláb, amelyeket a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató és a fogyasztó a hitelmegállapodásban vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásban részidőszakokra vonatkozóan állapít meg, amelyek esetében a kamatlábak kizárólag egy adott rögzített százalékaránnyal vannak meghatározva. Ha a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás nem határozza meg valamennyi hitelkamatlábat, úgy a hitelkamatláb kizárólag arra a részidőszakra vonatkozóan tekintendő rögzítettnek, amelynek tekintetében a hitelkamatlábakat kizárólag a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötésekor elfogadott, adott rögzített százalékarány határozza meg;

10. „teljes hitelösszeg”: a hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások értelmében rendelkezésre bocsátott felső összeghatár vagy teljes összeg;

11. „tartós adathordozó”: olyan eszköz, amely lehetővé teszi a fogyasztó számára a személyesen neki címzett információknak a jövőben is hozzáférhető módon és az adat céljának megfelelő ideig történő tárolását, valamint a tárolt információk változatlan formában történő megjelenítését;

12. „hitelközvetítő”: olyan természetes vagy jogi személy, aki/amely nem hitelezőként, illetve közjegyzőként jár el, és akinek/amelynek tevékenysége nem csupán a fogyasztó hitelezőnek való közvetlen vagy közvetett bemutatására szorítkozik, és aki/amely szakmája, üzleti tevékenysége vagy foglalkozása keretében – anyagi vagy egyéb, kölcsönösen elfogadott pénzügyi formát öltő – díj ellenében:

    a) fogyasztók számára hitelmegállapodásokat mutat be vagy kínál;

    b) fogyasztók számára hitelmegállapodások tekintetében az a) pontban említettektől eltérő előkészítő vagy a szerződéskötést megelőzően végzett más adminisztratív tevékenységgel segítséget nyújt; vagy

    c) a hitelező nevében fogyasztókkal hitelmegállapodásokat köt;

13. „szerződéskötést megelőző tájékoztatás”: az a tájékoztatás, amelyre a fogyasztónak szüksége van ahhoz, hogy össze tudja hasonlítani a különböző hitelajánlatokat, és megalapozott döntést tudjon hozni a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás esetleges megkötéséről.

14. „profilalkotás”: a személyes adatok automatizált feldolgozásának az (EU) 2016/679 rendelet 4. cikkének 4. pontjában meghatározott bármely formája;

15. „távközlő eszköz”: a 2002/65/EK irányelv 2. cikkének e) pontjában meghatározott távközlő eszköz;

16. „árukapcsolás”: hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások ajánlása vagy értékesítése más külön pénzügyi termékekkel vagy szolgáltatásokkal egy csomagban, amennyiben a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások külön nem vehetők igénybe a fogyasztó által;

17. „csomagban történő értékesítés”: hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások ajánlása vagy értékesítése különálló pénzügyi termékekkel vagy szolgáltatásokkal egy csomagban, amennyiben a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások külön is igénybe vehetők a fogyasztó által, de nem szükségszerűen ugyanazon feltételek mellett, mint amikor azokat az említett termékekkel vagy szolgáltatásokkal egy csomagban kínálják;

18. „tanácsadási szolgáltatások”: személyre szabott ajánlások nyújtása a fogyasztónak hitelmegállapodásokhoz vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokhoz kapcsolódó ügyletre vagy ügyletekre vonatkozóan, amely a hitelnyújtástól és a 12. pontban meghatározott hitelközvetítői tevékenységektől elkülönülő tevékenységnek minősül;

19. „folyószámlahitel”: olyan kifejezett hitelmegállapodás, amellyel a hitelező a fogyasztó számára a folyószámlájának aktuális egyenlegét meghaladó összeget tesz hozzáférhetővé;

20. „túllépés”: olyan hallgatólagosan elfogadott folyószámlahitel, amellyel a hitelező a fogyasztó számára folyószámlájának aktuális egyenlegét vagy a megállapodás szerinti folyószámlahitelét meghaladó összeget tesz hozzáférhetővé;

21. „kapcsolt hitelmegállapodás”: olyan hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások, amelyek esetében

    a) az adott hitel vagy szolgáltatások kizárólag meghatározott áruk értékesítésével vagy egy meghatározott szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos megállapodás finanszírozását szolgálják; és

    b) a két megállapodás objektív szempontból kereskedelmi egységet képez; kereskedelmi egységről van szó, ha a szállító vagy a szolgáltató maga finanszírozza a hitelt a fogyasztó részére, vagy ha ezt egy harmadik személy finanszírozza, ha a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató a szállító vagy szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokat a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötésével vagy előkészítésével összefüggésben használja fel, vagy ha a hitelmegállapodásban vagy a közösségi

finanszírozási hitelszolgáltatásokban a meghatározott árukat vagy egy meghatározott szolgáltatás nyújtását kifejezetten rögzítették.

22. „határidő előtti visszafizetés”: a fogyasztó hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások szerinti kötelezettségeinek teljes vagy részleges teljesítése.

23. „közösségi finanszírozási platform”: az (EU) 2020/1503 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott közösségi finanszírozási platform.

24. „rulírozó hitelkeret”: a hitelező által kibocsátott hitelmegállapodás olyan formája, amely lehetővé teszi a fogyasztó számára pénzeszközök lehívását vagy felvételét, a pénzeszközök visszafizetését és azok újbóli felvételét.

25. „adósságkezelési tanácsadási szolgáltatások”: független vállalkozók által személyre szabott technikai, jogi vagy pszichológiai jellegű segítségnyújtás olyan fogyasztók számára, akik a pénzügyi kötelezettségvállalásaik teljesítése során nehézségekbe ütköznek vagy ütközhetnek.

4. cikk

Az euróban kifejezett összegek átszámítása nemzeti pénznemre

(1) Ezen irányelv alkalmazásában azok a tagállamok, amelyek az euróban kifejezett összegeket átszámítják nemzeti pénznemükre, az átszámítás tekintetében a kezdeti időszakban ezen irányelv hatálybalépésének időpontjában érvényes átváltási árfolyamot alkalmazzák.

(2) A tagállamok az (1) bekezdésben említett átszámítás eredményeként kapott összegeket kerekíthetik, ha az ilyen kerekítés nem haladja meg a 10 EUR-t.

5. cikk

A fogyasztók díjmentes tájékoztatásának kötelezettsége

A tagállamok előírják, hogy amikor a fogyasztók részére ezen irányelvvel összhangban tájékoztatást nyújtanak, azt a fogyasztók részére díjmentesen kell nyújtani.

6. cikk

A megkülönböztetés tilalma

A tagállamok biztosítják, hogy a hitelnyújtáshoz teljesítendő feltételek ne valósítsanak meg megkülönböztetést az Unióban jogszerűen tartózkodó fogyasztók számára állampolgárságuk vagy lakóhelyük alapján, illetve az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkében említett bármely alapon, amikor ezek a fogyasztók hitelmegállapodást vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokat kezdeményeznek, kötnek vagy tartanak fenn az Unióban.

II. FEJEZET

A HITELMEGÁLLAPODÁS VAGY A KÖZÖSSÉGI FINANSZÍROZÁSI SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ MEGÁLLAPODÁS MEGKÖTÉSE ELŐTT NYÚJTANDÓ TÁJÉKOZTATÁS

7. cikk

Hitelmegállapodások és közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások reklámozása és marketingje

A 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezéseinek sérelme nélkül, a tagállamok megkövetelik, hogy a hitelmegállapodásokra vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra vonatkozó reklámok és marketingközlemények tisztességesek és egyértelműek legyenek, és ne legyenek megtévesztőek. Tilos az ilyen reklámokban és marketingközleményekben az olyan megfogalmazás, amely a hitel elérhetősége vagy költsége tekintetében téves várakozásokat kelthet a fogyasztóban.

8. cikk

A hitelmegállapodásokra és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra vonatkozó reklámba foglalandó általános tájékoztatás

(1) A tagállamok előírják, hogy bármely olyan, hitelmegállapodásra vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra vonatkozó reklám, amelyben kamatláb vagy a hitelnek a fogyasztó által viselt költségére vonatkozó bármilyen számadat szerepel, az e cikknek megfelelő egységes tájékoztatást tartalmazzon.

Ez a kötelezettség nem vonatkozik arra, ha a nemzeti jog a teljes hiteldíjmutató feltüntetését írja elő az olyan hitelmegállapodásokra vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra vonatkozó reklámokban, amelyben nem szerepel az első albekezdés értelmében vett kamatláb vagy a hitelnek a fogyasztó által viselt bármilyen költségére vonatkozó bármilyen számadat.

(2) Az általános tájékoztatásnak könnyen olvashatónak vagy – adott esetben – tisztán hallhatónak kell lennie, és igazodnia kell a reklámozáshoz használt adathordozó műszaki korlátaihoz, valamint reprezentatív példával egyértelműen, tömören és jól látható módon meg kell határoznia a következő összes elemet:

a) hitelkamatláb (rögzített vagy változó vagy mindkettő) az alkalmazandó díjakra vonatkozó részletes tájékoztatással együtt beleértve a hitel fogyasztó által viselt teljes költségét;

b) a teljes hitelösszeg;

c) a teljes hiteldíjmutató;

d) adott esetben a hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások időtartama;

e) egyedi árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozóan halasztott fizetés formájában nyújtott hitel esetén a készpénzár és bármely előtörlesztés összege;

f) adott esetben a fogyasztó által fizetendő teljes összeg és a törlesztések összege.

Különleges és indokolt esetekben, amennyiben az első albekezdésben említett általános tájékoztatáshoz használt adathordozó nem teszi lehetővé a tájékoztatás vizuális megjelenítését, az említett albekezdés e) és f) pontja nem alkalmazandó.

(3) Ha a hitelmegállapodással vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokkal kapcsolatos járulékos szolgáltatásra vonatkozó szerződés megkötése a hitel megszerzéséhez, vagy a hitelnek a meghirdetett feltételek melletti megszerzéséhez kötelező, és az említett szolgáltatás költségei előre nem határozhatók meg, az általános tájékoztatásnak – a (2) bekezdés c) pontjában említett teljes

hiteldíjmutatóval együtt – e szerződés megkötésére vonatkozó kötelezettséget egyértelműen, tömören és jól kiemelt módon kell meghatároznia.

9. cikk

Általános tájékoztatás

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelezők vagy adott esetben a hitelközvetítők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók nyomtatott formában vagy egyéb tartós adathordozón mindenkor egyértelmű és érthető általános tájékoztatást tegyenek elérhetővé a fogyasztók számára a hitelmegállapodásokra vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra vonatkozóan.

(2) Az (1) bekezdésben említett általános tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a következőkre:

a) A tájékoztatás kibocsátójának neve, postai címe, telefonszáma és e-mail-címe;

b) az a cél, amelyekre a hitel felhasználható;

c) adott esetben a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások időtartama;

d) a rendelkezésre álló hitelkamatláb-típusok, megjelölve, hogy az adott hitelkamatláb-típus rögzített, változó vagy a kettő kombinációja, a rögzített és a változó kamatozás jellemzőinek rövid ismertetésével, és annak feltüntetésével, hogy ezek milyen következménnyel járnak a fogyasztóra nézve;

e) egy reprezentatív példa a teljes hitelösszeg, a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége, a fogyasztó által fizetendő teljes összeg és a teljes hiteldíjmutató megadásával;

f) a hitel fogyasztó által viselt teljes költségébe bele nem számított, a hitelmegállapodással vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokkal kapcsolatban fizetendő lehetséges további költségek megjelölése;

g) a hitel hitelezőnek való törlesztésére rendelkezésre álló különféle lehetőségek felsorolása (beleértve a törlesztőrészletek számát, gyakoriságát és összegét is);

h) a határidő előtti visszafizetéshez közvetlenül kapcsolódó feltételek ismertetése;

i) az elállási jog ismertetése;

j) azoknak a járulékos szolgáltatásoknak a megjelölése, amelyeket a fogyasztó köteles igénybe venni a hitel felvételéhez vagy a meghirdetett feltételek melletti felvételéhez, és adott esetben annak feltüntetése, hogy a járulékos szolgáltatásokat a hitelezőtől eltérő szolgáltatótól lehet megvenni; továbbá

k) egy általános figyelmeztetés a hitelmegállapodáshoz vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokhoz kapcsolódóan vállalt kötelezettségek be nem tartásának lehetséges következményeire vonatkozóan.

10. cikk

Szerződéskötést megelőző tájékoztatás

(1) A tagállamok előírják, hogy a hitelezőnek és adott esetben a hitelközvetítőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak a fogyasztó rendelkezésére kell bocsátania a különböző ajánlatok összehasonlításához szükséges információkat

annak érdekében, hogy a fogyasztó megalapozott döntést hozhasson arról, hogy a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató által kínált hitelfeltételek és adott esetben a fogyasztó által kifejezett preferenciák és nyújtott információk alapján megkösse-e a hitelmegállapodást vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokat. Az ilyen szerződéskötést megelőző tájékoztatást legalább egy nappal azt megelőzően kell biztosítani a fogyasztó részére, amikortól kezdve a fogyasztó bármilyen hitelmegállapodáshoz vagy -ajánlat, illetve közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodáshoz vagy arra vonatkozó ajánlathoz kötve van.

Abban az esetben, ha az első albekezdésben említett, szerződéskötést megelőző tájékoztatásra kevesebb mint egy nappal azt megelőzően kerül sor, amikortól kezdve a fogyasztó a hitelmegállapodáshoz, közösségi finanszírozási hitelszolgáltatáshoz vagy -ajánlathoz, illetve közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodáshoz vagy azokra vonatkozó ajánlathoz kötve van, a tagállamok előírják, hogy a hitelezőnek és adott esetben a hitelközvetítőnek vagy a közösségi hitelfinanszírozási hitelszolgáltatónak nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón emlékeztetőt kell küldenie a fogyasztó részére a hitelmegállapodástól vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásoktól való elállás lehetőségéről és az elállás esetén követendő eljárásról, a 26. cikkel összhangban. Ezt az emlékeztetőt legkésőbb a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötését vagy a hitelajánlat elfogadását követő egy napon belül a fogyasztó rendelkezésére kell bocsátani.

(2) Az (1) bekezdésben említett, szerződéskötést megelőző tájékoztatást nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón, az I. mellékletben meghatározott „Szabványos európai fogyasztóihitel-tájékoztató” című formanyomtatvány segítségével kell nyújtani, és a formanyomtatványban feltüntetett minden információnak egyformán jól láthatónak kell lennie. A hitelező a „„Szabványos európai fogyasztóihitel-tájékoztató” című formanyomtatvány átadásával teljesíti az e bekezdés, valamint a 2002/65/EK irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti tájékoztatási követelményeket.

(3) Az (1) bekezdésben említett, szerződéskötést megelőző tájékoztatásnak tartalmaznia kell az alábbi információk mindegyikét:

a) a hitel típusa;

b) a hitelező neve, postai címe, telefonszáma és e-mail-címe, valamint adott esetben az érintett hitelközvetítő és közösségi finanszírozási hitelszolgáltató neve, postai címe, telefonszáma és e-mail-címe;

c) a teljes hitelösszeg és a hitel lehívására vonatkozó feltételek;

d) a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások időtartama;

e) meghatározott áru vagy szolgáltatás vonatkozásában halasztott fizetés formájában nyújtott hitel vagy kapcsolt hitelmegállapodások esetén a meghatározott áru vagy szolgáltatás és annak készpénzára;

f) a hitelkamatláb, illetve – ha eltérő körülmények között eltérő hitelkamatlábak alkalmazandók – valamennyi hitelkamatláb, az egyes hitelkamatlábak alkalmazására vonatkozó feltételek és adott esetben bármilyen, az egyes eredeti hitelkamatlábakra alkalmazandó index- vagy referencia-kamatláb, továbbá az egyes hitelkamatlábak változtatásával kapcsolatos időszakok, feltételek és eljárások;

g) a teljes hiteldíjmutató és a fogyasztó által fizetendő teljes összeg, a kamat mértékének kiszámításához használt valamennyi feltevést megemlítő reprezentatív példa bemutatásával; Ha a fogyasztó tájékoztatta a hitelezőt vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatót az általa előnyben részesített hitel egy vagy több alkotóeleméről – például a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás időtartamáról és a teljes hitelösszegről – a hitelezőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak ezeket az alkotóelemeket figyelembe kell vennie.

h) ha a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások különböző módokat biztosítanak a lehívásra, amelyekhez különböző díjak és hitelkamatlábak kapcsolódnak és a hitelező a IV. melléklet II. részének b) pontjában említett feltevést használja, jeleznie kell, hogy a releváns típusú hitelmegállapodáshoz vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokhoz kapcsolódó más lehívási mechanizmusok magasabb éves hitelkamatlábakat eredményezhetnek;

i) a fogyasztó által teljesítendő fizetések összege, száma és gyakorisága, valamint adott esetben az a sorrend, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a törlesztések célját szolgáló fizetések;

j) adott esetben az egy vagy több kötelező számla fenntartásának díjai mind a fizetési ügyletek, mind a lehívások rögzítése tekintetében, a fizetési ügyletek és a lehívások céljára egyaránt szolgáló fizetési eszköz használati díjai és a hitelmegállapodásból vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokból eredő bármely más díj, valamint e díjak megváltoztatásának feltételei;

k) adott esetben a fogyasztó által a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötésekor a közjegyzőnek fizetendő költségek;

l) a hitelmegállapodáshoz vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokhoz esetlegesen kapcsolódó járulékos szolgáltatásra vonatkozó szerződés megkötésének kötelezettsége, ha az ilyen szerződés megkötése a hitel megszerzéséhez vagy a meghirdetett feltételek melletti megszerzéséhez kötelező;

m) a késedelmes fizetés esetén alkalmazandó kamatláb és a kiigazításához szükséges intézkedések, valamint adott esetben a késedelem esetén fizetendő díjak;

n) a fizetés elmulasztása vagy a késedelmes fizetés következményeire vonatkozó figyelmeztetés;

o) adott esetben az előírt garanciák;

p) az elállási jog megléte;

q) a határidő előtti visszafizetés joga, valamint adott esetben tájékoztatás a hitelező ellentételezési jogáról és az ellentételezés meghatározásának módjáról;

r) a fogyasztó joga az azonnali és díjmentes tájékoztatáshoz a hitelképességének a 19. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálata érdekében végzett keresés eredményéről;

s) a fogyasztónak a (8) bekezdésben meghatározott azon joga, hogy kérelemre díjmentesen rendelkezésére bocsássák a hitelmegállapodás-tervezetnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás tervezetének egy példányát a joga; feltéve, hogy a kérés közlésének időpontjában a hitelező kész megkötni a fogyasztóval hitelmegállapodást vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodást;

t) adott esetben annak közlése, hogy az ár automatizált feldolgozás alapján – ideértve a profilalkotást is – személyre szabott;

u) adott esetben az az időtartam, ameddig a hitelezőt vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatót köti az e cikkel összhangban nyújtott, szerződéskötést megelőző tájékoztatás;

v) a fogyasztó számára a peren kívüli panasztételi és jogorvoslati eljárás igénybevételének lehetősége, és az igénybevétel módjai;

Amennyiben a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatás egy, az (EU) 2016/1011 európai parlamenti és tanácsi rendelet[43] 3. cikke (1) bekezdésének 3. pontjában meghatározott referenciamutatóra hivatkozik, a hitelezőnek, vagy adott esetben a hitelközvetítőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak a referenciamutatónak és a referenciamutató kezelőjének nevét és a fogyasztóra vonatkozó esetleges következményeit külön dokumentumban kell közölnie a fogyasztóval, amely mellékelhető a „„Szabványos európai fogyasztóihitel-tájékoztató” című formanyomtatványhoz.

(4) A „„Szabványos európai fogyasztóihitel-tájékoztató” című formanyomtatványnak a fogyasztó rendelkezésére bocsátásával egyidejűleg a hitelező, és adott esetben a hitelközvetítő vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató a fogyasztó rendelkezésére bocsátja a II. mellékletben meghatározott, „az európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló” című formanyomtatványt, amely a szerződéskötést megelőző tájékoztatást tartalmaz az alábbiak vonatkozásában:

a) a teljes hitelösszeg;

b) a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás időtartama;

c) a hitelkamatláb vagy – ha eltérő körülmények között eltérő hitelkamatlábak alkalmazandók – az összes hitelkamatláb;

d) a teljes hiteldíjmutató és a fogyasztó által fizetendő teljes összeg;

e) meghatározott áru vagy szolgáltatás vonatkozásában halasztott fizetés formájában nyújtott hitel, vagy kapcsolt hitelmegállapodások esetén a meghatározott áru vagy szolgáltatás és annak készpénzára;

f) a késedelmes fizetés esetén felmerülő költségek.

(5) „Az európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló” című, és a „„Szabványos európai fogyasztóihitel-tájékoztató” című formanyomtatványon feltüntetett információknak egymással összhangban kell lenniük. Jól olvashatóknak

[43] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1011 rendelete (2016. június 8.) a pénzügyi eszközökben és pénzügyi ügyletekben referenciamutatóként vagy a befektetési alapok teljesítményének méréséhez felhasznált indexekről, valamint a 2008/48/EK és a 2014/17/EU irányelv, továbbá az 596/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 171., 2016.6.29., 1. o.).

kell lenniük, és figyelembe kell venniük annak az adathordozónak a technikai korlátait, amelyen azokat megjelenítik. Az információkat megfelelő és alkalmas módon kell a különböző csatornákon megjeleníteni.

Bármely további olyan tájékoztatást, amelyet a hitelező a fogyasztónak nyújthat, külön dokumentumban kell megadni, amely a „„Szabványos európai fogyasztóihitel-tájékoztató”, illetve „Az európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló” című formanyomtatványhoz mellékelhető.

(6) A (3) bekezdéstől eltérve, a 2002/65/EK irányelv 3. cikkének (3) bekezdése szerinti, távbeszélőn keresztül történő kapcsolattartás esetében a pénzügyi szolgáltatás fő jellemzőinek ezen irányelv 3. cikke (3) bekezdése b) pontjának második francia bekezdése szerinti ismertetése tartalmazza legalább az e cikk (3) bekezdésének c), d), e), f) és i) pontjában említett elemeket, valamint a teljes hiteldíjmutatót egy reprezentatív példával szemléltetve, továbbá a fogyasztó által fizetendő teljes összeget.

(7) Ha a megállapodást a fogyasztó kérésére olyan távközlő eszköz használatával kötötték, amely nem teszi lehetővé az e cikknek megfelelő tájékoztatást, a hitelező és adott esetben a hitelközvetítő vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötését követően haladéktalanul megküldi a fogyasztó részére a „„Szabványos európai fogyasztóihitel-tájékoztató” és „Az európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló” című formanyomtatványt.

(8) A fogyasztó kérésére a hitelező, és adott esetben a hitelközvetítő vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató a „„Szabványos európai fogyasztóihitel-tájékoztató”, illetve „Az általános európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló” című formanyomtatvány mellett díjmentesen a fogyasztó rendelkezésére bocsátja a hitelmegállapodás-tervezet vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás tervezetének egy példányát, feltéve, hogy a kérés közlésének időpontjában a hitelező kész megkötni a fogyasztóval a hitelmegállapodást vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodást.

(9) Olyan hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások esetében, ahol a fogyasztó általi fizetések nem a teljes hitelösszeg azonnali, megfelelő törlesztésére szolgálnak, hanem azokat tőkeképzésre használják a hitelmegállapodásban, a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásban vagy egy járulékos megállapodásban megállapított időszakokban és feltételek szerint, a hitelezőnek és adott esetben a hitelközvetítőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak egyértelmű és tömör nyilatkozatot kell az (1) bekezdésben említett szerződéskötést megelőző tájékoztatásba foglalnia arra vonatkozóan, hogy az ilyen hitelmegállapodások vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások nem tartalmaznak visszafizetési garanciát a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások szerinti teljes hitelösszeg lehívására vonatkozóan, kivéve, ha ilyen garancia nyújtását kifejezetten kikötötték.

(10) E cikk nem alkalmazandó a hitelközvetítőként kisegítő tevékenység keretében eljáró eladókra és szolgáltatókra. Ez nem érinti a hitelező, vagy adott esetben a hitelközvetítő vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató annak biztosítására irányuló kötelezettségét, hogy a fogyasztó megkapja az e cikkben említett, szerződéskötést megelőző tájékoztatást.

11. cikk

A szerződéskötést megelőző tájékoztatás a 2. cikk (5) vagy (6) bekezdésében említett hitelmegállapodások esetében

(1) A 2. cikk (5) vagy (6) bekezdésében említett hitelmegállapodások esetében a 10. cikk (1) bekezdésében említett, a szerződéskötést megelőző tájékoztatást – e cikk (2) bekezdésétől eltérve – nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón, a III. mellékletben meghatározott „Európai fogyasztóihitel-tájékoztató” című formanyomtatvány segítségével kell nyújtani. Az e formanyomtatványban nyújtott minden információnak egyformán jól láthatónak kell lennie. A hitelező az „Európai fogyasztóihitel-tájékoztató” című formanyomtatvány átadásával teljesíti az e bekezdés, valamint a 2002/65/EK irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti tájékoztatási követelményeket.

(2) A 2. cikk (5) vagy (6) bekezdésében említett hitelmegállapodások esetében a 10. cikk (1) bekezdésében említett, a szerződéskötést megelőző tájékoztatásban – az említett cikk (3) bekezdésétől eltérve – fel kell tüntetni a következő elemek mindegyikét:

a) a hitel típusa;

b) a hitelező neve, postai címe, telefonszáma és e-mail-címe, valamint adott esetben az érintett hitelközvetítő neve, postai címe, telefonszáma és e-mail-címe;

c) a teljes hitelösszeg;

d) a hitelmegállapodás időtartama;

e) a hitelkamatláb és a hitelkamatláb alkalmazására vonatkozó feltételek, valamint bármilyen, az eredeti hitelkamatlábra alkalmazandó index- vagy referencia-kamatláb; a hitelmegállapodás megkötésének időpontjától alkalmazandó díjak, és adott esetben azok a feltételek, amelyek esetén a díjak módosíthatók;

f) a teljes hiteldíjmutató a kiszámításához használt valamennyi feltevést megemlítő reprezentatív példákkal szemléltetve;

g) a fogyasztó által teljesítendő fizetések összege, száma és gyakorisága, és adott esetben az a sorrend, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a törlesztések célját szolgáló fizetések;

h) a hitelmegállapodás felmondására vonatkozó feltételek és eljárás;

i) a határidő előtti visszafizetés joga, valamint adott esetben tájékoztatás a hitelező ellentételezési jogáról és az ellentételezés meghatározásának módjáról.

j) adott esetben annak feltüntetése, hogy a fogyasztót bármikor felszólíthatják a teljes hitelösszeg visszafizetésére;

k) a késedelmes fizetés esetén alkalmazandó kamatláb és a kiigazításához szükséges intézkedések, valamint adott esetben a késedelem esetén fizetendő díjak;

l) a fogyasztó joga az azonnali és díjmentes tájékoztatáshoz a hitelképességének a 19. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálata érdekében végzett keresés eredményéről;

m) adott esetben annak megjelölése, hogy az ár automatizált feldologzás alapján – ideértve a profilalkotást is – személyre szabott;

n) adott esetben az az időtartam, ameddig a hitelezőt köti az e cikkel összhangban nyújtott, szerződéskötést megelőző tájékoztatás;

o) a fogyasztó számára a peren kívüli panasztételi és jogorvoslati eljárás igénybevételének lehetősége, és az igénybevétel módjai;

(3) Az „Európai fogyasztóihitel-tájékoztató” című formanyomtatványnak a fogyasztó rendelkezésére bocsátásával egyidejűleg a hitelező és adott esetben a hitelközvetítő a fogyasztó rendelkezésére bocsátja a II. mellékletben meghatározott, „Az általános európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló” című formanyomtatványt.

(4) Az „Európai fogyasztóihitel-tájékoztató” és „Az Európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló” című formanyomtatványon feltüntetett információknak következetesnek kell lenniük. A formanyomtatványoknak jól olvashatóknak kell lenniük, és figyelembe kell venniük annak az adathordozónak a műszaki korlátait, amelyen azt megjelenítik. Az információkat megfelelő és alkalmas módon kell a különböző csatornákon megjeleníteni.

(5) A (2) bekezdéstől eltérve, a 2002/65/EK irányelv 3. cikkének (3) bekezdésében említett, távbeszélőn keresztül történő kapcsolattartás esetében a pénzügyi szolgáltatás fő jellemzőinek az ugyanazon irányelv 3. cikke (3) bekezdése b) pontjának második francia bekezdése szerinti ismertetése tartalmazza legalább az e cikk (2) bekezdésének c)–f) és l) pontjában említett elemeket.

(6) A fogyasztó kérésére a hitelező és adott esetben a hitelközvetítő az „Európai fogyasztóihitel-tájékoztató” és „Az európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló” című formanyomtatvány mellett díjmentesen a fogyasztó rendelkezésére bocsátja a hitelmegállapodás-tervezet egy példányát, feltéve, hogy a kérés közlésének időpontjában a hitelező kész megkötni a fogyasztóval a hitelmegállapodást.

(7) Ha a megállapodást a fogyasztó kérésére olyan távközlő eszköz használatával kötötték, amely nem teszi lehetővé az e cikknek megfelelő tájékoztatást, a hitelező a hitelmegállapodás megkötését követően haladéktalanul megküldi a fogyasztó részére az „Európai fogyasztóihitel-tájékoztató”, illetve „Az európai fogyasztói hitelre vonatkozó szabványos összefoglaló” című formanyomtatványt.

(8) E cikk nem alkalmazandó a hitelközvetítőként kisegítő tevékenység keretében eljáró eladókra és szolgáltatókra. Ez nem érinti a hitelező vagy adott esetben a hitelközvetítő és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató annak biztosítására irányuló kötelezettségét, hogy a fogyasztó megkapja az e cikkben említett, a szerződéskötést megelőző tájékoztatást.

12. cikk

Megfelelő magyarázat

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelezők és adott esetben a hitelközvetítők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók olyan megfelelő magyarázatokkal szolgáljanak a fogyasztónak a javasolt hitelmegállapodásokról vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokról és bármely járulékos szolgáltatásról, amely lehetővé teszi a fogyasztó számára annak értékelését, hogy a javasolt

hitelmegállapodások vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások és járulékos szolgáltatások megfelelőek-e az igényei és a pénzügyi helyzete szempontjából. A magyarázatoknak a következő elemeket kell tartalmazniuk:

a) a 10., 11. és 38 cikkben említett tájékoztatás;

b) a javasolt hitelmegállapodás, közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások vagy járulékos szolgáltatások alapvető jellemzői;

c) a javasolt hitelmegállapodásnak, közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásoknak vagy járulékos szolgáltatásoknak a fogyasztót esetlegesen érintő konkrét hatásai, beleértve a fogyasztó nemfizetésének vagy késedelmes fizetésének következményeit is;

d) abban az esetben, ha a hitelmegállapodással vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokkal egy csomagban járulékos szolgáltatások is szerepelnek, tájékoztatás arról, hogy a csomag egyes elemei külön felmondhatók-e, és hogy az ilyen felmondás milyen következményekkel jár a fogyasztóra nézve.

(2) A tagállamok kiigazíthatják az (1) bekezdésben említett, arra vonatkozó követelményt, hogy a magyarázatokat hogyan, milyen terjedelemben kell megadni a következőkkel kapcsolatban:

a) a hitelajánlat nyújtásának körülményei;

b) a hitelajánlat címzettje;

c) az ajánlott hitel jellege.

13. cikk

Személyre szabott ajánlatok automatizált feldolgozás alapján

A tagállamok előírják, hogy a hitelezők, a hitelközvetítők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók tájékoztassák a fogyasztókat, amikor profilalkotáson vagy a személyes adatok más automatizált feldolgozásán alapuló, személyre szabott ajánlatot nyújtanak számukra.

III. FEJEZET

ÁRUKAPCSOLÁS ÉS CSOMAGBAN TÖRTÉNŐ ÉRTÉKESÍTÉS, JÁRULÉKOS SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ MEGÁLLAPODÁS, TANÁCSADÁSI SZOLGÁLTATÁSOK ÉS KÉRETLEN HITELÉRTÉKESÍTÉS

14. cikk

Árukapcsolás és csomagban történő értékesítés

(1) A tagállamok engedélyezhetik a csomagban történő értékesítést, az árukapcsolást azonban megtiltják.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve és a versenyjogi szabályok alkalmazásának sérelme nélkül, a tagállamok engedélyezhetik a hitelezőknek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóknak, hogy a fogyasztót fizetési vagy betéti számla nyitására vagy fenntartására kérjék fel, amennyiben az ilyen számla egyetlen célja a következők egyike:

a) a hitel visszafizetését fedező tőke gyűjtése;

b) hitelgondozás;

c) a hitelfelvételhez szükséges források elhelyezése;

d) a hitelező számára nemteljesítés esetére további biztosíték nyújtása.

(3) Az (1) bekezdéstől eltérve és a versenyjogi szabályok alkalmazásának sérelme nélkül, a tagállamok az árukapcsolási gyakorlatot abban az esetben engedélyezhetik, ha a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató bizonyítani tudja az illetékes hatóság számára, hogy az általa egymáshoz hasonló feltételekkel kínált kapcsolt termékek vagy termékkategóriák – a piacon kínált hasonló termékek elérhetőségének és árainak megfelelő figyelembevételével – a fogyasztó számára egyértelműen előnyös ajánlatot jelentenek.

(4) A tagállamok engedélyezhetik a hitelezők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók számára, hogy a fogyasztótól – az arányossági megfontolásokat figyelembe véve – a hitelmegállapodáshoz vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokhoz kapcsolódó releváns biztosítási szerződés megkötését követeljék meg. Ilyen esetekben a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató a fogyasztó részére tett hitelajánlat feltételeinek módosítása nélkül köteles legyen elfogadni az általa előnyben részesített szolgáltatótól eltérő szolgáltató biztosítási termékét is, amennyiben az a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató által javasolt biztosításával egyenértékű garanciát jelent.

15. cikk

A járulékos szolgáltatások megvásárlásához való hozzájárulás vélelmezése

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelezők, a hitelközvetítők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók az alapértelmezett opciók alapján ne vélelmezzék a fogyasztó hozzájárulását a bemutatott járulékos szolgáltatások megvásárlásához. Az alapértelmezett opciók magukban foglalják az előre kipipált jelölőnégyzeteket is.

(2) A fogyasztóknak a bemutatott járulékos szolgáltatások megvásárlásához jelölőnégyzeteken keresztül történő hozzájárulásának egy egyértelmű megerősítő aktusnak kell lennie, amely önkéntes, konkrét, megfelelő tájékoztatáson alapuló és egyértelmű kinyilvánítása annak, hogy a fogyasztó egyetért a jelölőnégyzetek tartalmával és lényegével.

16. cikk

Tanácsadási szolgáltatások

(1) A tagállamok előírják, hogy a hitelező, valamint adott esetben a hitelközvetítő és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató az adott ügylettel kapcsolatban kifejezett tájékoztatást nyújtson a fogyasztónak arra vonatkozóan, hogy számára tanácsadási szolgáltatások nyújtására kerül vagy kerülhet-e sor.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelező, valamint adott esetben a hitelközvetítő és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató a tanácsadási szolgáltatások nyújtása, vagy az ilyen szolgáltatások nyújtására vonatkozó szerződés megkötése előtt nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón közölje a fogyasztóval az alábbi információkat:

a) azt, hogy az ajánlás alapját kizárólag saját termékkínálatuk képezi-e vagy pedig a piacon jelen levő termékek széles skálája a (3) bekezdés c) pontjával összhangban;

b) adott esetben a fogyasztó által a tanácsadási szolgáltatásokért fizetendő díj megjelölése, vagy – amennyiben az ilyen díj összege a tájékoztatás idején még nem határozható meg – a díj kiszámítására alkalmazott módszer.

Az első albekezdés a) és b) pontjában említett információk a szerződéskötést megelőző kiegészítő tájékoztatás keretében is közölhetők a fogyasztóval, a 10. cikk (5) bekezdés második albekezdésével összhangban.

(3) Amennyiben a fogyasztóknak tanácsadási szolgáltatásokat nyújtanak, a tagállamok előírják, hogy a hitelezők és adott esetben a hitelközvetítők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók:

a) megkapják a fogyasztó pénzügyi helyzetére, a hitelmegállapodáshoz vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokhoz kapcsolódó preferenciáira és célkitűzéseire vonatkozó, feltétlenül szükséges információkat annak érdekében, hogy a hitelező, a hitelközvetítő vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók a fogyasztó számára megfelelő hitelmegállapodásokat vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokat ajánlhassanak.

b) értékeljék a fogyasztó pénzügyi helyzetét és szükségleteit az a) pontban említett információk alapján, amelyeknek az értékelés időpontjában naprakésznek kell lenniük, figyelembe véve a fogyasztó pénzügyi helyzetét érintő kockázatokra vonatkozó észszerű feltételezéseket az ajánlott hitelmegállapodás vagy hitelmegállapodások vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások időtartama alatt;

c) kellően nagy számú hitelmegállapodást vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokat mérlegeljenek a termékkörükből, és ez alapján azok közül a fogyasztó igényeinek, pénzügyi helyzetének és személyes körülményeinek megfelelő egy vagy több hitelmegállapodást vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokat ajánljanak;

d) a fogyasztó érdekeinek leginkább megfelelő módon járjanak el;

e) a nyújtott ajánlást nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón rögzítve is a fogyasztó rendelkezésére bocsássák.

(4) A tagállamok megtilthatják a „tanácsadás”, a „tanácsadó” és más hasonló kifejezések használatát, ha a tanácsadási szolgáltatásokat hitelezők vagy adott esetben hitelközvetítők vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók hirdetik és nyújtják a fogyasztóknak.

Amennyiben a tagállamok nem tiltják meg a „tanácsadás” és „tanácsadó” kifejezés vagy hasonló kifejezések használatát, akkor előírják, hogy a „független tanácsadás” és a „független tanácsadó” kifejezést a tanácsadási szolgáltatást nyújtó hitelezők, hitelközvetítők vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók kizárólag a következő feltételekkel használhatják:

a) a hitelezők és adott esetben a hitelközvetítők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók kötelesek a piacon elérhető hitelmegállapodásokat vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokat kellően nagy számban mérlegelni;

b) a hitelközvetítők a tanácsadási szolgáltatásokért nem részesülhetnek díjazásban sem egy, sem több hitelezőtől.

A második albekezdés b) pontja csak abban az esetben alkalmazandó, amennyiben kevesebb hitelező kínálatát mérlegelik, mint ahány hitelező a piaci kínálat többségét biztosítja.

A tagállamok szigorúbb követelményeket is előírhatnak a „független tanácsadás” és a „független tanácsadó” kifejezésnek a hitelezők és adott esetben a hitelközvetítők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók általi használatára vonatkozóan.

(5) A tagállamok előírhatják, hogy a hitelezők és adott esetben a hitelközvetítők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók figyelmeztessék a fogyasztót, ha a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások a fogyasztó pénzügyi helyzetét figyelembe véve valamilyen konkrét kockázatot jelenthetnek a fogyasztóra nézve.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy tanácsadási szolgáltatásokat csak hitelezők és adott esetben hitelközvetítők vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók nyújthassanak.

A tagállamok az első albekezdéstől eltérve az első albekezdésben említetteken kívül más személyek számára is engedélyezhetik, hogy tanácsadási szolgáltatásokat nyújtsanak, amennyiben az alábbi feltételek valamelyike teljesül:

a) ha a tanácsadási szolgáltatásokat szakmai tevékenység keretében eseti jelleggel nyújtják, és az ez utóbbi tevékenységet szabályozó jogszabályok, közigazgatási rendelkezések vagy szakmai etikai kódex nem zárják ki az ilyen szolgáltatások végzését;

b) a tanácsadási szolgáltatásokat a meglévő adósságok kezelése keretében fizetésképtelenségi tanácsadók nyújtják, és ezt a kezelési tevékenységet jogszabályi vagy szabályozási rendelkezések szabályozzák;

c) a tanácsadási szolgáltatásokat a meglévő adósságok kezelése keretében olyan állami vagy önkéntes adósságkezelési tanácsadással foglalkozó személyek nyújtják, akik/amelyek tevékenységüket nem kereskedelmi alapon végzik;

d) a tanácsadási szolgáltatásokat az illetékes hatóságok által engedélyezett és felügyelt személyek nyújtják.

17. cikk

A kéretlen hitelértékesítés tilalma

A tagállamok megtiltják a hitelek értékesítését a fogyasztók számára azok előzetes kérése és kifejezett beleegyezése nélkül.

IV. FEJEZET

HITELKÉPESSÉGI VIZSGÁLAT ÉS AZ ADATBÁZISOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

18. cikk

A fogyasztó hitelképességének vizsgálatára vonatkozó kötelezettség

(1) A tagállamok előírják, hogy a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötése előtt a hitelezőnek vagy adott esetben a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak alaposan meg kell vizsgálnia a fogyasztó hitelképességét. Ezt az értékelést a fogyasztó érdekében, a felelőtlen hitelezési gyakorlatok és a túlzott eladósodottság megelőzése érdekében kell elvégezni, és az értékelésnek megfelelően figyelembe kell vennie az annak ellenőrzéséhez szükséges tényezőket, hogy a fogyasztó képes-e teljesíteni a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás szerinti kötelezettségeit.

(2) A hitelképességi vizsgálatot a fogyasztó jövedelmére és kiadásaira, valamint az egyéb pénzügyi és gazdasági körülményeire vonatkozó releváns és pontos információk alapján kell elvégezni, amelyek szükségesek és arányosak, mint például a jövedelemre vagy egyéb visszafizetési forrásokra vonatkozó bizonyítékok, a pénzügyi eszközökre és kötelezettségekre vonatkozó információk vagy az egyéb pénzügyi kötelezettségvállalásokra vonatkozó információk. Az információkat a releváns külső és belső forrásokból – ideértve a fogyasztót is – és szükség esetén a 19. cikkben említett adatbázisban végzett keresés alapján kell beszerezni.

Az e bekezdéssel összhangban szerzett információkat – szükség esetén független módon ellenőrizhető dokumentáció segítségével – megfelelően ellenőrizni kell.

(3) A tagállamok előírják, hogy a hitelező vagy adott esetben a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató dolgozzon ki eljárásokat az (1) bekezdésben említett vizsgálatra, valamint hogy a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató dokumentálja és tartsa fenn ezeket az eljárásokat.

A tagállamok azt is előírják, hogy a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató dokumentálja és őrizze meg a (2) bekezdésben említett információkat.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató csak akkor bocsáthassa a hitelt a fogyasztó rendelkezésére, ha a hitelképesség vizsgálatának eredménye arra utal, hogy valószínűsíthető a hitelmegállapodásból vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásból eredő kötelezettségeknek a megállapodásban előírt módon történő teljesítése;

Az első albekezdéstől eltérve ha a hitelképességi vizsgálat eredménye arra utal, hogy nem valószínűsíthető a hitelmegállapodásból vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásból eredő kötelezettségeknek a megállapodásban előírt módon történő teljesítése, a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató különleges és kellően indokolt körülmények között kivételesen rendelkezésre bocsáthat hitelt.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató hitelmegállapodást vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodást köt a fogyasztóval, a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató a hitelmegállapodást vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokat utóbb ne mondhassa fel vagy változtathassa meg a fogyasztó számára hátrányos módon azzal az indokkal, hogy a hitelképességi vizsgálat elvégzésére nem megfelelően került sor. Ez a bekezdés nem alkalmazandó abban az esetben, ha bebizonyosodik, hogy a fogyasztó szándékosan visszatartotta vagy meghamisította a hitelezővel vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóval a (2) bekezdés értelmében közlendő információkat.

(6) Amennyiben a hitelképességi vizsgálat profilalkotás vagy a személyes adatok más automatizált feldolgozásának alkalmazásával jár, a tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztó jogosult legyen arra, hogy:

a) emberi beavatkozást kérjen és kapjon a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató részéről;

b) a hitelezőtől vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatótól egyértelmű magyarázatot kérjen a hitelképességi vizsgálatról, többek között a személyes adatok automatizált kezelésének logikájáról és kockázatairól, valamint annak jelentőségéről és a döntésre gyakorolt hatásáról;

c) kifejezze az álláspontját, és vitassa a hitelképesség értékelését, valamint a határozatot.

(7) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelkérelem elutasítása esetén a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató köteles haladéktalanul tájékoztatni a fogyasztót az elutasításról, és adott esetben arról, hogy a hitelképesség értékelése automatizált adatfeldolgozáson alapul.

(8) Amennyiben a felek a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötését követően megállapodnak a teljes hitelösszeg megváltoztatásában, a tagállamok biztosítják, hogy a hitelezőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak a naprakész információk alapján újból meg kell vizsgálnia a fogyasztó hitelképességét a teljes hitelösszeg jelentős mértékű növelését megelőzően.

(9) Az olyan tagállamok, amelyekben jogszabály már most is előírja, hogy a hitelezők vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók a vonatkozó adatbázisban végzett keresés alapján vizsgálják meg a fogyasztó hitelképességét, fenntarthatják ezt az előírást.

19. cikk

(1) **Adatbázisok** A határokon átnyúló hitelek esetében a fogyasztók hitelképességének vizsgálata céljából minden tagállam szavatolja a más tagállamokból származó hitelezők és közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók számára az adott tagállamban használt adatbázisokhoz való hozzáférést. Az ilyen adatbázisokhoz való hozzáférés feltételei nem lehetnek megkülönböztető jellegűek.

(2) Az (1) bekezdés a nyilvános és a magán adatbázisokra egyaránt alkalmazandó.

(3) Az (1) bekezdésben említett adatbázisoknak legalább a fogyasztók fizetési késedelmeire vonatkozó információkat kell tartalmazniuk.

(4) Ha a hiteligénylést az (1) bekezdésben említett adatbázisban való keresés alapján utasítják vissza, a tagállamok megkövetelik, hogy a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató a fogyasztót késedelem nélkül és díjmentesen tájékoztassa az adatbázisban végzett keresés eredményéről és a használt adatbázis jellemzőiről.

V. FEJEZET

A HITELMEGÁLLAPODÁSOK FORMÁJA ÉS TARTALMA

20. cikk

A hitelmegállapodás és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás formája

(1) A tagállamok előírják, hogy a hitelmegállapodásokat vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásokat nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón kell elkészíteni, és valamennyi szerződő félnek meg kell megkapnia a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás egy példányát.

(2) A tagállamok a hitelmegállapodások vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodások megkötésének érvényessége tekintetében bevezethetnek vagy fenntarthatnak az uniós joggal összhangban álló nemzeti szabályokat.

21. cikk

A hitelmegállapodásba vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásban foglalandó tájékoztatás

(1) A tagállamok előírják, hogy a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás egyértelműen és tömören meghatározza a következő elemek mindegyikét:

a) a hitel típusa;

b) a szerződő felek neve, postai címe, telefonszáma és e-mail-címe, valamint adott esetben az érintett hitelközvetítő vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltató neve, postai címe, telefonszáma és e-mail-címe;

c) a teljes hitelösszeg és a hitel lehívására vonatkozó feltételek;

d) a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás időtartama;

e) meghatározott áru vagy szolgáltatás vonatkozásában halasztott fizetés formájában nyújtott hitel vagy kapcsolt hitelmegállapodások esetén a meghatározott áruk vagy szolgáltatások és azok készpénzára;

f) a hitelkamatláb vagy – ha eltérő körülmények között eltérő hitelkamatlábak alkalmazandók – valamennyi hitelkamatláb, az egyes hitelkamatlábak alkalmazására vonatkozó feltételek és adott esetben bármilyen, az egyes eredeti hitelkamatlábakra alkalmazandó index- vagy referencia-kamatláb, továbbá az egyes hitelkamatláb változtatásával kapcsolatos időszakok, feltételek és eljárások;

g) a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötésekor kiszámított teljes hiteldíjmutató és a fogyasztó által fizetendő teljes összeg, valamint a számítás során használt valamennyi feltevés megjelölése;

h) a fogyasztó által teljesítendő fizetések összege, száma és gyakorisága, valamint adott esetben az a sorrend, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a törlesztések célját szolgáló fizetések;

i) ha egy hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás esetében határozott időtartamú tőketörlesztésről van szó, a fogyasztó azon joga, hogy kérésre díjmentesen, a hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás teljes időtartama alatt számlakivonatot kapjon törlesztési táblázat formájában.

j) ha a díjakat és a kamatot tőketörlesztés nélkül kell megfizetni, kimutatás a hitelkamat fizetésének időszakairól és feltételeiről, valamint bármely kapcsolódó, rendszeres és nem rendszeres díjról;

k) adott esetben az egy vagy több kötelező számla fenntartásának díjai mind a fizetési ügyletek, mind a lehívások rögzítése tekintetében, a fizetési ügyletek és a lehívások céljára egyaránt szolgáló fizetési eszközök használati díjai és a hitelmegállapodásból vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásból eredő bármely más díj, valamint e díjak megváltoztatásának feltételei;

l) a késedelmes fizetések esetén alkalmazandó, a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötésének időpontjában hatályban lévő kamat és annak kiigazítására vonatkozó rendelkezések, valamint adott esetben a fizetendő késedelmi díjak;

m) a fizetés elmulasztása vagy a késedelmes fizetés következményeire vonatkozó figyelmeztetés;

n) adott esetben annak közlése, közjegyzői díjak fizetendők;

o) adott esetben az előírt garanciák és biztosítás;

p) az elállási jog megléte vagy hiánya, azon időszak, amelyen belül az elállási jog gyakorolható, valamint az elállási jog gyakorlásának egyéb feltételei, ideértve a fogyasztónak a 26. cikk (3) bekezdés b) pontjában meghatározott azon kötelezettségére vonatkozó tájékoztatást is, hogy a lehívott tőkeösszeget, valamint a kamatot és a napi kamatösszeget megfizesse;

q) a 27. cikkben meghatározott jogokra, valamint e jogok gyakorlásának feltételeire vonatkozó tájékoztatás;

r) a 29. cikkben meghatározott, határidő előtti visszafizetés joga, a határidő előtti visszafizetésre vonatkozó eljárás valamint adott esetben tájékoztatás a hitelező ellentételezési jogáról és az ellentételezés meghatározásának módjáról;

s) a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás felmondására vonatkozó jog gyakorlása esetén alkalmazandó eljárás;

t) a fogyasztó számára a peren kívüli panasztételi és jogorvoslati eljárás igénybevételének lehetősége, és az igénybevétel módjai;

u) adott esetben egyéb szerződési feltételek;

v) adott esetben az illetékes felügyeleti hatóság neve és címe.

Az első albekezdésben említett információknak jól olvashatóknak kell lenniük, és figyelembe kell venniük annak az adathordozónak a műszaki korlátait, amelyen azokat megjelenítik. Az információkat megfelelő és alkalmas módon kell a különböző csatornákon megjeleníteni.

(2) Az (1) bekezdés i) pontja esetében a hitelezőnek, valamint adott esetben a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak a fogyasztó részére a hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás teljes időtartama alatt díjmentes számlakivonatot kell rendelkezésre bocsátania törlesztési táblázat formájában.

Az első albekezdésben említett törlesztési táblázat feltünteti a hátralevő fizetéseket, az ilyen összegek megfizetésére vonatkozó időtartamokat és feltételeket.

A törlesztési táblázat tartalmazza továbbá az egyes törlesztések bontását, megjelölve tőketörlesztést, a hitelkamatláb alapján számított kamatot és adott esetben a járulékos költségeket.

Amennyiben a hitelkamatláb nem rögzített, vagy a járulékos költségek a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás szerint változhatnak, a törlesztési táblázat világosan és tömören jelzi, hogy a táblázat adatai kizárólag a hitelkamatlábnak vagy az említett költségeknek a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás szerinti, következő változásáig érvényesek.

(3) Olyan hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás esetében, ahol a fogyasztó általi fizetések nem vezetnek a teljes hitelösszeg azonnali, megfelelő törlesztéséhez, hanem tőkeképzésre használják a hitelmegállapodásban, a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásban vagy járulékos megállapodásban megállapított időszakokban és feltételek szerint, a hitelmegállapodásnak vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásnak az (1) bekezdésben említett tájékoztatáson kívül egy egyértelmű és tömör nyilatkozatot kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy az ilyen hitelmegállapodások vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodások nemtartalmaznak visszafizetési garanciát a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások szerinti teljes hitelösszeg lehívására vonatkozóan, kivéve, ha ilyen garancia nyújtását kifejezetten kikötötték.

VI. FEJEZET

A HITELMEGÁLLAPODÁS MÓDOSÍTÁSAI ÉS A HITELKAMATLÁB VÁLTOZÁSAI

22. cikk

Tájékoztatás a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás módosításáról

A jelen irányelvben előírt egyéb kötelezettségek sérelme nélkül, a tagállamok biztosítják, hogy a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás feltételeinek módosítása előtt a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató közölje a fogyasztóval a következő információkat:

a) a javasolt módosítások és adott esetben a fogyasztó részéről történő beleegyezés szükségességének vagy a jogszabály alapján bevezetett módosítások egyértelmű leírása;

b) a módosítások végrehajtásának ütemezése;

c) a módosításokkal kapcsolatban a fogyasztó rendelkezésére álló panasztételi lehetőségek;

d) a panaszok benyújtására rendelkezésre álló időtartam;

e) azon illetékes hatóság neve és címe, amelyhez a panasz benyújtható.

23. cikk

A hitelkamatláb változásai

(1) A tagállamok előírják, hogy a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón tájékoztassa a fogyasztót a hitelkamatláb változásáról, mielőtt a változás hatályba lépne.

Az első albekezdésben említett tájékoztatásnak tartalmaznia kell az új hitelkamatláb hatálybalépését követő fizetések összegét és, ha a fizetések számában vagy gyakoriságában változás történik, az erre vonatkozó részleteket.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve, az e bekezdés szerinti tájékoztatás a fogyasztó részére időszakosan is megadható, amennyiben a következő feltételek mindegyike teljesül:

a) a felek a hitelmegállapodásban vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásban ilyen időszakos tájékoztatásról állapodtak meg;

b) a hitelkamatláb változását a referencia-kamatláb változása okozza;

c) az új referencia-kamatlábat megfelelő módon nyilvánosságra hozzák;

d) az új referencia-kamatlábra vonatkozó tájékoztatás a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató hivatali helyiségében is hozzáférhető.

VII. FEJEZET

FOLYÓSZÁMLAHITEL ÉS TÚLLÉPÉS

24. cikk

Folyószámlahitel

(1) Amennyiben a hitelt folyószámlahitel formájában nyújtották, a tagállamok előírják, hogy a hitelező a hitelmegállapodás teljes időtartama alatt rendszeresen tájékoztassa a fogyasztót számlakivonatok formájában, nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón, amely a következő elemeket tartalmazza:

a) a pontos időszak, amelyre a számlakivonat vonatkozik;

b) a lehívások összegei és időpontjai;

c) a korábbi számlakivonat egyenlege és időpontja;

d) az új egyenleg;

e) a fogyasztó által teljesített fizetések időpontja és összege;

f) az alkalmazott hitelkamatláb;

g) minden alkalmazott díj;

h) adott esetben a fogyasztó által fizetendő minimális összeg.

(2) Amennyiben a hitelt folyószámlahitel formájában nyújtották, a tagállamok előírják, hogy a hitelező a szóban forgó változás hatálybalépése előtt nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón tájékoztassa a fogyasztót a hitelkamatláb vagy a fizetendő díjak emeléséről.

Az első albekezdéstől eltérve, a jelen albekezdésben említett tájékoztatás az (1) bekezdésben meghatározott módon megadható időszakosan, amennyiben teljesülnek a következő feltételek:

a) a felek ilyen időszakos tájékoztatásról állapodtak meg a hitelmegállapodásban;

b) a hitelkamatláb változását a referencia-kamatláb változása okozza;

c) az új referencia-kamatlábat megfelelő módon nyilvánosságra hozzák;

d) az új referencia-kamatlábra vonatkozó tájékoztatás a hitelező hivatali helyiségében is hozzáférhető.

25. cikk

Túllépés

(1) Folyószámla nyitására vonatkozó megállapodás esetében – amennyiben a fogyasztó számára engedélyezett a túllépés – a tagállamok előírják, hogy a hitelezőnek az erre vonatkozó tájékoztatást – a 11. cikk (2) bekezdésének e) pontjában említett tájékoztatáson kívül – az említett megállapodásba kell foglalnia. A hitelezőnek ezt a tájékoztatást minden esetben nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón, rendszeresen kell biztosítania a fogyasztó számára.

(2) Jelentős, egy hónapos időszakot meghaladó túllépés vonatkozásában a tagállamok előírják, hogy a hitelező – nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón – haladéktalanul tájékoztassa a fogyasztót a következők mindegyikéről:

a) a túllépés;

b) annak összege;

c) a hitelkamatláb;

d) bármilyen alkalmazandó szankció, díj vagy késedelmi kamat.

Rendszeres túllépés esetén a hitelezőnek – amennyiben rendelkezésre áll – tanácsadási szolgáltatásokat kell kínálnia a fogyasztónak, vagy a fogyasztókat adott esetben az adósságkezelési tanácsadások felé kell irányítania.

(3) Ez a cikk nem érinti az arról rendelkező nemzeti jogszabályokat, hogy amennyiben a túllépés időtartama jelentős, a hitelező köteles más típusú hiteltermékét felkínálni.

VIII. FEJEZET

ELÁLLÁS, MEGSZÜNTETÉS ÉS HATÁRIDŐ ELŐTTI VISSZAFIZETÉS

26. cikk

Az elállási jog

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztó 14 naptári napon belül indokolás nélkül elállhasson a hitelmegállapodástól vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodástól.

Az első albekezdésben említett elállási időszak a következő időpontok valamelyikével kezdődik:

a) a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötésének napja; vagy

b) az a nap, amikor a fogyasztó a 20. és a 21. cikk értelmében megkapja a szerződéses feltételeket és a tájékoztatást, ha ez az időpont későbbi, mint az ezen albekezdés a) pontjában említett nap.

Az első albekezdésben említett határidő akkor tekinthető teljesítettnek, ha a fogyasztó a (3) bekezdés a) pontjában említett értesítést e határidő lejárta előtt elküldi a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak.

(2) Amennyiben a kapcsolt hitelmegállapodás esetén a [*az irányelv hatálybalépének időpontja*]-án/-én alkalmazandó nemzeti szabályozás már előírja, hogy a finanszírozást nem lehet a fogyasztó részére egy meghatározott időszak lejárta előtt nyújtani, a tagállamok az (1) bekezdéstől eltérve előírhatják, hogy az e bekezdésben említett időszak a fogyasztó kifejezett kérésére ezen időszakkal azonos időszakra rövidíthető.

(3) Ha a fogyasztó él elállási jogával, megteszi a következő intézkedéseket:

a) a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató által a 21. cikk (1) bekezdésének p) pontja alapján nyújtott tájékoztatásnak megfelelően, az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón értesíti a hitelezőt vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatót;

b) a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató számára indokolatlan késedelem nélkül és az a) pontban említett értesítés megküldését követő legkésőbb 30 naptári napon belül megfizeti a tőkét, valamint a tőke után a hitellehívás időpontjától a tőke visszafizetésének időpontjáig felgyülemlett kamatot.

Az első albekezdés b) pontjában említett kamatot a megállapodás szerinti hitelkamatláb alapján kell kiszámítani. Elállás esetén a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató a fogyasztó részéről semmilyen más ellentételezésre nem jogosult, a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató által a közigazgatási szerveknek kifizetett, vissza nem térítendő díjakért járó ellentételezést kivéve.

(4) Ha a hitelező vagy – a hitelező és egy harmadik fél vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltató között létrejött megállapodás alapján – közösségi finanszírozási hitelszolgáltató vagy harmadik fél a hitelmegállapodással vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokkal kapcsolatosan járulékos szolgáltatást is nyújt, a fogyasztót, ha a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás tekintetében e cikknek megfelelően gyakorolja elállási jogát, a továbbiakban a járulékos szolgáltatás nem köti.

(5) Ha a fogyasztó e cikk (1), (3) és (4) bekezdésével összhangban jogosult elállni a megállapodástól, a 2002/65/EK irányelv 6. és 7. cikke nem alkalmazandó.

(6) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az e cikk (1)–(4) bekezdését nem kell alkalmazni azon hitelmegállapodásokra vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra, amelyek megkötéséhez a törvény közjegyző közreműködését

írja elő, feltéve, hogy a közjegyző megerősíti, hogy a fogyasztó számára garantálták a 10. és 11., valamint a 20. és 21. cikk szerinti jogokat.

(7) E cikk nem érinti a nemzeti jog azon rendelkezéseit, amelyek olyan időtartamot írnak elő, amelynek során a szerződés teljesítése nem kezdődhet meg.

27. cikk

Kapcsolt hitelmegállapodások

(8) A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztót, aki adásvételi vagy szolgáltatásnyújtási szerződés tekintetében az uniós jog alapján az elállás jogát gyakorolta, a továbbiakban kapcsolt hitelmegállapodás nem kötelezheti.

(9) Ha a kapcsolt hitelmegállapodás tárgyát képező áruk értékesítésére vagy szolgáltatások nyújtására nem vagy csak részben került sor, vagy azok nem felelnek meg az adásvételi vagy szolgáltatásnyújtási szerződésben foglaltaknak, a fogyasztó jogorvoslattal élhet a hitelezővel vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatóval szemben, amennyiben a fogyasztó az értékesítővel vagy a szolgáltatásnyújtóval szemben jogorvoslattal élt, de az adásvételre vagy szolgáltatásnyújtásra vonatkozó jog vagy szerződés szerinti igényeit nem tudta érvényesíteni. A tagállamok határozzák meg, hogy a jogorvoslat milyen mértékig és feltételek mellett gyakorolható.

(10) E cikk nem érinti azokat a nemzeti szabályokat, amelyek szerint a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató együttesen és egyetemlegesen felelős a fogyasztó szállítóval szembeni követeléseiért, ha az áruk vagy szolgáltatások szállítótól történő beszerzését hitelmegállapodással vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokkal finanszírozza.

28. cikk

Nyílt végű hitelmegállapodások vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodások

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztó rendes felmondással bármikor díjmentesen felmondhassa a nyílt végű hitelmegállapodást vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodást, kivéve, ha a felek felmondási időről állapodtak meg. Ez az idő nem haladhatja meg az egy hónapot.

A tagállamok biztosítják, hogy a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató – amennyiben a hitelmegállapodásban vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásban erről megállapodnak – legalább két hónapos felmondási idővel, nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón kezdeményezhesse a nyílt végű hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás rendes felmondását.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató – amennyiben a hitelmegállapodásban vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásban erről megállapodnak – objektív indokokkal alátámasztott esetben felfüggeszthesse a fogyasztó azon jogát, hogy nyílt végű hitelmegállapodás alapján lehívást kezdeményezzen. A hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón lehetőség szerint a megállapodás megszüntetését megelőzően, de legkésőbb azt követően haladéktalanul tájékoztatja a fogyasztót a megállapodás

megszüntetéséről és annak okairól, kivéve, ha e tájékoztatást az uniós vagy a nemzeti jog tiltja, vagy ha e tájékoztatás ellentétes a közrend vagy a közbiztonság céljaival.

29. cikk

Határidő előtti visszafizetés

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztó bármikor jogosult legyen a határidő előtti visszafizetésre. Ilyen esetekben a fogyasztó jogosult a hitel teljes költségének csökkentésére, ami a szerződés fennmaradó időtartamára esedékes kamatot és költségeket foglalja magában. A csökkentés kiszámításakor a hitelező által a fogyasztóra rótt valamennyi költséget figyelembe kell venni.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy határidő előtti visszafizetés esetén a hitelező jogosult legyen a határidő előtti visszafizetéshez közvetlenül kapcsolódó esetleges költségek méltányos és objektíve indokolt ellentételezésére, feltéve, hogy a határidő előtti visszafizetés olyan időszakra esik, amelyre vonatkozóan a hitelkamatláb rögzített.

Az első albekezdésben említett ellentételezés nem haladhatja meg a határidő előtt visszafizetett hitel összegének 1 %-át, ha a határidő előtti visszafizetés és a hitelmegállapodásnak a megállapodásban foglalt megszűnési időpontja közötti időszak az egy évet meghaladja. Ha ez az időszak az egy évet nem haladja meg, az ellentételezés nem lépheti túl a határidő előtt visszafizetett hitel összegének 0,5 %-át.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelező ne legyen jogosult a (2) bekezdésben említett ellentételezésre, ha az alábbi feltételek valamelyike teljesül:

a) a visszafizetés hitel-visszafizetési garancia gyanánt kötött biztosítási szerződés szerint történt;

b) a hitelt folyószámlahitel formájában nyújtják;

c) a határidő előtti visszafizetés olyan időszakra esik, amelyre nem rögzített hitelkamatláb vonatkozik.

(4) Az (2) bekezdéstől eltérve, a tagállamok a következőkről rendelkezhetnek:

a) a hitelező csak azzal a feltétellel jogosult a (2) bekezdésben említett ellentételezésre, ha a határidő előtt visszafizetett összeg túllépi a nemzeti jogban meghatározott küszöböt, amely12 hónapon belül nem haladhatja meg a 10 000 EUR-t;

b) a hitelező kivételesen követelhet nagyobb ellentételezést, ha bizonyítani tudja, hogy a határidő előtti visszafizetés miatti vesztesége meghaladja a (2) bekezdés alapján meghatározott összeget.

(5) Ha a hitelező által kért ellentételezés meghaladja a határidő előtti visszafizetés miatti tényleges veszteséget, a fogyasztó megfelelő csökkentést kérhet.

Az első albekezdés tekintetében a veszteség az eredetileg rögzített kamatláb és azon kamatláb különbsége, amelyen a hitelező a határidő előtt visszafizetett összeget kölcsön tudja adni a piacon a határidő előtti visszafizetés időpontjában, beleértve a határidő előtti visszafizetésnek az adminisztratív költségekre gyakorolt hatását.

(6) A (2) bekezdésben említett ellentételezés semmiképpen nem haladhatja meg azt a kamatösszeget, amelyet a fogyasztó a hitel határidő előtti visszafizetésének időpontja és a hitelmegállapodásnak a megállapodásban foglalt megszűnési időpontja közötti időszakban fizetett volna.

IX. FEJEZET

A TELJESHITELDÍJ-MUTATÓ, VALAMINT A KAMATLÁBAKRA ÉS KÖLTSÉGEKRE VONATKOZÓ FELSŐ HATÁRÉRTÉKEK

30. cikk

A teljes hiteldíjmutató kiszámítása

(1) A teljes hiteldíjmutatót a VI. melléklet I. részében meghatározott matematikai képletnek megfelelően kell kiszámítani. Éves alapon meg kell egyeznie a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató és a fogyasztó közötti megállapodás szerinti valamennyi jövőbeli és meglévő kötelezettségvállalás (lehívások, törlesztések és díjak) jelenértékével

(2) A teljes hiteldíjmutató kiszámítása céljából meg kell határozni a hitel fogyasztó által viselt teljes költségét azon díjak kivételével, amelyeket a fogyasztónak abban az esetben kell megfizetnie, ha a hitelmegállapodásban vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásban meghatározott kötelezettségeit nem teljesíti, valamint a vételártól eltérő azon díjak kivételével, melyet áruk vagy szolgáltatások beszerzéséért köteles fizetni, függetlenül attól, hogy készpénzben vagy hitelből fedezik az ügyletet.

A fizetési ügyleteket és lehívásokat egyaránt rögzítő számlafenntartási költségeket, a fizetési ügyletek és a lehívások céljára egyaránt szolgáló fizetési eszköz használatának költségeit, és a fizetési ügyletekkel kapcsolatos egyéb költségeket a hitel fogyasztó által viselt teljes költségébe bele kell számítani, kivéve, ha a számlanyitás opcionális és a számlával kapcsolatos költségeket a hitelmegállapodásban, a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodásban vagy a fogyasztóval kötött egyéb megállapodásban egyértelműen és külön feltüntették.

(3) A teljeshiteldíj-mutató kiszámítását arra a feltevésre kell alapozni, hogy a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás a megállapodás szerinti időszakban érvényes marad, továbbá hogy a hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató és a fogyasztó kötelezettségeit teljesíti a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás szerinti feltételek mellett és időpontokig.

(4) Olyan hitelmegállapodások vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodások esetében, amelyek a teljes hiteldíjmutatóban foglalt hitelkamatláb vagy bizonyos más díjak változását lehetővé tévő záradékokat tartalmaznak, a számítás idején azonban nem számszerűsíthetők, a teljes hiteldíjmutatót azon alapfeltevés alapján kell kiszámítani, hogy a hitelkamatláb és más díjak az eredeti szint tekintetében rögzítettek, és a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás időtartamának végéig alkalmazandóak maradnak.

(5) Szükség esetén a IV. melléklet II. részében meghatározott további feltevések alkalmazhatók a teljes hiteldíjmutató kiszámításakor.

Arra az esetre, ha az e cikkben és a IV. melléklet II. részében meghatározott feltevések nem elegendők a teljes hiteldíjmutató egységes módon történő kiszámításához vagy már nem alkalmazkodnak a piaci kereskedelmi helyzethez, a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 45. cikknek megfelelően e cikket és a IV.

melléklet II. részét módosító, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy azokat kiegészítse a teljes hiteldíjmutató kiszámításához szükséges további feltevésekkel, illetve a meglévő feltevéseket módosítsa.

31. cikk

A kamatlábakra, a teljes hiteldíjmutatóra és a fogyasztónak nyújtott hitel teljes költségére vonatkozó felső határértékek

(1) A tagállamok felső határértékeket vezetnek be a következők közül egyre vagy többre:

a) a hitelmegállapodásokra vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra alkalmazandó kamatlábak;

b) a teljes hiteldíjmutató;

c) a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége.

(2) A tagállamok további felső határértékeket vezethetnek be a rulírozó hitelkeretek tekintetében.

X. FEJEZET

AZ ÜZLETVITELRE VONATKOZÓ MAGATARTÁSI SZABÁLYOK ÉS A SZEMÉLYZETRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

32. cikk

Az üzletvitelre vonatkozó magatartási szabályok a fogyasztóknak történő hitelnyújtás során

(1) A tagállamok előírják, hogy a hitelező, a hitelközvetítő és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató becsületesen, tisztességesen, átláthatóan és szakszerűen járjon el, valamint vegye figyelembe a fogyasztók jogait és érdekeit, amikor az alábbi tevékenységek bármelyikét végzi:

a) hiteltermékek kidolgozása;

b) hitelnyújtás, közvetítés vagy a hitelnyújtás megkönnyítése;

c) hitelnyújtással kapcsolatos tanácsadási szolgáltatások nyújtása;

d) járulékos szolgáltatások fogyasztók számára történő nyújtása

e) hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások végrehajtása.

Az első albekezdés a), b) és c) pontjában említett tevékenységeknek a fogyasztó körülményeire vonatkozó információkon és a fogyasztó által közölt konkrét igényeken, valamint a fogyasztó helyzetét a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások teljes időtartama alatt érintő kockázatokra vonatkozó észszerű feltételezéseken kell alapulniuk.

Az első albekezdés c) pontjában említett tevékenységeknek továbbá a 16. cikk (3) bekezdésének a) pontjában előírt információkon kell alapulniuk.

(2) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az a mód, ahogyan a hitelezők díjazzák személyzetüket és hitelközvetítőiket, és az a mód, ahogyan a hitelközvetítők és a

közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók díjazzák személyzetüket, ne gátolja az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettség teljesítését.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelképesség vizsgálatáért felelős személyzetre vonatkozó díjazási politikájuk meghatározásakor és alkalmazásakor a hitelezők a méretüknek, belső szervezeti felépítésüknek és tevékenységeik jellegének, nagyságrendjének és összetettségének megfelelő módon és mértékben betartsák az alábbi elveket:

a) a díjazási politika összhangban van a megfelelő és hatékony kockázatkezeléssel és elősegíti annak alkalmazását, és nem ösztönöz a hitelező kockázattűrő képességét meghaladó kockázatok vállalására;

b) a díjazási politika összhangban van a hitelező üzleti stratégiájával, céljaival, értékeivel és hosszú távú érdekeivel, és az összeférhetetlenség elkerülését célzó intézkedéseket is tartalmaz, különösen annak előírásával, hogy a díjazás mértéke nem az elfogadott hitelkérelmek számától vagy arányától függ.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a hitelezők, hitelközvetítők vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók tanácsadási szolgáltatásokat nyújtanak, úgy az ebben részt vevő személyzet díjazásának szerkezete ne befolyásolja azon képességüket, hogy a fogyasztó érdekének leginkább megfelelő módon járjanak el, valamint hogy a díjazás ne függjön az eladási célkitűzésektől. A tagállamok e cél elérése érdekében továbbá megtilthatják, hogy a hitelező a hitelközvetítőnek jutalékot fizessen.

(5) A tagállamok kizárhatják vagy korlátozhatják annak lehetőségét, hogy a fogyasztó a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötése előtt fizetést teljesítsen a hitelezőnek vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatónak.

33. cikk

A személyzet ismereteire és szakértelmére vonatkozó követelmények

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelezők, a hitelközvetítők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók megköveteljék személyzetüktől, hogy megfelelő szintű, naprakész ismeretekkel és szakértelemmel rendelkezzenek a hitelmegállapodások vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások kidolgozásával, kínálásával vagy nyújtásával, a hitelközvetítői tevékenység ellátásával, valamint a tanácsadási szolgáltatások vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások nyújtásával kapcsolatosan. Ha a hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás megkötése járulékos szolgáltatás nyújtását is magában foglalja, meg kell követelni a járulékos szolgáltatásra vonatkozó megfelelő ismeretek és szakértelem meglétét.

(2) A tagállamok minimális ismeretekre és szakértelemre vonatkozó követelményeket állapítanak meg a hitelezők, a hitelközvetítők és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók személyzetére vonatkozóan.

(3) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az (1) bekezdésben foglalt követelmények betartását az illetékes hatóságok felügyeljék, valamint hogy az illetékes hatóságok jogosultak legyenek a hitelezőket, hitelközvetítőket és a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatókat a felügyelet ellátásához szükségesnek ítélt bizonyítékok benyújtására felszólítani.

XI. FEJEZET

PÉNZÜGYI ISMERETTERJESZTÉS ES A PÉNZÜGYI NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐ FOGYASZTÓK TÁMOGATÁSA

34. cikk

Pénzügyi ismeretterjesztés

(1) A tagállamok támogatják az olyan intézkedéseket, amelyek elősegítik a fogyasztók felelősségteljes hitelfelvétellel és tartozáskezeléssel, különösen a fogyasztói hitelmegállapodásokkal kapcsolatos pénzügyi ismereteinek bővítését. A fogyasztókat – különösen azokat, akik első alkalommal, és akik digitális eszközökkel vesznek fel fogyasztói hitelt – el kell látni a hitelnyújtás folyamatára vonatkozó egyértelmű és általános tájékoztatással.

A tagállamoknak tájékoztatást kell nyújtaniuk arról is, hogy milyen útmutatással szolgálhatnak a fogyasztók számára a különböző fogyasztói szervezetek és a nemzeti hatóságok.

Ez a bekezdés nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy további pénzügyi ismeretterjesztést írjanak elő.

(2) A Bizottság értékelést tesz közzé az egyes tagállamokban a fogyasztók rendelkezésére álló pénzügyi ismeretterjesztésről, ismertetve egyúttal néhány olyan bevált gyakorlatot, amelyek továbbfejlesztésével növelhető a fogyasztók pénzügyi tájékozottsága.

35. cikk

Fizetési késedelem és átstrukturálási intézkedések

(1) A tagállamok előírják a hitelezők számára, hogy megfelelő politikákkal és eljárásokkal rendelkezzenek annak érdekében, hogy adott esetben erőfeszítéseket tegyenek a végrehajtási eljárás megindítása előtt történő észszerű átstrukturálás céljából. Az ilyen átstrukturálási intézkedéseknek többek között figyelembe kell venniük a fogyasztó körülményeit, és többek között az alábbi lehetőségeket foglalhatják magukban:

a) a hitelmegállapodás teljes vagy részleges refinanszírozása;

b) a hitelmegállapodás meglévő feltételeinek módosítása, amely többek között az alábbiakat foglalhatja magában:

i. a hitelmegállapodás időtartamának kiterjesztése;

ii. a hitelmegállapodás típusának módosítása;

iii. a törlesztőrészlet egésze vagy egy része megfizetésének bizonyos időre történő elhalasztása;

iv. a kamatláb módosítása;

v. fizetési szünet felkínálása;

vi. részleges visszafizetések;

vii. valutaátszámítások;

viii. részleges elengedés és adósságkonszolidáció.

(2) A lehetséges intézkedéseknek az (1) bekezdés b) pontjában foglalt listája nem érinti a nemzeti jogban meghatározott szabályokat, és nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy nemzeti jogukban ezen intézkedések mindegyikéről rendelkezzenek.

(3) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy amennyiben a hitelező a nemteljesítés miatt díjakat állapíthat meg és számíthat fel a fogyasztónak, e díjak összege ne lehessen magasabb annál az összegnél, amely a hitelezőnek a nemteljesítés miatt felmerült költségei megtérítéséhez szükséges.

(4) A tagállamok lehetővé tehetik, hogy a hitelezők nemteljesítés esetén további díjakat számítsanak fel a fogyasztónak. Ebben az esetben a tagállamok e díjak tekintetében felső határértéket vezetnek be.

(5) A tagállamok nem akadályozhatják meg a hitelmegállapodásban részes feleket abban, hogy egymás között kifejezetten megállapodjanak arról, hogy a kapcsolt hitelmegállapodás tárgyát képező áruk hitelező részére történő visszaadása vagy átadása vagy az azok értékesítéséből befolyt összeg elegendő a hitel visszafizetéséhez.

36. cikk

Adósságkezelési tanácsadási szolgáltatások

A tagállamok biztosítják, hogy adósságkezelési tanácsadási szolgáltatások álljanak a fogyasztók rendelkezésére.

XII. FEJEZET

HITELEZŐK ÉS HITELKÖZVETÍTŐK

37. cikk

A hitelintézetnek nem minősülő hitelezők engedélyezése, nyilvántartásba vétele és felügyelete

A tagállamok biztosítják, hogy azokra a hitelezőkre, hitelközvetítőkre és közösségi finanszírozási hitelszolgáltatókra, amelyek nem minősülnek az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározott hitelintézetnek, megfelelő engedélyezési eljárás, valamint független illetékes hatóság által létrehozott nyilvántartásba vételi és felügyeleti rendszer vonatkozzon.

38. cikk

A hitelközvetítők sajátos kötelezettségei

A tagállamok előírják, hogy a hitelközvetítők:

a) a fogyasztóknak szánt reklámokban és dokumentumokban tüntessék fel jogosultságaik terjedelmét és azt, hogy kizárólag egy, vagy több hitelező javára, vagy független közvetítőkent járnak-e el;

b) tájékoztassák a fogyasztót a nyújtandó szolgáltatásokért a fogyasztó által a hitelközvetítőnek fizetendő díjakról;

c) a hitelmegállapodás megkötése előtt nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón állapodjanak meg a fogyasztóval a b) pontban említett díjakról;

d) a teljes hiteldíjmutató kiszámítása céljából tájékoztassák a hitelezőt a b) pontban említett bármely díjról.

XIII. FEJEZET

JOGOK ENGEDMÉNYEZÉSE ÉS VITARENDEZÉS

39. cikk

Jogok engedményezése

(1) A tagállamok biztosítják, hogy abban az esetben, ha a hitelező a hitelmegállapodás vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatási megállapodás szerinti jogait vagy magát a megállapodást harmadik félre engedményezi, a fogyasztó minden olyan kifogást jogosult legyen érvényesíteni az engedményessel szemben, amely az eredeti hitelezővel szemben rendelkezésére állt, ideértve a beszámítást is, ha ez az érintett tagállamban megengedett.

(2) A tagállamok előírják, hogy az eredeti hitelező vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató köteles tájékoztatni a fogyasztót az (1) bekezdésben említett engedményezésről, kivéve, ha az eredeti hitelező az engedményessel megállapodva továbbra is hitelezőként jár el a fogyasztó felé.

40. cikk

Jogviták peren kívüli rendezése

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztók megfelelő és hatékony peren kívüli vitarendezési eljárásokhoz férjenek hozzá a fogyasztók és a hitelezők, hitelközvetítők vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók közötti, a jelen irányelv alapján megállapított jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatos viták rendezésére, adott esetben a meglévő szervezeteket igénybe véve. Az ilyen peren kívüli vitarendezési eljárásoknak, valamint az eljárásokban közreműködő szervezeteknek meg kell felelniük a 2013/11/EU irányelvben meghatározott minőségi követelményeknek.

(2) A tagállamok együttműködésre ösztönzik az (1) bekezdésben említett vitarendezést végző szervezeteket a hitelmegállapodásokkal vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokkal kapcsolatos, határokon átnyúló viták rendezése érdekében.

XIV. FEJEZET

ILLETÉKES HATÓSÁGOK

41. cikk

Illetékes hatóságok

(1) A tagállamok kijelölik a jelen irányelv alkalmazásának és végrehajtásának biztosítására felhatalmazott illetékes nemzeti hatóságokat (illetékes hatóságok), és biztosítják, hogy a hatóságok rendelkezzenek a feladataik hatékony és eredményes

teljesítéséhez szükséges összes vizsgálati és végrehajtási hatáskörrel és a megfelelő erőforrásokkal.

Az illetékes hatóságok közjogi hatóságok, a nemzeti jog által elismert szervezetek, vagy a nemzeti jog által erre a célra kifejezetten felhatalmazott közjogi hatóságok által elismert szervezetek lehetnek. Illetékes hatóság nem lehet sem hitelező, sem hitelközvetítő, sem közösségi finanszírozási hitelszolgáltató.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy szakmai titoktartási kötelezettség kösse az illetékes hatóságokat, mindazon személyeket, akik az illetékes hatóságok számára munkát végeznek vagy végeztek, valamint az illetékes hatóságok által utasított könyvvizsgálókat és szakértőket. Az illetékes hatóságok a feladataik ellátása során tudomásukra jutott bizalmas információt – az összefoglalt vagy összesített formát kivéve – nem adhatják ki semmilyen más személynek vagy hatóságnak, kivéve, ha az ilyen információk cseréjét vagy továbbítását az uniós vagy a nemzeti jog kifejezetten előírja.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságok az alábbiak egyikének vagy mindkettőnek minősüljenek:

a) az 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[44] 4. cikkének 2. pontjában meghatározott hatáskörrel rendelkező hatóságok;

b) az a) pontban említett illetékes hatóságoktól eltérő hatóságok, amennyiben a nemzeti törvények, rendeletek és közigazgatási rendelkezések értelmében e hatóságok kötelesek együttműködni az a) pontban említett illetékes hatóságokkal, ha az a jelen irányelv szerinti feladataik ellátása érdekében szükséges.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a jelen irányelv alkalmazásának és végrehajtásának biztosítására illetékesként kijelölt hatóságok megfeleljenek az (EU) 2017/2394 rendelet 5. cikkében meghatározott kritériumoknak.

(5) A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az illetékes hatóságok kijelöléséről, illetve ennek bármely változásáról, és – amennyiben a területükön több illetékes hatóság is van – feltüntetik az egyes feladatoknak a különböző illetékes hatóságok közötti esetleges megosztását. Az első ilyen értesítést a lehető leghamarabb, de legkésőbb az irányelv hatálybalépésétől számított két éven belül kell megtenni.

(6) Az illetékes hatóságok a jogkörüket a nemzeti joggal összhangban gyakorolják:

a) közvetlenül saját hatáskörükben eljárva, vagy az igazságügyi hatóságok felügyelete alatt; vagy

b) a szükséges határozat meghozatalára jogosult bíróságokhoz benyújtott kereset, illetve adott esetben – a szükséges határozat meghozatalára irányuló kereset elutasítása esetén – fellebbezés útján.

(7) Amennyiben a tagállam területén több illetékes hatóság is van, a tagállam biztosítja, hogy az egyes hatóságok feladatai egyértelműen meg legyenek határozva, és hogy a hatóságok szorosan együttműködjenek annak érdekében, hogy mindegyikük hatékonyan tudja végrehajtani saját feladatait.

---

[44] Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

(8) A Bizottság évente legalább egyszer közzéteszi az illetékes hatóságok jegyzékét az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*, és azt saját honlapján is folyamatosan frissíti.

XV. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

42. cikk

A harmonizáció szintje

(1) Amennyiben ez az irányelv harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy nem vezethetnek be az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő nemzeti jogi rendelkezéseket, kivéve, ha ez az irányelv másként rendelkezik.

(2) Amennyiben valamely tagállam él a 2. cikk (5) bekezdésében, a 2. cikk (6) bekezdésében, a 8. cikk (1) bekezdésében, a 8. cikk (2) bekezdésének c) pontjában, a 20. cikk (2) bekezdésében, a 26. cikk (2) bekezdésében és a 29. cikk (4) bekezdésében foglalt szabályozási lehetőségekkel, arról, valamint a későbbi módosításokról tájékoztatja a Bizottságot. A tagállamok meghozzák továbbá a megfelelő intézkedéseket, hogy ez a tájékoztatás eljusson az adott tagállami hitelezőkhöz, hitelközvetítőkhöz, közösségi finanszírozási hitelszolgáltatókhoz és fogyasztókhoz.

43. cikk

Az irányelv kötelező jellege

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztók ne mondhassanak le a nemzeti jog ezen irányelvet átültető rendelkezéseiben rájuk ruházott jogokról.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a jelen irányelv átültetése céljából elfogadott rendelkezéseket a megállapodások megfogalmazásnak módjával ne lehessen megkerülni.

(3) A tagállamok megteszik az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy a fogyasztók ne veszítsék el a jelen irányelvben biztosított védelmet egy harmadik ország jogának a hitelmegállapodásra vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatásokra alkalmazandó jogként történő kiválasztásával, ha a hitelmegállapodás vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltatások egy vagy több tagállam területéhez szorosan kötődnek.

44. cikk

Szankciók

(1) A tagállamok megállapítják a jelen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megszegése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést meghoznak azok végrehajtásának biztosítására. Az előírt szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük. A tagállamoknak [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a jelen irányelv átültetésének határidejétől számított 6 hónapot követő dátumot*]-ig értesítik a Bizottságot ezekről a szabályokról és intézkedésekről, és haladéktalanul bejelentik az ezeket érintő bármely későbbi módosításokat.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy ha az (EU) 2017/2394 rendelet 21. cikkének megfelelően szankciók kiszabására kerül sor, azok magukban foglalják a pénzbírságok adminisztratív eljárások révén történő kiszabásának vagy a pénzbírság kiszabására irányuló jogi eljárások megindításának lehetőségét, vagy mindkettőt, azzal, hogy az ilyen pénzbírság maximális összege a hitelező, a hitelközvetítő vagy a közösségi finanszírozási hitelszolgáltató által azösszehangolt jogérvényesítési fellépéssel érintett valamennyi tagállamban elért éves árbevétel legalább 4 %-a.

(3) A tagállamok előírják, hogy az illetékes hatóság minden olyan közigazgatási szankciót nyilvánosságra hozhat, amelyet a jelen irányelv átültetése keretében elfogadott intézkedések megsértése esetén kiró, kivéve, ha a nyilvánosságra hozatal súlyosan veszélyeztetné a pénzügyi piacokat, vagy aránytalan kárt okozna az érintett feleknek.

45. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 30. cikk (5) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól xx xx xxxx-tól/től kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács legkésőbb három hónappal az egyes időtartamok letelte előtt nem ellenzi azt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács a 30. cikk (5) bekezdésében említett felhatalmazást bármikor visszavonhatja. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 30. cikk (5) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő három hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

46. cikk

FELÜLVIZSGÁLAT ÉS NYOMON KÖVETÉS

(1) A Bizottság ötévente, első alkalommal az alkalmazás kezdőnapjától számított öt éven belül elvégzi ezen irányelv értékelését. Az értékelésnek ki kell terjednie a 2. cikk (2) bekezdésének c) pontjában és a IV. melléklet II. részében megállapított felső határértékek, valamint a 29. cikkben említett, határidő előtti visszafizetés esetén fizetendő ellentételezés kiszámításához alkalmazandó százalékok értékelésére, figyelembe véve az Unió gazdasági tendenciáit és az érintett piac helyzetét.

(2) A Bizottság ezenkívül nyomon követi a 42. cikkben említett szabályozási lehetőségeknek a belső piacra és a fogyasztókra gyakorolt hatását.

(3) A Bizottság adott esetben jogalkotási javaslat útján jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az (1) és (2) bekezdésben említett értékelés és vizsgálat eredményeiről.

47. cikk

Hatályon kívül helyezés és átmeneti rendelkezések

A 2008/48/EK irányelv [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az átültetési határidőtől számított 6 hónapot követő dátumot*]-val/-vel hatályát veszti. A jelen irányelv hatálya alá tartozó, a fogyasztók és a 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv[45] 3. cikkében említett mikro-, kis- és középvállalkozásoknak minősülő hitelezők, hitelközvetítők vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók közötti kapcsolatok tekintetében azonban a 2008/48/EK irányelvet [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az átültetési határidőtől számított 18 hónapot követő dátumot*]-ig továbbra is alkalmazni kell.

A 2008/48/EK irányelv szintén továbbra is alkalmazandó a [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az átültetési határidőtől számított 6 hónapot követő dátumot*]-án/-én fennálló hitelmegállapodásokra [*megszűnésükig*]-ig.

Ezen irányelv 23. és a 24. cikke, 25. cikk (1) bekezdésének második mondata, 25. cikk (2) bekezdése, valamint 28. és a 39. cikke azonban a [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a jelen irányelv átültetésének határidejétől számított 6 hónapot követő dátumot*]-án/-én fennálló valamennyi nyílt végű hitelmegállapodásra alkalmazandó.

A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat ezen irányelvre való hivatkozásnak kell tekinteni, és azok az V. mellékletben szereplő megfelelési táblázat szerint értendők.

48. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok legkésőbb [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a jelen irányelv elfogadásának időpontjától számított 24 hónapot követő dátumot*]-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal. Ezeket a rendelkezéseket

[45] Az Európai Parlament és a Tanács 2013/34/EU irányelve (2013. június 26.) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 182, 2013.6.29., 19. o.).

[*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az átültetési határidőtől számított 6 hónapot követő dátumot*]-tól/-től alkalmazzák.

A jelen irányelv hatálya alá tartozó, a fogyasztók és a 2013/34/EU irányelv 3. cikkében említett mikro-, kis- és középvállalkozásoknak minősülő hitelezők, hitelközvetítők vagy közösségi finanszírozási hitelszolgáltatók közötti kapcsolatok tekintetében azonban a tagállamoknak ezeket az intézkedéseket [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az átültetési határidőtől számított 18 hónapot követő dátumot*]-tól/-től alkalmazniuk kell.

Amikor a tagállamok elfogadják az említett rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azon főbb rendelkezéseit, amelyeket a jelen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

49. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

50. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*